

KUNSTNERNES BESKATNING

— 2026

DANSK
KUNSTNER
RÅD

KUNSTNERNES BESKATNING

2026

PETER HANSEN

DANSK KUNSTNERRÅD

Udgivet af Dansk Kunstnerråd 2026
Hillerødgade 30a, 1.
2200 København N
e-mail: dkr@dansk-kunstnerraad.dk

© Dansk Kunstnerråd og Peter Hansen
e-mail: pha@bachmann-partners.dk

Udarbejdet i samarbejde med Dansk Kunstnerråds Skatteudvalg:

Trine Budtz, Dansk Musiker Forbund
Klaus Pedersen, Billedkunstnernes Forbund
Morten Lisby, Dansk Skuespillerforbund
Jo Hermann, Dansk Forfatterforening

FORORD

Kunstnere er en mangfoldig gruppe på arbejdsmarkedet, og når de kommer på tværs af lovgivningens standarder, har de derfor ofte brug for specialiseret vejledning og assistance.

Kunstnernes Beskatning er en kommenteret skattevejledning med afgørelser og eksempler fra praksis, som viser, at der ofte er forskellige muligheder for fortolkning af reglerne. Skattevejledningen er siden 2002 udgivet af Dansk Kunstnerråd med årlige opdateringer.

Vi håber, at Kunstnernes Beskatning 2026 vil være til gavn og glæde for kunstnere, revisorer, rådgivere og myndigheder.

Dansk Kunstnerråd
København, februar 2026

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	6
Kriterier for beskatning	8
Kriterier for lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende.....	13
Erhvervsmæssig/ikke erhvervsmæssig virksomhed	14
INDTÆGTER	17
Beskatningstidspunkt	17
Erhvervsindtægter/løn.....	17
Forskellige former for indtægter.....	17
Rettighedsindtægter.....	18
Forfatterindtægter	18
Flerårige arbejder	18
Skattepligtige Legater	19
Am-Bidrag	19
Beregningsgrundlaget	20
Legater	20
Løn-, honorarindtægter og andre vederlag	21
Crowdfunding	23
Skattefri indtægter og ydelser	24
Skattefri rejsegodtgørelse (kost og logi).....	24
Skattefri kørselsgodtgørelse og godtgørelse for parkering	26
Hæderspriser	26
Studierejselegater til udlandet	28
Fribolig - korte ophold	30
Fri undervisning	30
Fri computer	31
Sundhedsydelser	31
Visse erstatningsbeløb for krænkelse af ophavsret.....	32
Skattepligtige indtægter	32
Legater	32
Nedsat skat på hæderslegater	33
Studierejselegater	34
Sociale legater	34
Fri telefon.....	35
Ekstraordinært store indtægter – skatterabat.....	35
Beholdning af igangværende og færdige værker.....	37
UDGIFTER.....	39
Generelt.....	39
Private/erhvervsmæssige udgifter	39
Dokumentation er vigtig	39
Driftsudgifter	40
Skattemæssige afskrivninger.....	41
Straksafskrivning	41
Lønmodtageres driftsomkostninger/afskrivninger.....	41
De enkelte driftsudgifter	42
Befordringsudgifter	42
Erhvervsmæssig befordring	42
Befordring mellem hjem og arbejde.....	44
Rejseudgifter	45
Erhvervsmæssige/private rejser.....	48
Salgsrejser	51
Frit ophold i kunstnerbolig.....	51
Dobbelt husførelse	51

Arbejdsmaterialer	52
Fradragsrettens sammenhæng med perioder af erhvervsmæssig indkomst.....	53
Arbejdsværelse i hjemmet	53
Bøger.....	54
Noder, Grammofonplader, cd'er, teater- og koncertbilletter	55
Forebyggelse af arbejdsskader og sundhedsudgifter.....	56
Sminke og kostumer	57
Efter- og videreuddannelse	58
Markedsføring	59
Telefon og internetforbindelse	59
Afskrivningsberettigede driftsmidler.....	60
Straksafskrivning af småaktiver	61
Arbejdsredskaber.....	61
Musikinstrumenter	62
Musikudstyr, Instrumenter, teknisk og andet udstyr mv.	63
INDTÆGTER FRA UDlandet	64
Indledning	64
Fuld skattepligt til Danmark	64
Globalindkomstprincippet og dobbeltbeskatning	64
Begrænset skattepligt til Danmark	65
Begrænset skattepligt til udlandet	66
Særlige regler om kunstnerindtægter i dobbeltbeskatningsaftaler	67
OECD's modeloverenskomst	68
Royalties og rettighedsmidler	69
Nedsættelse af dansk skat - dobbeltbeskatningsaftaler.....	69
Nedsættelse af dansk skat – de danske regler	71
Lønmodtager	72
Dobbeltbeskatningsoverenskomster	73
Den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst.....	73
Danmark – Sverige	73
Danmark – Tyskland	74
REGNSKAB.....	75
Særlige Beskatningsordninger	77
Virksomhedsordningen	77
Kapitalafkastordningen	78
Konjunkturudligning.....	79
Udligningsordning for kunstnere.....	79
Selvstændig virksomhed eller selskab	81
Forskudsskat, restskat og overskydende skat	82
MOMS	83
Registrering	84
Kunstneres indtægter/omsætning	85
Momsfri kunstneriske ydelser	85
Kunstnermoms – billedkunstneres salg af værker	89
Anvisningssalg og kommission	94
Salgspris og moms.....	96
Afregning af moms	96
Kunstneres undervisning.....	97
Lønsumsafgift	102
Internationale forhold.....	103
Told.....	104
Litteraturhenvisninger	105
Forkortelser.....	105

INDLEDNING

I 1996 udgav Skatteministeriet og Kulturministeriet vejledningen „Kunstnernes Beskatning“ med det formål at øge kendskabet til regler og praksis på området.

Publikationen henvendte sig både til den enkelte kunstner og til skattemyndighederne. Vejledningen har igennem årene haft en væsentlig betydning for begge parter, hvorfor der har været et ønske om en løbende ajourføring – dels på grund af udviklingen i lovgivning og retspraksis, dels for at klargøre og pege på en række problemstillinger, som fortsat er kilde til et betydeligt antal skattesager. Vejledningen er i den forløbne periode hvert år ført ajour af Dansk Kunstnerråd.

Dansk Kunstnerråds vejledning bygger ligesom tidligere på en beskrivelse af de forskellige indtægts typer og praksis vedrørende udgifter, der kan fradrages.

Vi har desuden anført egne kommentarer på de områder, hvor der enten ikke er en fast administrativ praksis, eller hvor vi finder, at praksis kan anskues fra flere synsvinkler, og at den opfattelse, som Skattestyrelsen anlægger, ikke nødvendigvis er den eneste, der kan argumenteres for. Hermed får den enkelte kunstner grundlag for at vurdere, om der i den konkrete sag skal indgives en klage eller en anmodning om bindende svar for at få afprøvet synspunkterne. Skattestyrelsens juridiske vejledning giver oplysninger om regler og praksis, herunder om Skattestyrelsens administrative praksis. Vejledningen kan ses på hjemmesiden www.skat.dk.

Kunstnere beskattes efter samme regler som andre personer. Kunstnernes Beskatning er derfor principielt en gennemgang af de generelle beskatningsregler, men med særligt fokus på de forhold, der er relevante for kunstnere.

Det gælder skabende kunstnere som billedkunstnere, kunsthåndværkere, forfattere, komponister, sceneinstruktører, scenografer, filminstruktører, kostumedesignere, koreografer m.fl. og udøvende kunstnere som musikere, dirigenter, sangere, artister, skuespillere, dansere m.fl.

Vejledningen tilsigter ikke at være en udtømmende beskrivelse. Der er tale om en generel beskrivelse af beskatningen af kunstnerindtægter, herunder af kunstnerindtægter fra udlandet, suppleret med en kort beskrivelse af skat af indtægter, der af danske kunstnere optjenes i enkelte udvalgte lande. Vejledningen indeholder også en omtale af udvalgte momsforhold, der er relevante for kunstnere, og en kort omtale af moms i relation til salg til udlandet.

Der er normalt ikke så megen tvivl om, hvorvidt en indtægt skal beskattes eller ej. Derimod opstår meget ofte diskussion om, hvorvidt en kunstners indtægt

- vedrører et egentligt ansættelsesforhold og dermed er A-indkomst,
- er en indtægt ved selvstændig virksomhed eller
- er indtægt ved ikke-erhvervsmæssig virksomhed.

Skattestyrelsens praksis opstiller yderligere en kategori,

- honorarmodtagere,

der typisk omfatter skabende og udøvende kunstnere, som fx musikere, sangere, skuespillere og forfattere.

Denne opdeling i indtægtskategorier har betydning for, hvilke udgifter der kan fradrages i kunstnerens indtægter, og hvilken skatteværdi fradraget har.

Opdelingen kan desuden have betydning for, om der opkræves AM-bidrag af indtægten, og hvorledes disse bidrag opkræves.

Vi har derfor redegjort for de kriterier, der afgør, om en given indtægt anses for løn, erhvervsmæssig indtægt eller ikke-erhvervsmæssig indtægt, samt de kriterier Skattestyrelsen anvender for honorarvirksomhed. Denne opdeling i indtægtstyper volder i praksis ofte problemer. Skattestyrelsen har gennem de senere år haft fokus på virksomhed med underskud og har efter Dansk Kunstnerråds opfattelse reelt skærpet praksis for, hvorledes virksomhedsresultatet gøres op. Resultatet af den skærpede praksis er, at flere virksomheder nu giver underskud. Den underskudsgivende virksomhed anerkendes herefter ikke som erhvervsmæssig virksomhed i skatteretlig henseende, men karakteriseres som ikke-erhvervsmæssig (hobby). Mange kunstnere oplever således at få defineret deres kunstneriske virksomhed som ikke-erhvervsmæssig. Der er desuden et stigende antal eksempler på, at Skattestyrelsen anser kunstneres indtægter for honorarindkomst. I begge tilfælde medfører det, at kunstneren ikke kan fratrække et underskud ved kunstnerisk virksomhed i anden indkomst, typisk i lønindkomst. På den anden side pålægges indkomst ved ikke-erhvervsmæssig virksomhed ikke AM-bidrag. Alligevel opkræver Skattestyrelsen AM-bidrag af bruttohonoraret, hvis Skattestyrelsen anser indtægten for at være honorarindkomst.

Den skattemæssige vurdering kan desuden få betydning for arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge. Mener Skattestyrelsen, at en given indkomst skal defineres som indkomst fra selvstændig virksomhed, vil dette eventuelt blive lagt til grund i relation til dagpenge. Dagpengeregler og skatteregler og den administrative praksis på hvert område er imidlertid ikke ens. Derfor kan vurderingen falde forskelligt ud, men som udgangspunkt vil man være lønmodtager i relation til arbejdsløshedsdagpenge, hvis Skattestyrelsen vurderer, at man ikke er selvstændig, herunder hvis Skattestyrelsen vurderer, at man er honorarmodtager.

Kunstnere, der opfylder kriterierne for at være selvstændige erhvervsdrivende, kan anvende virksomhedsordningen. Den giver bl.a. mulighed for skattemæssigt at foretage en indkomstudjævning.

Denne beskrivelse indeholder ikke information til kunstnere, der har valgt at anvende selskabsformen (A/S og ApS).

Ajourføringen er afsluttet den 5. februar 2026.

Peter Hansen

KRITERIER FOR BESKATNING

Al beskatning i Danmark tager sit udgangspunkt i statsskatteloven af 10. april 1922, der generelt fastsætter:

- Hvad der er skattepligtig indkomst (§ 4)
- Hvad der ikke er skattepligtig (§ 5)
- Hvilke udgifter der kan fratrækkes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst (§ 6)

Efterfølgende lovgivning og retspraksis har udbygget og detaljeret de oprindelige, generelle regler.

Indtil skattereformen i 1987 blev den skattepligtige indkomst opgjort som ét tal, hvoraf både skat til stat, amt (nu regionerne, som dog ikke opkræver skat længere) og kommune og evt. Folkekirken blev beregnet. Skattereformen indførte følgende begreber:

- personlig indkomst
- kapitalindkomst, og
- ligningsmæssige fradrag

Samtidig hermed blev skatteberegningen ændret på en sådan måde, at placeringen af indtægter og udgifter i de enkelte kategorier direkte påvirker skattens størrelse, idet et fradrag i den personlige indkomst giver en væsentlig højere skatteværdi – det vil sige en skattebesparelse – end et beløbsmæssigt lige så stort ligningsmæssigt fradrag, der giver en mindre skattebesparelse.

Fra 2026 indføres der i alt 4 beskatningstrin, der afhænger af indkomstens størrelse. På alle trin betales der kommuneskat og kirkeskat for medlemmer af Folkekirken. På første trin betales der herudover bundskat med 12,01 pct. På andet trin betales der for personlig indkomst over 641.200 kr. efter am-bidrag 7,5 pct. i mellemskat af indkomsten, der overstiger dette beløb. På tredje trin betales der for personlig indkomst over 777.900 kr. efter am-bidrag 7,5 pct. i topskat af indkomsten, der overstiger dette beløb. På fjerde trin betales der for personlig indkomst over 2.592.700 kr. efter am-bidrag 5 pct. i toptoppskat af indkomsten, der overstiger dette beløb.

Efter reglerne for opgørelse af personlig indkomst kan udgifter ved selvstændig virksomhed fragå i personlig indkomst. Personskatteloven bygger imidlertid på praksis fra statsskatteloven, der skelner mellem udgifter, der er driftsomkostninger og dermed er fradragsberettigede, og udgifter, der vedrører formuen eller dækker private omkostninger, som ikke kan fradrages. Herudover har ligningsloven regler om, at lønmodtagere kun i et vist omfang kan fratrække udgifter, der medgår til at erhverve lønindkomsten. På dette grundlag er udviklet en praksis, der deler personer op i lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende. Endvidere har praksis anerkendt en begrænset fradragsret for udgifter, der, selvom de principielt er afholdt for at dække et privat forbrug (rekreation, hobby og fornøjelser), har genereret nogle indtægter, der er skattepligtige. Disse udgifter kan fradrages, men kun i det omfang de kan dækkes af sådanne konkrete indtægter (hobbyindkomst, lystgårde, jagt, fiskeri mv.). Herved har man lagt op til en vurdering af, hvorvidt en aktivitet er erhvervsmæssig eller ej. I denne sammenhæng har man opstillet nogle hjælpekriterier, jf. nedenfor.

Derudover opdeler kildeskattelovens opkrævningssystem indtægter i A-indkomst og B-indkomst. Opdelingen er nogenlunde – men ikke fuldstændigt – den samme som opdelingen i indtægter som lønmodtager eller som selvstændig. Desuden vil indtægter i nogle tilfælde blive indberettet som A-indkomst, selvom modtager er selvstændig, og beløbet rettelig er B-indkomst (virksomhedsindkomst). Indberetningen er ikke afgørende, men indkomstmodtageren må selv sørge for at få rettet

op i forhold til Skattestyrelsen. Personer, som ikke klart falder i den ene kategori A-indkomst/lønmodtager eller i den anden B-indkomst/selvstændig erhvervsdrivende, kan have problemer med at opnå enighed med Skattestyrelsen om den korrekte opgørelse af skattepligtig indkomst. Denne mellemgruppe oplever ud over skattemæssige afgrænsningsproblemer også det problem, om de skal betragtes som selvstændigt erhvervsdrivende i relation til dagpenge og efterlønsregler.

Skattestyrelsens praksis definerer en del af mellemgruppen som honorarmodtagere. Inden for skatteretten er der imidlertid ingen regler, der omhandler beskatning af honorarmodtagers indtægter. Dette udtryk kendes kun fra reglerne om arbejdsmarkedsbidrag (AM-bidrag). I øvrigt eksisterer kun 3 former for indkomst til beskatning: lønindkomst, indkomst fra selvstændig virksomhed og indkomst fra ikke-erhvervsmæssig virksomhed (hobbyvirksomhed).

AM-bidrag er en skat, der opkræves på et nærmere defineret grundlag med udgangspunkt i indkomst, der er defineret som personlig indkomst. I beregningsgrundlaget indgår fx kunstnerroyalties. Derimod kan der ikke opkræves AM-bidrag af indkomst ved ikke-erhvervsmæssig virksomhed (hobbyvirksomhed).

Det kan således konstateres, at administrativ praksis skattemæssigt opdeler personer i tre eller måske snarere fire kategorier:

- Lønmodtagere og pensionister.
- Selvstændigt erhvervsdrivende.
- Honorarmodtagere, en restgruppe, som ikke entydigt er lønmodtagere eller selvstændigt erhvervsdrivende, men som har en eller flere hvervgivere i kortvarige engagementer.
- Personer, der driver ikke-erhvervsmæssig virksomhed.

Se oversigten nedenfor, der for hver enkelt kategori viser konsekvenserne af de enkelte kategorier i relation til fradrag for udgifter mv.

Begrebet honorarmodtager findes som nævnt ikke i skattelovgivningen, men er fremkommet i senere års administrative praksis. Dette er formentlig påvirket af, at begrebet honorarmodtager blev indført i reglerne om opkrævning af AM-bidrag, der oprindeligt var en social afgift og først i 2008 blev ændret til at være en skat.

Samtidig er der gennem en årrække opstået en administrativ praksis, som meget stærkt fokuserer på, om nettoindkomsten ved en aktivitet er positiv. Giver aktiviteten underskud, betragtes den som ikke-erhvervsmæssig virksomhed eller hobby-virksomhed. Det betyder, at kunstneren beskattes af nettoindkomsten i de enkelte år. I år, hvor der er underskud, kan det ikke fradrages i anden indkomst, fx i lønindkomst fra et fuld- eller deltidsjob. Underskuddet kan heller ikke fremføres og modregnes i senere års positive indkomst fra samme aktivitet. Det betyder, at kunstnere, der over en årrække har svingende indkomster, således at der i nogle år er overskud, mens der i andre år er underskud, kan opleve en højere beskatning end kunstnere, der har mere ensartede og jævne positive indkomster.

Det forhold, at Skattestyrelsen – i betydeligt større omfang end tidligere – underkender, at en virksomhed er erhvervsmæssig, har medført øget fokus på, hvorledes det skattemæssige resultat af virksomhed henholdsvis ikke-erhvervsvirksomhed, herunder af kunstnerisk virksomhed, skal gøres op. Dette er ikke fuldt ud afklaret i praksis endnu. Kunstnere skal nu være opmærksomme på, at ved salg af værker i ikke-erhvervsmæssig virksomhed, kan det få betydning, hvilke omkostninger der er afholdt i tidligere år, idet disse i ikke-erhvervsmæssig virksomhed indgår som anskaffelsessum, når kunstnerens fortjeneste ved salget skal gøres op. Indkøber f.eks. en billedkunstner

materialer til en skulptur, kan udgifterne ikke fradrages, medmindre der i købsåret er positive kunstnerindtægter, de kan modregnes i. Sælger kunstneren værket nogle år senere, kan de ikke fratrækkes udgifter, der er medgået til værket, formentlig fradrages i salgsprisen, således at kunstneren kun skal medregne fortjenesten som skattepligtig indkomst. I Landsskatterettens afgørelse af 23. oktober 2015 (j.nr. 14-0021908) blev der ikke taget udtrykkeligt stilling til dette spørgsmål, men i en ældre afgørelse fra 1989 (TfS 1989,244) har Landsskatteretten anerkendt princippet.

Lønmodtagere og pensionister samt selvstændige erhvervsdrivende udgør hovedparten af samtlige skatteydere, og afgrænsningen giver normalt ikke anledning til diskussion. Men tendensen på arbejdsmarkedet er gået henimod samarbejdsaftaler og tilknytning som freelancer, konsulent, hvor der ofte er tvivl om, hvorvidt den pågældende er ansat eller selvstændig, og om virksomheden er erhvervsmæssig eller honorarvirksomhed. I denne voksende mellemgruppe er der både skabende og udøvende kunstnere. Afgrænsningsproblemet for honorarmodtagergruppen illustreres af nedenstående dom om forfatter- og foredragsvirksomhed.

Eksempel

En professor i historie havde samtidig forfatter- og foredragsvirksomhed. Denne virksomhed fandt landsrettens flertal ikke var selvstændig virksomhed. Virksomhedsordningen kunne derfor ikke anvendes på indtægten, der var positiv i alle årene – netto mellem 55.000 og 130.000 med stigende tendens i de efterfølgende år. Flertallet af dommerne mente, at der blot var tale om honorarer uden for selvstændig virksomhed. Der var en dissens, som fandt, at indtægten kunne beskattes under virksomhedsordningen som erhvervsmæssig virksomhed. (SKM2007.35.ØLR)

Efter vores opfattelse kan dommens resultat diskuteres. Mindretallet synes at være i større overensstemmelse med hidtidig praksis, således som den er kommet til udtryk i TfS 1999, 541 Ø, der anerkendte, at virksomhed som lærebogsforfatter inkl. goodwill kunne overdrages til et selskab. Hermed har landsretten lagt til grund, at der var tale om erhvervsmæssig virksomhed.

Skattestyrelsens administrative praksis er i realiteten udtryk for en negativ forskelsbehandling af visse indkomstmottagere, som ofte netop er skabende eller udøvende kunstnere. En sådan praksis er i strid med helt generelle forvaltningsretlige principper.

Skattestyrelsen giver i sin Juridiske Vejledning pkt. C.C.1.2.3 en beskrivelse af, hvilke personer der kan være omfattet af definitionen på honorarmottagere, fordi deres betaling ofte betegnes som honorarer. Skattestyrelsen mener, at musikere, skuespillere, visse typer forfattervirksomhed, freelancere, undervisning og foredrag skal beskattes som honorarindkomst, også selvom virksomheden giver overskud. Tilsvarende indtægter kvalificeres som selvstændig virksomhed, hvis der er tale om andre brancher, fx bygningshåndværkere, entreprenører, arkitekter, rådgivende ingeniører. Disse anses for selvstændige erhvervsdrivende, selvom de eventuelt driver virksomheden som bivirksomhed ved siden af ansættelse som lønmodtager.

Skatterådet bekræftede i SKM2016.343.SR ved et bindende svar, at indtægt som blogger ikke var selvstændig virksomhed, men honorarindkomst. Indkomsten var som udgangspunkt momspåligtig, da omsætningen oversteg kr. 50.000 årligt, men arbejdet som blogger var momsfritaget som journalistisk virksomhed.

Landsskatteretten har i SKM2014.219.LSR anerkendt, at en kunstners indtægter ved foredrag og som forfatter er virksomhedsindtægter som billedkunstner (én virksomhed). SKAT havde ment, at indtægterne skulle beskattes separat (salg af værker, honorar for foredrag, salg af bøger). Landsskatterettens afgørelse fastslog, at der skulle opgøres ét samlet skattemæssigt resultat af denne kunstneriske virksomhed.

Landsskatteretten har i flere afgørelser tilsidesat skattemyndighedernes opfattelse af honorarmodtagere som en særlig gruppe. Fx afgørelsen SKM2015.276.LSR, hvor SKAT havde nægtet en kunstner fradrag for rejseudgifter efter standardsatserne, fordi man anså kunstneren for honorarmodtager. Landsskatteretten anså kunstneren for selvstændig erhvervsdrivende, hvilket skete med henvisning til, at virksomheden havde været overskudsgivende. Herefter kunne rejsefradrag godkendes efter standardsatserne. Tilsvarende afgørelser om operasangere er TfS 2012, 465 og 466.

Dog har Landsskatteretten i 2017 (sagsnr. 13-6656328) afgjort, at en dirigents indtægter ved særskilt aftalte koncertopgaver ved et operahus i udlandet, var honorarindkomst. Der var tale om få enkeltstående dirigentopgaver med indtægter, der oversteg den gængse praksis for at anse virksomheden for at være ikke-erhvervsmæssig.

Når denne vejledning anvender udtrykket honorarmodtager, er dette således ikke udtryk for en anerkendelse af dette begreb i relation til beskatning. Anvendelse af udtrykket skyldes alene, at Skattestyrelsen i sin praksis ofte anvender dette udtryk for personer, som Skattestyrelsen mener, ikke driver erhvervsmæssig virksomhed. Som nævnt ovenfor anvendes udtrykket kun i lov om arbejdsmarkedsbidrag, hvor det udtrykkelig anføres, at udtrykket kun dækker personer, der ikke driver erhvervsmæssig virksomhed. Kunstnere bør være opmærksomme på, at udtrykket *honorarmodtager* ikke er relateret til en veldefineret gruppe, og at udtrykket kan fortolkes forskelligt også på andre områder end skat og AM-bidrag.

Skatteministeren og Folketingets Skatteudvalg har fra kunstnere fået stillet spørgsmål til denne praksis, bl.a. i en henvendelse fra Dansk Kapelmesterforening i anledning af den omtalte afgørelse vedrørende dirigenten med koncertopgaver i udlandet, jf. FT 2017-18 SAU, Alm. del, Bilag 182 19. april 2018. Den daværende skatteminister bad Skattelovrådet om at se på problemstillingen. Ifølge kommissoriet skulle Skattelovrådet i første omgang kortlægge de skatte- og momsmæssige problemer, der opstår for den såkaldte tredje gruppe på arbejdsmarkedet, kunstnere og freelancere m.fl. Skattelovrådet kom i april 2022 med en række anbefalinger om beskatningsmæssige tiltag for den tredje gruppe. Det er endnu uvist, om disse anbefalinger vil blive omsat til lovgivning.

Dansk Kunstnerråd har deltaget i et indledende møde med sekretariatet for Skattelovrådet, og de enkelte medlemsorganisationer har i skriftlige indlæg til Skattelovrådet gjort opmærksom på de særlige problemer, som eksisterer for deres medlemmer.

Skattelovrådet har i en rapport fra marts 2019 forholdt sig til dele af den tredje gruppe på arbejdsmarkedet, men kunstneres særlige forhold er ikke adresseret nærmere.

Oversigten nedenfor viser konsekvenserne af skattemyndighedernes opdeling i de fire kategorier i relation til mulighederne for at tage fradrag for driftsudgifter og kørsel, modregne et skattemæssigt underskud i anden indkomst i samme indkomstår eventuelt hos en ægtefælle henholdsvis fremføre underskuddet til modregning i positiv indkomst i efterfølgende indkomstår.

	LØNMODTAGER	SELVSTÆNDIG	HONORARMODTAGER	HOBBY VIRKSOMHED
FRADRAG				
Max. skatteværdi af fradrag	25,7 %	57,07 %	57,07 %	57,07 %

	LØNMODTAGER	SELVSTÆNDIG	HONORARMODTAGER	HOBBY VIRKSOMHED
Bundgrænse	7.600,00 ¹⁾ (7.300,00)	Nej	Nej	Nej
Erhvervsmæssig kørsel	Nej (dog fradrag med standardsatser mv for kørsel hjem/arbejde)	Ja Dokumenterede udgifter eller standardsatser erhvervskørsel	Ja Dokumenterede udgifter eller satser for erhvervskørsel	Ja Dokumenterede udgifter eller satser for erhvervskørsel
Rejseudgifter (kost og logi) ²⁾	Dokumenterede udgifter eller satse ²⁾ Max. kr. 34.400 (32.800) årligt, hvis satser anvendes	Dokumenterede udgifter eller satser Max. kr. 34.400 (32.800) årligt, hvis satser anvendes	Dokumenterede udgifter	Dokumenterede udgifter
<u>UNDERSKUD</u>				
Modregning	Ja	Ja	Nej	Nej
Fremførsel	Ja	Ja	Nej	Nej
<u>AM-BIDRAG</u>	Ja	Ja	Ja	Nej
Grundlag	Bruttoløn, dog ekskl. pensionsbidrag ved arbejdsgiverordning	Nettoresultat	Bruttoindtægt	
<u>SÆRLIGE BESKATNINGSDORDNINGER</u>	Nej	Ja Virksomhedsordning, Kapitalafkastordning ordning Udligningsordning og § 70 ordning for skabende kunstnere med udjævning af ekstraordinært store indtægter	Ja Men kun for skabende kunstnere: udligningsordning og § 70 ordning for skabende kunstnere med udjævning af ekstraordinært store indtægter	Ja Men kun for skabende kunstnere: udligningsordning og § 70 ordning for skabende kunstnere med udjævning af ekstraordinært store indtægter
<u>Skattefri kørsels-/rejsegodtgørelse</u>	Ja	Nej skattepligtig, men tilsvarende fradrag, se ovenfor	Nej skattepligtig, men fradrag se ovenfor	Nej skattepligtig, men fradrag se ovenfor
<u>Moms</u>	Nej	Ja	Nej/ja	Nej/ja
<u>Regnskab / bogføringspligt</u>	Nej	Ja	Nej/ja	Nej/ja

1) Gælder ikke udgifter til rejse, befordring, dobbelt husførelse, fagligt kontingent og A-kasse. Tal i parentes er 2025-tal.

2) Tal i parentes er 2025-tal.

Kriterier for lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende

I Skattestyrelsens Juridiske Vejledning C.C.1.2.1-C.C.1.2.3 og C.C.8.2 foretages en afgrænsning mellem lønmodtagere (ansættelsesforhold) og selvstændigt erhvervsdrivende. Kunstnere vil imidlertid ofte være i en situation, hvor kriterierne ikke passer på dem. Derudover skal det bemærkes, at afgrænsningen ikke nødvendigvis sker i forhold til den enkelte person, men i relation til det enkelte indtægtsbeløb.

Vejledningen foretager følgende opstilling:

Kriterier, der taler for tjenesteforhold

Ved vurdering af, om der er tale om tjenesteforhold – dvs. ansættelse – kan der lægges vægt på, i hvilket omfang

- hvervgiveren har en almindelig adgang til at fastsætte generelle eller konkrete instrukser for arbejdets udførelse, herunder tilsyn og kontrol
- indkomstmodtageren udelukkende eller i overvejende grad har samme hvervgiver
- der er indgået aftale mellem hvervgiveren og indkomstmodtageren om løbende arbejdsydelse
- indkomstmodtageren har arbejdstid fastsat af hvervgiveren
- indkomstmodtageren har ret til opsigelsesvarsel
- vederlaget er beregnet, som det er almindeligt i tjenesteforhold (timeløn, ugeløn, månedsløn, provision, akkord mv.)
- vederlaget udbetales periodisk
- hvervgiveren afholder udgifterne i forbindelse med udførelsen af arbejdet
- vederlaget i overvejende grad er nettoindkomst for indkomstmodtageren
- indkomstmodtageren anses for lønmodtager efter ferieloven, lov om arbejdsløshedsforsikring mv., funktionærloven, lov om arbejdsskadeforsikring og lov om arbejdsmiljø.

Kriterier, der taler for selvstændig erhvervsvirksomhed

Ved vurderingen af, om der er tale om selvstændig erhvervsvirksomhed, kan der lægges vægt på, hvorvidt

- indkomstmodtageren tilrettelægger, leder, fordeler og fører tilsyn med arbejdet uden anden instruktion fra hvervgiveren end den, der eventuelt følger af den afgivne ordre
- hvervgiverens forpligtelser over for indkomstmodtageren er begrænset til det enkelte ordreforhold
- indkomstmodtageren ikke på grund af ordren er begrænset i sin adgang til samtidig at udføre arbejde for andre
- indkomstmodtageren er økonomisk ansvarlig over for hvervgiveren for arbejdets udførelse eller i øvrigt påtager sig en selvstændig økonomisk risiko
- indkomstmodtageren har ansat personale og er frit stillet med hensyn til at antage medhjælp
- vederlaget betales efter regning, og betaling først ydes fuldt ud, når arbejdet er udført som aftalt og eventuelle mangler afhjulpet
- indkomsten modtages fra en ubestemt kreds af hvervgivere
- indkomsten afhænger af et eventuelt overskud
- indkomstmodtageren ejer de anvendte redskaber, maskiner og værktøj eller lignende
- indkomstmodtageren helt eller delvist leverer de materialer, der anvendes ved arbejdets udførelse

- indkomstmodtageren har etableret sig i egne lokaler, fx forretning, værksted, kontor, klinik, tegnestue mv., og arbejdet udføres helt eller delvist fra lokalerne
- indkomstmodtagerens erhvervsudøvelse kræver særskilt autorisation, bevilling og lignende, og om indkomstmodtageren har fået en sådan tilladelse
- indkomstmodtageren ved annoncering, skiltning eller lignende tilkendegiver, at vedkommende er fagkyndig og påtager sig at udføre arbejde af en nærmere bestemt art
- indkomstmodtageren i henhold til momsloven er momsregistreret, og ydelsen er faktureret med tillæg af moms
- ansvaret for en eventuel ulykke under arbejdets udførelse påhviler indkomstmodtageren.

Samlet vurdering

Ingen af de nævnte kriterier, der taler for enten tjenesteforhold (dvs. ansættelsesforhold) eller for selvstændig erhvervsvirksomhed, er i sig selv afgørende. Kriterierne har desuden ikke lige stor betydning i alle situationer. I praksis kan det være sådan, at visse elementer i aftalen mellem hvervgiver og indkomstmodtager taler for, at det er et ansættelsesforhold, mens andre elementer taler for, at der foreligger selvstændig erhvervsvirksomhed. I sådanne tilfælde afhænger afgørelsen af en samlet vurdering af den aftale, parterne har indgået. Det kan derfor få betydning, om aftalegrundlaget kan dokumenteres over for Skattestyrelsen.

Eksempel

Landsskatteretten har i en afgørelse af 24. oktober 2023 konkluderet, at artister i et cirkus ikke var lønmodtagere. Cirkuset havde derfor ikke pligt til at indeholde AM-bidrag og A-skat. Afgørelsen er illustrativ for sondringen mellem tjenesteforhold og selvstændig erhvervsvirksomhed (SKM2023.562.LSR)

Erhvervsmæssig / Ikke erhvervsmæssig virksomhed

Da kunstnerisk udfoldelse ofte er karakteriseret af én persons arbejde, og da virksomheden i relation til beskatning drejer sig om opgørelse af et økonomisk resultat, vil en overvejende del af kunstnerne i kortere eller længere perioder kunne konstatere en beskeden indtjening.

Dette behøver ikke at være udtryk for manglende kunstnerisk arbejde, men er ofte blot udtryk for, at arbejdet først senere resulterer i konkrete indtægter.

I den situation vil skattemyndighederne ofte – i hvert fald i en periode – karakterisere virksomheden som en ikke erhvervsmæssig virksomhed. Ofte betegnes denne type virksomhed som "hobbyvirksomhed". Det er tilfældet, selvom den kunstneriske virksomhed er fuldt ud professionel efter en faglig bedømmelse.

Kunstneren kan derfor komme i en særdeles uheldig situation, når manglende salgsindtægter medfører, at han eller hun må supplere sine indtægter ved andre former for indkomstskabende arbejde. Arten og omfanget af et sådant arbejde kan få indflydelse på, om den konkrete kunstneriske virksomhed vil blive bedømt som erhverv eller ikke-erhvervsmæssig virksomhed. Skattestyrelsen vil nemlig ofte vurdere aktiviteterne hver for sig. En afgørelse fra Landsskatteretten har dog tilsidesat Skattestyrelsens praksis og anerkender, at en kunstners forskellige aktiviteter skal ses under ét (SKM2014.219.LSR). Det gælder alle indtægter, der er udslag af den kunstneriske aktivitet, bortset fra indtægter fra et egentligt ansættelsesforhold.

Eksempel

Landsskatteretten udtalte følgende i den pågældende afgørelse: *"Aktiviteterne i klagerens hobby-virksomhed omfatter en kreativt skabende og udstillende del, forfattervirksomhed og foredragsvirksomhed. Klagerens virksomhed som forfatter og foredragsholder drejer sig om hendes kunstneriske virksomhed, den teori hun benytter sig af ved sit kreative virke, og de værker hun skaber.*

Landsskatteretten finder, at det er naturligt at betragte alle klagerens aktiviteter omkring hendes kunstneriske virksomhed under ét som én hobbyvirksomhed. Der er herved lagt vægt på, at alle aktiviteterne drejer sig om klagerens kreative virke."

I en højesteretsdom fandt flertallet af dommerne, at den livsvarige ydelse fra Statens Kunstfond ikke skal indgå i det samlede resultat af kunstnerisk virksomhed. Derved var virksomheden underskudsgivende og blev ikke anerkendt som erhvervsmæssig, jf. SKM2013.241.HR. Endvidere har Højesteret i SKM2013.534.HR fundet, at kunstnerisk virksomhed skulle opfylde almindelige rentabilitetskriterier, således at indtægt som forstander for en kunsthøjskole ikke skulle inddrages i vurderingen af den selvstændige virksomhed, som derfor skattemæssigt var ikke-erhvervsmæssig (hobby). Det fremgår imidlertid klart af Højesterets præmisser i SKM.2013.241.HR, at rentabilitetsvurderingen skal ske med hensyntagen til de særlige forhold, der gælder for kunstnerisk virksomhed, og til den administrative praksis, der tillige lægger vægt på virksomhedens omfang, om kunstneren deltager i udstillingsvirksomhed og på kunstnerens faglige baggrund.

Landsskatteretten anerkendte i afgørelsen SKM2017.353.LSR, at en billedkunstner, var selvstændigt erhvervsdrivende. Landsskatteretten anførte i sine præmisser med henvisning til Højesterets domme i TfS 1999, 863 og SKM2007.107.HR, at virksomheden over en længere periode skal give overskud eller have udsigt til at give overskud på den primære drift, således at der er mulighed for forrentning af fremmedkapital og investeret egenkapital samt en rimelig driftsherreløn. Herefter afgjorde Landsskatteretten, at virksomheden i 2010-2012 var erhvervsmæssig med henvisning til overskud i 2013 (beskedent), 2014 og 2015. Kunstneren fik hermed fradrag for underskud, herunder i livsvarig ydelse fra Statens Kunstfond. Afgørelsen afviste skatteforvaltningens synspunkt om, at akkumuleret underskud over de seneste 20 indkomstår skulle inddrages i vurderingen af, om virksomheden var erhvervsmæssig, jf. at kriteriet er, om der er udsigt til, at virksomheden har udsigt til at give overskud.

Østre Landsret har i en dom af 8. december 2022 (SKM2022.612.ØLR) stadfæstet Københavns Byrets dom af 26. oktober 2021. Sagen drejede sig om en professor i billedkunst ved Kunstakademiet. I forbindelse med ansættelsen var det forudsat, at professoren var aktivt udøvende billedkunstner og havde sin egen kunstneriske praksis. Professoren havde underskud ved sin kunstnervirksomhed i en årrække under ansættelsen på Kunstakademiet. Østre Landsret fandt, at denne kunstnervirksomhed ikke kunne anses for erhvervsmæssig i skattemæssig henseende. Landsretten lagde ved vurderingen vægt på virksomhedens rentabilitet og intensitet. Landsretten fandt ikke grundlag for at forstå udtrykket "kunstnerisk praksis" således, at Kunstakademiet stillede krav om, hvordan professoren skulle udøve sit kunstneriske virke, herunder på en sådan måde at professoren skulle afholde udgifter til atelier, materialer mv. Efter landsrettens opfattelse var der derfor ikke en sådan sammenhæng mellem ansættelsen på Kunstakademiet og kunstnervirksomheden, at professorens lønindkomst fra Kunstakademiet undtagelsesvist kunne indgå i vurderingen af, om kunstnervirksomheden var erhvervsmæssig i skattemæssig henseende. Professoren kunne heller ikke få fradrag efter reglerne om lønmodtagerudgifter i ligningslovens § 9, stk. 1, da landsretten fandt, at udgifterne ikke var afholdt med henblik på at erhverve, sikre og vedligeholde lønindkomst. Professoren fik som nævnt ved landsretten ikke medhold i sin påstand om, at underskud kunne fradrages. Men der er dog grund til at fremhæve, at landsretten – modsat byretten – i sine præmisser anerkender, at lønindtægt undtagelsesvis kan tages i betragtning ved bedømmelsen af rentabiliteten af en kunstnervirksomhed. Konkret kunne de dog ikke tages i betragtning. Det vil derfor fortsat være relevant at inddrage

forhold om lønindtægt, men det vil bero på en konkret vurdering, om disse kan indgå ved bedømmelsen af rentabiliteten af en kunstnervirksomhed, jf. også Højesterets præmisser i SKM 2013.534.

Vestre Landsret har den 22. juni 2022 (SKM2022.359.VLR) afsagt dom i en sag, der angik, om en billedkunstner kunne fratrække et underskud i sin billedkunstnervirksomhed i 2010-2012. Billedkunstneren var kunstner og arkitekt og drev i indkomstårene 2010-2012 en arkitektvirksomhed og en billedkunstnervirksomhed. I sagen gjorde billedkunstneren gældende, at indtægterne fra arkitektvirksomheden skulle indgå i vurderingen af, om billedkunstnervirksomheden var erhvervsmæssig i skattemæssig henseende. Kunstnervirksomheden blev i indkomstårene 2006-2013 drevet med underskud. Bortset fra et beskedent overskud i 2014, var der også underskud i virksomheden i 2015 og 2016. Der var ikke nogen indtægter fra arkitektvirksomheden i 2006-2013. Landsretten fandt det ikke godtgjort, at billedkunstnervirksomheden i indkomstårene 2010-2012 blev drevet med udsigt til at opnå en fortjeneste, der stod i rimeligt forhold til den investerede kapital og arbejdsindsats (rentabilitetskriteriet). Landsretten fandt det således ikke godtgjort, at finanskrisen og billedkunstnerens helbredstilstand havde påvirket salget af kunsten, således at rentabilitetskriteriet kunne anses for opfyldt i 2010-2012. På den baggrund blev billedkunstnervirksomheden ikke blev anset for erhvervsmæssig i indkomstårene 2010-2012.

Er kunstneren udpeget som medlem af et kunstnerisk udvalg eller lignende i en periode, netop på grund af sin kunstneriske virksomhed, bør et honorar herfor efter Dansk Kunstnerråds opfattelse medregnes til resultat af virksomhed.

Se tillige afsnittet ovenfor under kriterier for beskatning om konsekvenserne af manglende skattemæssig anerkendelse af den kunstneriske virksomhed som erhvervsmæssig og om, at det er vigtigt at kunne dokumentere udgifter med bilag fra tidligere, når værker sælges fra en ikke-erhvervsmæssig virksomhed.

INDTÆGTER

BESKATNINGSTIDSPUNKT

Erhvervsindtægter / løn

Erhvervsindtægter skal som hovedregel medregnes til den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvor kunstneren erhverver endelig ret til honoraret. Det gælder, uanset om honoraret består af penge eller naturalier.

I *ansættelsesforhold* er det udbetalingstidspunktet, der er afgørende for, hvornår beløbet skal beskattes. Selvom beløbet ikke udbetales, skal det dog medregnes til den skattepligtige indkomst senest 6 måneder efter det tidspunkt, hvor den ansatte har erhvervet krav på betaling fra arbejdsgiveren (retserhvervelsestidspunktet).

Mange kunstneres honorarer vil være erhvervsmæssig indkomst eller have karakter af enkeltstående honorarer, dvs. indkomst *uden for ansættelsesforhold*. Det gælder fx honorar for forfatterforedrag, musikeres, sangeres, dirigenters deltagelse i enkeltstående koncerter, skuespilleres optræden, medmindre der er tale om en fast og længerevarende tilknytning til samme teater, fx Det Kongelige Teater. Se om afgrænsningen mellem lønmodtagere, honorarmodtagere/selvstændige erhvervsdrivende i afsnittet ovenfor om Kriterier for beskatning, og den til tider vanskelige afgrænsning mellem indkomst ved selvstændig eller ikke-erhvervsmæssig virksomhed eller som lønmodtager.

Forskellige former for indtægter

Uden for ansættelsesforhold gælder helt generelt, at et honorar skal beskattes på det tidspunkt, dvs. i det indkomstår, hvor kunstneren har erhvervet endelig ret til det. Hvornår kunstneren har erhvervet endelig ret til honoraret (retserhvervelsestidspunktet), afhænger af den aftale, der er indgået, og af den sædvane, der gælder på området.

Sælger fx en kunstmaler et billede, vil han eller hun erhverve ret til vederlaget, når der indgås aftale om salg af billedet til kunden. Det er uden betydning for beskatningstidspunktet, hvornår billedet leveres og om parterne aftaler, at kunden skal have kredit med betalingen. Kunstnerens retserhvervelse sker ved aftale om salg af billedet. Tilsvarende gælder for andre kunstnere, der sælger deres værker til en kunde.

Hvis en udøvende kunstner ikke erhverver ret til sit honorar, før kunstnerens ydelse er afsluttet, skal beløbet først indtægtsføres på dette tidspunkt. Er det imidlertid bestemt i aftalen mellem en kunstner og en koncertarrangør, at kunstneren, selvom koncerten aflyses, skal have et bestemt beløb, der fx betales et vist antal måneder før den planlagte koncert, så vil der på dette tidspunkt være erhvervet ret til denne del af honoraret. Hvis koncerten først afholdes i det følgende indkomstår, skal resthonoraret indtægtsføres i dette år. I visse situationer kan dette have uheldige konsekvenser, hvis de fradragsberettigede udgifter med tilknytning til koncerten først afholdes i år 2.

Tilsvarende bør skabende kunstnere med ikke-erhvervsmæssig virksomhed være opmærksomme på, om fx projekttilskud bliver tildelt (retserhvervet) i samme indkomstår, som udgifterne falder. Er det ikke muligt, kan det medføre, at projekttilskud beskattes, uden at det er muligt at modregne udgifter til projektet.

Rettighedsindtægter

Ophavsretlige vederlag, rettighedsmidler og royalties til forfattere og andre kunstnere behandles som beskrevet nedenfor om forfatterindtægter. Udbetalinger fra KODA, Gramex, NCB og Copydan er eksempler på ophavsretlige vederlag.

Når den endelige opgørelse af disse vederlag mv. sker på basis af kalenderåret, vil indtægterne først kunne gøres endeligt op efter årets udløb. Beskatning sker derfor først i det år, hvor kunstneren modtager betalingen. De indberettede beløb kan man se på Skat.dk.

Opstår der konflikt om retten til et vederlag, vil kunstneren først have erhvervet endelig ret til vederlaget, når dette er bestemt ved et forlig eller ved en dom. Først på dette tidspunkt skal beløbet indtægtsføres.

Eksempel

Det viser en afgørelse, TfS 1995, 765 LSR, der dog er speciel ved, at den også havde betydning for andre end sagens parter. Statens Bibliotekstjeneste havde modtaget forkerte indberetninger fra to biblioteker vedrørende 1992. I maj 1993 traf Biblioteksnævnet afgørelse om, at de berørte forfatters biblioteksafgift skulle omberegnes. Afgørelsen havde også betydning for forfattere, der ikke havde klaget over afgørelsen. Det fremgår af afgørelsen, at retserhvervelsestidspunktet principielt er i 1993, hvor Biblioteksnævnet træffer sin afgørelse. Da de kunstnere, der ikke har klaget, først får meddelelse om regulering af deres biblioteksindtægter i 1994, accepterer man, at de først erhverver ret til indtægten og skal indtægtsføre den på dette tidspunkt.

Forfatterindtægter

Vederlag til forfattere kan opdeles i royalties og engangshonorarer. Royalties afregnes på grundlag af omsætning, mens et engangshonorar udgør vederlag for en enkeltstående ydelse eller værk, fx en artikel eller et foredrag. Det kan også være et beløb, der er aftalt i en forlagsaftale, jf. nedenfor.

Forfattere erhverver principielt ret til den del af deres vederlag, der afhænger af omsætningen, når forlaget sælger bøgerne. Men forlagsaftalen vil normalt fastsætte, at vederlaget afhænger af omsætningen og afregnes på grundlag af omsætningen pr. kvartal/halvår eller hele kalenderåret. Forfatteren vil så først erhverve ret til vederlaget for den enkelte periode, når beløbet kan gøres endeligt op efter periodens udløb. Er der aftalt afregning pr. kalenderår, således at forlaget først kan udbetale vederlaget i det følgende år, når årets salg kan gøres op, skal forfatteren først beskattes af vederlaget i udbetalingsåret. Er forholdet derimod det, at opgørelsen foretages midt i året, men udbetalingen udskydes til det efterfølgende år, skal beløbet alligevel medregnes til indkomsten i opgørelsesåret.

Får forfatteren et fast beløb, skal dette indtægtsføres, når der er erhvervet endelig ret til det. Efter aftalen med forlaget vil det ofte være på det tidspunkt, hvor manuskriptet er antaget af forlaget. Hvis det faste beløb er et forskud på den omsætningsbestemte del af vederlaget, og hvis der ikke kan opstå pligt til at betale beløbet tilbage, skal det indtægtsføres. Er der en tilbagebetalingspligt, er forskuddet reelt bare et lån, der ikke skal indtægtsføres og beskattes, og først på det tidspunkt, dvs. i det indkomstår, hvor forfatteren ifølge forlagsaftalen erhverver endelig ret til vederlaget, skal hele vederlaget indtægtsføres, mens forfatteren fra forlaget får udbetalt sit vederlag med fradrag af forskuddet.

Flerårige arbejder

Honorarer for flerårige arbejder, der udbetales med et samlet beløb, skal normalt først beskattes, når arbejdet er afsluttet og honoraret for arbejdet opgøres. Der skal dog ske beskatning i takt med eventuelle acontoudbetalinger af honoraret, hvis der er erhvervet endelig ret til acontobeløbet på udbetalingstidspunktet.

Skattepligtige legater

En kunstner, der modtager et *skattepligtigt* legat, skal indtægtsføre dette i det indkomstår, hvor han eller hun får meddelelse om tildeling af legatet, idet legatet er retserhvervet på dette tidspunkt. Udbetalingstidspunktet er uden betydning for, hvilket år indtægten skal selvangives. Beskatning af hæderspriser og legater omtales mere detaljeret i afsnittene "Skattefri indtægter og ydelser" og "Skattepligtige indtægter".

Er der tale om et legat, hvor tildelingen er betinget af, at det anvendes til et særligt formål eller projekt, skal indtægten først beskattes i det indkomstår, hvor betingelserne opfyldes. Det gælder, uanset om legatet er udbetalt på et tidligere tidspunkt, hvis der har været pligt til tilbagebetaling i tilfælde af, at betingelserne ikke bliver opfyldt.

Hvis projektstøtte kun er betinget af indsendelse af regnskab, og projektets gennemførelse kun afhænger af kunstneren selv, vil kunstneren ifølge administrativ praksis have retserhvervet tilskuddet pr. dato for modtagelse af tilsagnet. Er gennemførelse af projektet afhængig af andre væsentlige forhold, er retserhvervelsen udskudt til det tidspunkt, hvor det viser sig, om projektet kan gennemføres. Tidspunktet for retserhvervelse og beskatning fastlægges dermed efter en konkret vurdering af forholdene. For kunstnere, der får tildelt projektstøtte, kan det give beskatningsmæssige udfordringer, hvis udgifterne til projektet afholdes over en længere periode end det år, hvor støtten tildeles. Der kan i en sådan situation opstå bruttobeskatning af støtten, hvis der i det år, hvor udgifterne afholdes, ikke er andre indtægter at fradrage udgifterne i. I det omfang, at det er muligt, bør kunstnere, der modtager projektstøtte, sikre sig, at der enten indsættes suspensive betingelser i tildelingstilsagnet eller at der alene udbetales acontobeløb, således at der opnås en ligelig fordeling af indtægter i forhold til udgifter, hvorved der kan opnås den nettobeskatning, som er tilsigtet med reglerne i statsskatteloven.

Et rejselegat til udlandet er betinget af, at rejsen gennemføres. Legatbeløbet bliver ikke beskattet, hvis modtageren har rejseudgifter, der svarer til legatet. Se afsnittet skattepligtige indtægter, studierejselegater til udlandet nedenfor.

AM-BIDRAG

Reglerne om AM-bidrag blev ændret fra og med 2011, således at kunstnere generelt skal betale AM-bidrag af ophavsretlige vederlag, rettighedsindtægter og royalties og dermed af flere indkomster end tidligere. Desuden skal AM-bidrag betales af indkomst fra udlandet, der også indgår i den danske skattepligtige indkomst.

AM-bidraget udgør 8 %. Det trækkes fra ved opgørelsen af den personlige indkomst.

Beregningsgrundlaget

Der betales bidrag af

1. Vederlag, der kan henføres til personligt arbejde dvs. løn, fratrædelsesgodtgørelser mv., og pension, der har tilknytning til et tidligere ansættelsesforhold samt ophavsretlige vederlag og rettighedsindtægter
2. Vederlag uden for ansættelsesforhold (honorarindtægter, der ikke indgår i virksomhedsresultat, hverken erhverv eller hobby)
3. Resultat af selvstændig virksomhed, der beskattes som personlig indkomst (i modsætning til fx kapitalindkomst)

Bidraget opkræves af bruttoindkomsten for lønmodtagere og honorarmodtagere, mens bidraget opkræves af nettoindkomsten, dvs. efter fradrag for driftsomkostninger mv. for selvstændigt erhvervsdrivende, se nedenfor.

Der betales ikke AM-bidrag af indkomst ved hobbyvirksomhed. Det gælder også honorarer, der erhverves for aktiviteter i tilknytning til ikke-erhvervsmæssig kunstnerisk virksomhed, fx honorar for foredrag eller undervisning om kunst uden for ansættelsesforhold.

Indtægter, der ikke er skattepligtige, er ikke pålagt AM-bidrag. Det vil være tilfældet for hæderslegater, der opfylder betingelserne for skattefrihed. Fx vil hæderspriser, der uddeles af Statens Kunstfond uden at der er indgivet ansøgning herom, kunne opfylde betingelserne for skattefrihed og dermed heller ikke være pålagt AM-bidrag.

Legater

Efter bestemmelserne i arbejdsmarkedsbidragsloven er grundlaget for arbejdsmarkedsbidrag indkomst, der er et "vederlag". Det udslagsgivende for, om der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af et legat, er derfor, om legatet er et "vederlag". I begrebet "vederlag" ligger der en forudsætning om en modydelse – altså at der sker en honorering af et arbejde eller en ydelse, som kunstneren som modtager af vederlaget har præsteret i en eller anden form. Hvis en kunstner modtager et vederlag for at stille et kunstnerisk arbejde til rådighed for offentligheden, er der således tale om et "vederlag" i arbejdsmarkedsbidragslovens forstand, således at vederlaget er omfattet af loven.

Hvis en kunstner derimod modtager et legat eller anden ydelse, som alene er begrundet i kvaliteten af den pågældendes kunstneriske produktion, og hvor legatet eller ydelsen ikke forudsætter en egentlig modydelse fra kunstnerens side, er der ikke tale om et "vederlag", sådan som dette begreb anvendes i arbejdsmarkedsbidragsloven. Legater er som det helt klare udgangspunkt ikke omfattet af arbejdsmarkedsbidragsloven og der skal derfor som det helt klare udgangspunkt ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af legatindtægter. Definitorisk er legater ikke betalinger, der har karakter af at være et vederlag. I disse situationer har legatmodtageren ikke præsteret en konkret ydelse eller udarbejdet et værk. Legater er derfor ikke arbejdsmarkedsbidragspligtige. Det er imidlertid ikke muligt at omgå arbejdsmarkedsbidragspligten ved at omkvalificere et vederlag til et legat. Når der er tale om betaling for en konkret ydelse eller et værk, som kunstneren har præsteret overfor givoren, skal der betales arbejdsmarkedsbidrag, jf. dog afsnittet nedenfor om opgørelse af bidragsgrundlaget.

Der betales således ikke arbejdsmarkedsbidrag af fx uansøgte hæderspriser eller af ansøgte legater fx fra Statens Kunstfond, hvor tildelingen er begrundet i talent og kvaliteten af den kunstneriske

produktion. Det samme gælder alle andre legater, som ikke er betinget af en modydelse. Der skal ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af sådanne legater, uanset om kunstneren i øvrigt er lønmodtager, honorarmodtager eller selvstændig.

Hvis en legatmodtager er selvstændig kunstner, vil beløbet regnskabsmæssigt indgå ved opgørelsen af resultat af virksomhed. Dermed vil det også indgå i grundlaget for beregningen af arbejdsmarkedsbidrag. Dette gælder dog ikke, hvis kunstneren husker at få resultatet af den erhvervsmæssige virksomhed reguleret med de modtagne legater ved opgørelse af grundlaget for arbejdsmarkedsbidrag.

Det er alene i de situationer, hvor et legat er et vederlag for en konkret modydelse fra kunstnerens side, at der skal foretages indberetning af arbejdsmarkedsbidragspligtig B-indkomst. Det er således alene i de situationer, hvor det er helt entydigt, at der er tale om et vederlag for en modydelse, at der skal foretages indberetning. Skattestyrelsen har i et bindende svar fra december 2022 fastslået, at støtte midler fra Kodas kulturelle midler og Kodas kollektive båndmidler, der blev bevilget efter ansøgning, udgjorde et vederlag for en konkret modydelse, idet en betingelse fra Koda om, at støttemodtager skulle stille musikudgivelsen til rådighed for offentligheden, var tilstrækkelig til, at man kunne statuere, at der var tale om en modydelse.

Hvis en legatuddeler indgår en aftale med en kunstner om at optræde til en uddeling og kunstneren samtidig skal have udbetalt et legat, så skal legatuddeleren sondre mellem, hvad der er det egentlige legat og hvad der er vederlag for modydelsen i form af optræden. Honoraret for optræden er et "vederlag" i arbejdsmarkedsbidragslovens forstand og dermed arbejdsmarkedsbidragspligtigt. Legatet er derimod arbejdsmarkedsbidragsfrit, da det ikke er et "vederlag" i arbejdsmarkedsbidragslovens forstand. Legatuddeleren må i denne situation ikke transformere den samlede udbetaling til kunstneren til et arbejdsmarkedsbidragsfrit legat.

Løn-, honorarindtægter og andre vederlag

Ved *vederlag* forstås den betaling, der modtages for at levere en modydelse. Modydelsen kan være et kunstværk, udførelse af et aftalt arbejde, en koncert m.v.

Vederlag for personligt arbejde i ansættelsesforhold

Der skal betales AM-bidrag af enhver form for løn, der er betaling for et personligt arbejde, der udføres i et ansættelsesforhold. Der skal også betales AM-bidrag af visse personalegoder (fri kost og logi, bil til rådighed, fri telefon mv.).

Det anføres udtrykkeligt i bestemmelsen, at der betales AM-bidrag af løn under sygdom og barsel mv., ligesom der skal betales bidrag af efterbetalinger, fratrædelsesgodtgørelse, efterløns- og pensionslignende ydelser, der har sammenhæng med et tidligere ansættelsesforhold.

Vederlag uden for ansættelsesforhold – honorarindtægter, der ikke indgår i virksomhed

Vederlag uden for ansættelsesforhold vil som regel omfatte vederlag, der skal medregnes i personlig indkomst, og som indgår i kunstnerisk virksomhed, der skattemæssigt enten er erhvervsmæssig eller ikke-erhvervsmæssig (hobby). Det kan ofte give anledning til diskussion, om der foreligger et ansættelsesforhold eller ej, og hertil kommer, at Skattestyrelsen ofte henfører en indtægt til honorarindkomst, hvorved der bliver beregnet AM-bidrag af hele indtægtsbeløbet uden fradrag for medgåede omkostninger. Det er imidlertid ikke korrekt, hvis honorarindtægten er en virksomhedsindkomst. Er det en virksomhedsindkomst, beregnes AM-bidrag af nettoresultatet, hvis virksomheden er erhvervsmæssig. Er den ikke erhvervsmæssig, skal der ikke betales AM-bidrag af beløbet. Der

Kunstneres selvstændige erhvervsindtægter, i form af vederlag for personligt arbejde, vederlag for salg af værker og lignende, der klart udgør omsætning i virksomheden, indgår dermed også i beregningsgrundlaget for AM-bidrag.

Biblioteksafgifter er fritaget for AM-bidrag. Anvender forfatteren virksomhedsordningen, indgår bibliotekspenge som resultat af selvstændig virksomhed som anført. Til gengæld vil forfatteren modtage en godtgørelse svarende til det opkrævede AM-bidrag. Godtgørelsen, der normalt udbetales i juni måned, indgår som betalt forskudsskat for det enkelte indkomstår. Hermed sker en ligestilling af forfatteres bibliotekspenge i forhold til AM-bidrag, uanset om forfatteren anses for ikke-erhvervsdrivende, honorarmodtager, eller selvstændig erhvervsdrivende.

Statens Kunstfonds Hædersydelse (indtil 2014 Den livsvarige ydelse) betragtes ikke som indtægt ved kunstnerisk virksomhed, og den udgør heller ikke vederlag for en modydelse. Derfor beregnes der ikke AM-bidrag af ydelsen.

Eksempel

Landsskatteretten har givet en kunstner ret i, at den livsvarige kunstnerydelse fra Statens Kunstfond, der tildeles en kunstner alene på grundlag af en vurdering af kvaliteten i den kunstneriske produktion, ikke er en indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed. Der skal følgelig ikke beregnes AM- eller SP-bidrag af ydelsen (SKM2002.168.LSR).

Eksempel

Højesterets flertal fandt, at den livsvarige ydelse ikke er en indtægt erhvervet ved driften af kunstnerisk virksomhed. Den tildeles alene på grundlag af kvaliteten af hidtidig produktion, er ikke vederlag for konkrete arbejder eller værker og udbetales uden sammenhæng med, hvilke kunstneriske aktiviteter modtageren måtte udføre (SKM2013.241.HR).

Denne højesteretssag drejer sig ikke om AM-bidrag, men det fremgår af sagen, at Skatteministeriet var enig i, at der iht. hidtidig administrativ praksis ikke kan opkræves AM-bidrag af den livsvarige ydelse.

CROWDFUNDING

Begrebet crowdfunding dækker over forskellige måder at fremskaffe finansiering på, typisk via internettet og de sociale medier. Formålet er i alle tilfælde at skaffe kapital. Men måden det gøres på varierer.

Ud over skat og moms vil der være en række andre aspekter og især A-kasseregler, man som kunstner skal være opmærksom på, hvis man vil benytte crowdfunding, typisk via en crowdfunding-plattform.

Som typiske eksempler kan nævnes:

Crowd sponsering

Denne type kapitalfremskaffelse dækker over rene tilskud uden modydelse. Det er i skattemæssig forstand et økonomisk tilskud eller en gave, som kunstneren i alle tilfælde er skattepligtig af ved modtagelsen.

Da den person, der giver den økonomiske støtte til kunstneren, ikke får noget til gengæld for sine penge, er der ingen modydelse. Dermed er der ingen moms eller AM-bidrag af tilskuddet.

Modtager vil typisk være iværksætter, det vil sige en kunstner, der har etableret selvstændig virksomhed eller er i gang med det, og pengene skal bruges til denne virksomhed. Om udgifterne kan fradrages, så de modregnes i de modtagne skattepligtige tilskud, afhænger af, om det er driftsomkostninger, og om der i skattemæssig forstand er etableret en erhvervsmæssig virksomhed, eller den er ikke-erhvervsmæssig (hobby).

Bidrag, hvor der gives en modydelse

Hvis det beløb, som kunstneren modtager, giver adgang til at modtage en bog, musik eller andet, er beløbet vederlag for en modydelse. I så fald er beløbet ikke bare skattepligtigt inkl. AM-bidrag for kunstneren, men der er også tale om salg af varer eller elektroniske ydelser. Dermed har kunstneren en omsætning, der principielt er momspligtig, hvis den overstiger beløbsgrænsen for registrering på kr. 50.000 målt over et kalenderår.

SKATTEFRI INDTÆGTER OG YDELSER

Skattefri rejsegodtgørelse (kost og logi)

Kunstnere, der er lønmodtagere, kan af deres arbejdsgivere få udbetalt skattefri godtgørelser for rejseudgifter, når godtgørelsen ikke overstiger de satser, der hvert år fastsættes af Skatterådet (Ligningslovens § 9A). Kunstnere, der som led i deltagelse i udvalg, bestyrelser mv., foretager rejser, kan ligeledes få udbetalt skattefri rejsegodtgørelse. Derimod kan der ikke, fx af Slots- og Kulturstyrelsen, udbetales skattefri rejsegodtgørelse til dækning af dokumenterede rejseomkostninger for deltagelse i et arrangement, en festival mv. Den godtgørelse, Slots- og Kulturstyrelsen bevilger, er skattepligtig, og modtageren må tage fradrag for sine rejseomkostninger.

Ved rejsegodtgørelse forstås beløb, der udbetales til dækning af lønmodtagerens udgifter til ophold (logi) og kost (fortæring) under rejse.

Hvornår der er tale om en rejse, fremgår af ligningslovens § 9 A, stk. 1. En lønmodtager er på rejse:

1. når lønmodtageren på grund af afstanden mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl, eller
2. når arbejdsgiveren midlertidigt udsender lønmodtageren til et andet arbejdssted end den sædvanlige arbejdsplads, og dette medfører, at lønmodtageren ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl.

I den første situation er det lønmodtageren selv, der har påtaget sig et midlertidigt arbejde langt fra den sædvanlige bopæl. I den anden situation har arbejdsgiveren bestemt, at lønmodtageren midlertidigt skal arbejde et andet sted end på den sædvanlige arbejdsplads.

Rejsen skal vare mindst 24 timer. Der kan således ikke udbetales skattefri rejsegodtgørelse for én-dags-rejser.

Er overnatning nødvendig?

Der kan opstå diskussion med skattemyndighederne om, hvorvidt det har været nødvendigt med overnatning på en rejse. Der vil normalt ikke være problemer i den situation, hvor en lønmodtager af sin arbejdsgiver bliver udsendt til arbejde på et midlertidigt arbejdssted. Diskussionen opstår, når

en lønmodtager selv har valgt at arbejde på et midlertidigt arbejdssted. Det kan fx være i forbindelse med en midlertidig ansættelse på et teater i en anden landsdel. At overnatning er nødvendig, vil som udgangspunkt forudsætte en samlet arbejds- og transporttid på 12-13 timer, men arbejdstidens placering på døgnet kan formentlig også få en vis betydning.

Praksis tyder på, at det kan have betydning, at det ikke er muligt at overnatte i hjemmet, fordi der ikke er offentlige transportmidler til rådighed på det tidspunkt, hvor transport til eller fra arbejdsstedet skal foregå, og man selv eller en anden i husstanden ikke har egen bil.

Kunstnere, *der er honorarmodtagere eller selvstændigt erhvervsdrivende*, kan ikke få udbetalt skattefri rejsegodtgørelse. Modtager de rejsegodtgørelse, er beløbet skattepligtigt, og modtageren har fradrag for sine rejseudgifter, jf. afsnittet herom nedenfor. Selvstændigt erhvervsdrivende kan tage fradrag enten for faktiske udgifter eller med de samme standardsatser, som anvendes for lønmodtageres skattefri rejsegodtgørelse. Ikke-erhvervsdrivende honorarmodtagere kan ifølge Skattestyrelsens praksis kun tage fradrag for de faktiske udgifter, som derfor skal kunne dokumenteres. Rigtigheden af denne praksis kan diskuteres, bl.a. fordi kunstnere med ikke-erhvervsmæssig virksomhed normalt beskattes efter samme principper og med samme fradrag som virksomhed, der skattemæssigt er erhverv, jf. tillige Landsskatterettens afgørelse SKM2015.276.LSR om en billedkunstner, som blev anerkendt som erhvervsdrivende og derfor kunne derfor tage fradrag for rejseudgifter efter standardsatserne. SKAT havde ment, at kunstneren var honorarmodtager. Afgørelsen er kommenteret i en artikel TFS 2015.385.

Betingelser for udbetaling af skattefri rejsegodtgørelse

I ansættelsesforhold kan der udbetales skattefri godtgørelse for rejseudgifter, når kunstneren på grund af afstand mellem bopæl og et midlertidigt arbejdssted ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl. Det skal altså dels være et midlertidigt arbejdssted, dels skal rejsen være forbundet med en nødvendig overnatning uden for den sædvanlige bopæl.

Der kan højst udbetales skattefri rejsegodtgørelse for kost i op til 12 måneder for rejser til det samme midlertidige arbejdssted. Herefter kan man tage fradrag for de dokumenterede, faktiske udgifter. Standardsatsen for ophold/logi kan anvendes uden tidsbegrænsning.

Der udbetales som nævnt ikke rejsegodtgørelse for rejser under 24 timer og rejser uden overnatning.

Satserne for skattefri rejsegodtgørelse er

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Kost, pr. døgn, kr.	597,00	625,00
Pr. time for tilsluttende døgn, kr.	24,88	26,04
Logi pr. døgn, kr.	256,00	268,00

Satsen for kost pr. døgn nedsættes, hvis arbejdsgiveren betaler et eller flere måltider. Satsen nedsættes med 15 % for morgenmad og 30 % for fri frokost og 30 % for fri aftensmad. Ofte vil hotelovernatning være inklusive morgenmad, således at satsen nedsættes med 15 %, dvs. med kr. 89,55 til kr. 507,45 (2025) henholdsvis med kr. 93,75 til kr. 531,25 (2026).

Betaler arbejdsgiveren rejseudgifter til kost efter regning, kan lønmodtageren i skattefri rejsegodtgørelse få 25 % af satsen for kost til at dække diverse småforbrødenheder under rejsen.

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Småforbrødenheder pr. døgn		
25 % af sats for kost, kr.	149,25	156,25

Skattefri kørselsgodtgørelse og godtgørelse for parkering

Kunstnere, *der er lønmodtagere*, kan modtage skattefri kørselsgodtgørelse (befordringsgodtgørelse), forudsat at godtgørelsen ikke overstiger de satser, som Skatterådet har fastsat.

Som lønmodtager kan man også få dækket parkeringsudgifter, der afholdes i forbindelse med erhvervsmæssig kørsel for arbejdsgiveren. Endvidere er det skattefrit at få stillet en parkeringsplads til rådighed ved den normale arbejdsplads.

Kunstnere, *der er honorarmodtagere eller selvstændigt erhvervsdrivende*, kan ikke modtage skattefri godtgørelse. Om fradrag for erhvervsmæssig kørsel, se afsnittet nedenfor.

Satserne for skattefri kørselsgodtgørelse (befordringsgodtgørelse) er:

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Egen bil og motorcykel		
Kørsel indtil 20.000 km pr. år	kr. 3,81 pr. km	kr. 3,94 pr. km
Kørsel udover 20.000 km pr. år	kr. 2,23 pr. km	kr. 2,28 pr. km
Cykel, knallert, 45-knallert, el-løbehjul	kr. 0,63 pr. km	kr. 0,64 pr. km

Ved udbetaling af skattefri godtgørelse skal en arbejdsgiver kontrollere, at betingelserne for at udbetale skattefri godtgørelse er opfyldt. Til brug for denne kontrol og af hensyn til oplysninger, der skal fremgå af arbejdsgiverens regnskabsmateriale, skal lønmodtageren oplyse følgende:

- Modtagerens navn, adresse og CPR-nummer
- Kørselens erhvervsmæssige formål (møde, afhentning af materialer mv.)
- Dato for kørslen
- Kørselens mål med eventuelle delmål
- Angivelse af antal kørte kilometer
- De anvendte satser
- Beregning af kørselsgodtgørelsen

Hvis arbejdsgiveren ikke har ført kontrol, eller kunstneren ikke har noteret ovenstående oplysninger, vil hele den udbetalte godtgørelse kunne blive skattepligtig.

Modtager kunstneren ikke skattefri godtgørelse fra arbejdsgiveren, kan der tages fradrag for rejse- og befordringsudgifter. Dette er nærmere omtalt i afsnittet om Udgifter, under driftsudgifter.

Hæderspriser

Hæderspriser til skabende og udøvende kunstnere er skattefri og fritaget for AM-bidrag. Skattefriheden er betinget af,

- at hædersprisen udelukkende har karakter af en anerkendelse af modtagerens kunstneriske virke,
- at prisen er uansøgt og
- at prisen gives som et engangsbeløb.

Endvidere er det en forudsætning, at hædersprisen udbetales af

- offentlige midler, legater, kulturelle fonde og lignende samt af erhvervsvirksomheder,
- mellemstatslige organisationer og institutioner, som Danmark deltager i eller er medlem af, eller
- i henhold til Nobelstiftelsens Grundstadgar.

Hvis et engangslegat er givet udelukkende som en anerkendelse af modtagerens fortjenester, men for andet end det kunstneriske virke, fx som en påskønnelse af en særlig indsats i sociale eller foreningsmæssige sammenhæng, kan legatet være undergivet en lav beskatning. Se nedenfor om beskatning af legater.

Ligningslovens § 7, nr. 19

Eksempel

En pris på 60.000 kr. fra Statens Kunstfond blev af Landsskatteretten anerkendt at være en skattefri hæderspris. Landsskatteretten fastslog, at der ikke var tale om et beløb, der blev udbetalt for en personlig arbejdsindsats, selvom præmiering var ydet til fortsat kunstnerisk arbejde og uddelt i anledning af en særudstilling. Statens Kunstfond havde endvidere i sit brev om tildeling af prisen oplyst, at beløbet var skattepligtig indkomst. Der var enighed om, at beløbet var uansøgt, og at der var tale om et engangsbetalt. SKM 2007.292.LSR.

Eksempel

I en sag om beskatning af hæderslegater gav SKAT genoptagelse og anerkendte, at uansøgte præmieringer fra Statens Kunstfond var skattefri i overensstemmelse med afgørelsen SKM2007.292.LSR. Dette må således anses for gældende praksis for Statens Kunstfonds uansøgte præmieringer. Herudover drejede sagen sig om beskatning af ansøgte arbejdslegater. Højesteret fandt om disse, at de ikke udelukkende var tildelt som anerkendelse af modtagers fortjenester og derfor skulle almindeligt indkomstbeskattes SKM 2013.856.HR, jf. omtalen neden for om beskatning af visse hæderslegater iht. ligningslovens § 7O.

Eksempel

En hæderspris, der blev givet til to arkitekter fra en dansk fond, blev anset for skattefri hæderslegater til kunstnere. Sagen drejede sig om, hvorvidt arkitekter kunne anses som kunstnere, der var omfattet af bestemmelsen, hvilket Landsskatteretten fastslog, var tilfældet. SKM.2006.759.LSR.

Eksempel

En arkitekt og lærer på Kunstakademiet, modtog uansøgt et legat på kr. 10.000 fra Johs. Krøiers Fond. Tildelingen af legatet begrundede bestyrelsen med modtagerens faglige fortjenester og som en hæderstilkendegivelse. Begrundelsen var ikke i overensstemmelse med fondens fundats om understøttelse i uddannelsesøjemed, fortrinsvis til kunsthåndværkere. Landsskatteretten fandt imidlertid, at der var tale om et hæderslegat. TfS 1985, 446.

Eksempel

Producenten af et TV-program, der var blevet tildelt en hædersbevisning ved Prix Italia-konkurrencen, var skattepligtig af prisbeløbet. Prisen var reelt tildelt Danmarks Radio, som havde videregivet den til producenten. Kun nationale radio- og tv-selskaber kunne deltage i konkurrencen, og hædersbevisningen var desuden tildelt for et bestemt værk. TfS 1987, 21.

Eksempel

Skatterådet fandt, at Weekendavisens Litteraturpris ikke var skattefri for modtageren, da den var

givet på baggrund af et bestemt værk. Proceduren for tildeling af Litteraturprisen er, at avisens redaktion på baggrund af årets anmeldelser nominerer 10 kandidater. Af disse vælger avisens læsere ved en afstemning den endelige modtager.

Skatterådet fandt, at fordi der var tale om udbetaling som led i en konkurrence og del i avisens redaktionelle stof, og da prisen skyldtes en bestemt bog og dermed ikke blev givet som en anerkendelse af forfatterens samlede forfatterskab, var der ikke tale om en skattefri hæderspris.

SKM2012.620.SR.

Afgørelsens rigtighed kan diskuteres, da en tildeling af en skattefri hæderspris ikke har som forudsætning, at den skal være tildelt som anerkendelse af et samlet kunstnerisk virke. Prisen var utvivlsomt ikke vederlag for værket, da den blev givet efter værkets udgivelse og uden sammenhæng hermed. Endvidere er kandidaterne fundet af redaktionen på grundlag af årets anmeldelser og dermed formentlig blandt de bedste, således at prisen må ses som en anerkendelse, uanset at den endelige tildeling sker gennem en læserafstemning, hvilket i øvrigt også må ses som læsernes anerkendelse af forfatteren.

Eksempel

Skatterådet fandt, at en arkitekturpris, der tildeles en arkitekt, der på baggrund af sit virke kan betragtes som kunster, udelukkende som en anerkendelse af dennes kunstneriske fortjenester, er en hæderspris omfattet af ligningslovens § 7, nr. 19.

SKM2016.305.SR.

Eksempel

Skatterådet fandt, at en forfatterforening, der ønskede at uddele skattefrie hæderspriser i medfør af ligningslovens § 7, nr. 19, til en række forfattere, der havde gjort sig bemærket indenfor deres virke som forfattere, ikke kunne uddele disse skattefrit. Uanset at det eneste kriterium for tildelingen af legatet var en nærmere angivet litterærkvalitet, kunne hæderspriserne ikke behandles som skattefrie hæderspriser efter ligningslovens § 7, nr. 19, 2. pkt., da forfatterforeningen ikke kunne anses som en erhvervsvirksomhed som omhandlet i denne bestemmelse. Forfatterforeningen kunne heller ikke uddele skattefrie hæderspriser som forening, da det efter administrativ praksis er et krav, at foreninger har et almennyttigt formål for at være omfattet af skattefriheden, hvilket ikke var tilfældet for forfatterforeningen, da formålet ifølge vedtægterne var at varetage medlemmernes faglige og økonomiske interesser.

SKM2022.208.SR.

Eksempel

To foreninger ønskede at tilbyde en skattefri hæderspris, jf. ligningslovens § 7, nr. 19. Prismodtageren blev udpeget blandt forfattere, som var aktuelle. Prisen blev uddelt hvert år og bestod af et pengebeløb samt en statuette. Prisen blev sponsoreret og udbetalt af et aktieselskab. Beløbet blev udbetalt direkte til prismodtageren. Prisen blev anset for ydet af aktieselskabet. Det forhold, at prisen var forankret hos de to foreninger, kunne ikke føre til et andet resultat. Skatterådet kunne derfor bekræfte, at den af foreningerne indstiftede hæderspris kunne behandles som en skattefri hæderspris, jf. ligningslovens § 7, nr. 19. Skatterådet kunne endvidere bekræfte, at en frivillig oplæsnings-tourné for prismodtageren ikke medførte, at prisen ikke fik status som hæderspris.

SKM 2022.156.SR.

Studierejselegater til udlandet

Et legat, der er givet med det formål, at det skal anvendes til studierejser i udlandet, Færøerne eller Grønland, er skattefrit under forudsætning af, at legatet rent faktisk anvendes til dækning af

- sædvanlige udgifter til rejse mellem Danmark og studiestedet i udlandet, samt til
- sædvanlige udgifter til kost, småforbrødsudgifter og logi på studiestedet og
- dokumenterede udgifter til betaling af undervisning, deltagerafgifter og lignende, herunder betaling for kurser i studiestedets sprog.

Dette fremgår af bestemmelsen i ligningsloven § 7 K.

Den, der modtager et legat til en studierejse til udlandet, skal tjekke, at legatet er korrekt indberettet som skattefrit rejselegat.

Legatet er kun skattefrit, hvis det fuldt ud anvendes til de nævnte formål (rejse, kost, undervisning mv.). Et overskydende beløb skal selvangives. Overstiger udgifterne til de nævnte formål legatet, er der ikke fradrag for det overskydende beløb, medmindre kunstneren er selvstændig erhvervsdrivende. Selvom legatet ikke fuldt ud er anvendt til formålet i samme indkomstår, som det er modtaget, vil det være skattefrit, hvis det blot efterfølgende anvendes til formålet.

Eksempel

Ligningslovens § 7 K kunne ikke i almindelighed fortolkes indskrænkende, således at en studierejse skal være gennemført inden for et vist tidsrum for, at det legat, rejsen knytter sig til, er skattefrit i henhold til bestemmelsen. Legaterne var erhvervet i 1999, og af praktiske grunde blev de først brugt op i 2003. Under disse omstændigheder var der ikke hjemmel til at beskatte legaterne. SKM 2004.249.LSR.

Rejser man i egen bil eller benytter man sin egen motorcykel, kan der tages fradrag efter Ligningsrådets standardsats for kørsel mellem hjem og arbejde (satsen efter Ligningslovens § 9 C).

Satsen er kr. 2,23/km for 2025 og kr. 2,28/km i 2026.

Hvis rejseudgifterne ikke er dækket af det skattefrie rejselegat, kan kunstneren få fradrag for enten de faktiske udgifter til kost, småforbrødsudgifter og logi eller tage fradrag efter Skatterådets standardsatser. Hvis kunstneren er selvstændigt erhvervsdrivende, skal studierejsen kunne anerkendes som en driftsomkostning. Er kunstneren lønmodtager, skal udgifterne til studierejsen være fradragsberettiget som efteruddannelse.

Satserne er:

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Kost, pr. døgn, kr.	597,00	625,00
Pr. time for tilsluttende døgn, kr.	24,88	26,05
Logi pr. døgn, kr.	256,00	268,00

Standardsatsen for kost kan kun anvendes i de første 12 måneder af opholdet på studiestedet. Herefter er det de dokumenterede, faktiske udgifter, der skal anvendes.

Standardsatsen for logi kan anvendes uden tidsbegrænsning.

Frdrag efter standardsatserne kan højst udgøre kr. 32.800 (2025) og kr. 34.400 (2026).

Skattefrihed af legatet er betinget af, at der er tale om en studierejse og ikke en almindelig turistrejse. Det primære formål med rejsen skal være uddannelse eller blot studie af individuelt bestemte emner.

Et legat til studier ved fx et udenlandsk konservatorium, en udenlandsk teaterskole, malerskole, filmskole, master class, individuel undervisning o. lign. er et studierejselegat.

Eksempel

Landsskatteretten fastslog i en ikke offentliggjort afgørelse, at et studierejselegat til et individuelt studieformål, som var givet til en forfatter, var skattefrit (afgørelse af 23. marts 1993, 650-8896-00019). Forfatteren havde ansøgt Statens Kunstfond om et rejselegat til to udenlandsrejser, dels til England, dels til Lilleasien/Tyrkiet. Statens Kunstfond oplyste til sagen, at der alene gives rejselegater til specifikke formål efter ansøgning. Af ansøgningen til Statens Kunstfond fremgik, at rejselegatet vedrørende rejsen til England havde til formål: "at opsøge kunst- og poesimiljøet i London og desuden samle indtryk af byen mv." Rejsen til Lilleasien/Tyrkiet havde til formål "at undersøge tyrkisk samfundsliv på tærsklen til Europa og EF" samt "at få mere at vide om Sufien og digteren Mevlana Celeleddin Rumi, der levede i 1300-tallet". Det blev nærmere oplyst om forfatteren, at den pågældende var ansat som freelancemedarbejder ved Danmarks Radio, og at han har udgivet en række digtsamlinger og bidraget til forskellige tidsskrifter med digte, artikler og oversættelser. Endvidere holdt han en række oplæsninger og foredrag over hele landet.

Fribolig - korte ophold

Kunstnere, der for en periode får tilbudt frit ophold i en bolig ejet af en fond eller lignende, skal under visse betingelser ikke beskattes af værdien af opholdet.

Det gælder, hvis

1. opholdet indgår som led i en erhvervsmæssig rejse. Se nærmere herom i afsnittet Udgifter – Rejseudgifter, eller
2. opholdet i friboligen indgår som en del af et studierejselegat til udlandet, der opfylder betingelserne for at være skattefrit.

Kunstnere, der får et ophold i fribolig, skal medregne værdien heraf, hvis opholdet ikke opfylder en af de anførte to betingelser. Se afsnittet Frit ophold i kunstnerbolig.

Fri undervisning

Beløb til dækning af udgifter i forbindelse med uddannelser og kurser er skattefri, når beløbet modtages fra en arbejdsgiver som led i et ansættelsesforhold eller som led i en aftale om ydelse af personligt arbejde i øvrigt. Reglerne findes i ligningslovens § 31.

Kunstnere, der fx arbejder som konsulenter for en virksomhed eller en institution, kan således som delvis vederlag modtage arbejdsgiverbetalt fri undervisning, kurser og seminarer. Herved kan man undgå en del diskussioner om, hvorvidt kursusudgifterne er fradragsberettigede driftsomkostninger eller ikke fradragsberettigede (private) udgifter til kompetencegivende kurser og videreuddannelse. Det skyldes, at de skattefri arbejdsgiverbetalte kurser omfatter flere typer uddannelse end de kurser, hvortil udgifterne anerkendes som fradragsberettigede driftsomkostninger, jf. afsnittet herom nedenfor under Udgifter. For lønmodtagere er arbejdsgivers betaling for kurser mv. skattefri, undtagen hvis kurset udelukkende har privat karakter.

Skattefriheden omfatter såvel kompetencegivende uddannelse som efteruddannelse. De ydelser, der er skattefri, er

- deltagerbetaling,
- dækning af bog- og materialeudgifter, som er relevante for uddannelsen eller kurset,
- godtgørelser efter Skatterådets standardsatser til logi, kost og småforbrødsudgifter (forudsat at kurset er med overnatning) samt
- befordringsgodtgørelse med kr. 2,23/km i 2025 og kr. 2,28/km i 2026.

Fri computer

Kunstnere, der enten er lønmodtagere, eller som i øvrigt indgår aftale om levering af personlig arbejdsindsats fx som konsulent for en virksomhed, kan skattefrit få stillet pc med dertil hørende normalt tilbehør til rådighed som led i ansættelsen eller samarbejdsforholdet. Normalt tilbehør omfatter skærm, printer, modem.

Arbejdsgiverbetalt internetforbindelse medfører som udgangspunkt beskatning af værdi af fri telefon, kr. 3.300 i 2025 og kr. 3.500 i 2026. Der sker dog ikke beskatning af arbejdsgiverbetalt internetforbindelse med værdien af fri telefon, hvis der er etableret en arbejdsgiverbetalt dataforbindelse for at få adgang til en arbejdsgivers netværk, selvom denne dataforbindelse også anvendes til privat brug og eventuelt tillige som privat telefonforbindelse.

Den skattefri internetforbindelse omfatter både adgang til og brug af internet samt engangsudgift til etablering af internetforbindelse.

Computeren skal principielt være stillet til rådighed til brug for arbejdet, men dette fortolkes meget lempeligt, således at fx modtagelse af arbejdsbetonede e-mails eller andre generelle informationer vil være tilstrækkeligt til at opfylde dette krav.

Herudover må pc'en ikke fuldt ud være betalt af brugeren i form af en aftalt lønnedgang. Hvis den fri computer er stillet til rådighed som led i en aftale om lønnedgang, anses den ikke for at være stillet til rådighed af arbejdsgiveren til brug for arbejdet, men derimod til privat brug. Det medfører, at den ansatte skal beskattes af 50% af prisen for pc og tilbehør i hvert år, hvor pc og udstyr er til rådighed.

Sundhedsydelse

Der er skattefrihed for visse sundhedsudgifter, der betales af en arbejdsgiver som led i virksomhedens generelle personalepolitik. Betaler arbejdsgiveren ikke, har lønmodtageren ikke mulighed for i stedet at fratrække udgifterne på selvangivelsen.

Skattefriheden gælder arbejdsgiverbetalt behandling af misbrug af medicin, alkohol eller andre rusmidler samt behandling for rygeafvænning. Betaler arbejdsgiver udgifter til medicin i tilknytning til behandlingen, er dette ligeledes skattefrit for lønmodtageren, dog kun i en periode af 6 måneder.

Er kunstneren selvstændig, kan der tages fradrag for udgifter til tilsvarende behandling og til medicin. Herudover har selvstændige kunstnere fradrag for visse yderligere sundhedsudgifter, jf. afsnittet herom nedenfor (sundhedsudgifter, kosmetiske operationer m.v.).

Visse erstatningsbeløb for krænkelse af ophavsret

Indehaveren af ophavsretten, en fotograf eller udøvende kunstner har krav på godtgørelse for ikke-økonomisk skade, hvis den pågældendes ret er krænket ved retsstridigt forhold, jf. ophavsretsloven § 83, stk. 3. Denne godtgørelse er skattefri, og der betales ikke AM-bidrag af beløbet. Andre erstatningsbeløb efter § 83 i ophavsretsloven er skattepligtige.

Eksempel

Landsskatteretten fastslog at en skønsmæssig andel af et beløb i henhold til forlig indgået mellem DR og en ansat i Radioens Underholdningsorkester var godtgørelse for ikke-økonomisk skade efter ophavsretsloven § 83, stk. 3, og dermed var skattefri. Resten af beløbet var skattepligtigt som vederlag og erstatning for økonomisk tab. TfS 1990,591

Eksempel

Skatterådet bekræfter, at godtgørelse for ophavsretskrænkelse for ikke-økonomisk skade er skattefri. Det gælder, uanset om beløbet opkræves gennem et selskab, der har fået overdraget udnyttelsesretten. Det skal blot kunne dokumenteres, hvilken del af et modtaget beløb, der tilkommer ophavsmanden som skattefri godtgørelse, og hvilken del der udgør vederlag mv. til selskabet. SKM2014.186.SR.

SKATTEPLIGTIGE INDTÆGTER

Legater

Legater er som hovedregel skattepligtige (personlig indkomst). Dog er visse uansøgte hæderspriser skattefri, jf. afsnittet ovenfor Skattefri indtægter og ydelser. Skatten på visse legater er desuden nedsat i forhold til skatten på almindeligt skattepligtige legater, jf. nedenfor.

Et legat er som udgangspunkt en gave. Heri ligger, at legatet ikke må være betinget af egentlige modydelser. Udtrykket legat anvendes imidlertid ofte som en bredere betegnelse, der også omfatter fx ansøgt støtte til projekter. Projektstøtte vil være almindelig skattepligtig indkomst. Det samme gælder fx legater til kunstnere, der uddeles begrundet i modtagerens økonomiske forhold eller til et særligt formål.

Studierejselegater til udlandet er i princippet almindelig skattepligtig indkomst, men hvis legatet er betinget af, at det anvendes til en studierejse i udlandet, er det skattefrit i det omfang, det anvendes til formålet, dvs. i det omfang, det modsvares af rejse-, opholdsudgifter mv., jf. omtalen ovenfor.

Legater beskattes normalt i det indkomstår, hvor legatbestyrelsen beslutter at uddele legatet og oplyser modtageren om tildelingen. Hvis bestyrelsens beslutning træffes i december måned, og modtageren først får meddelelse om tildeling af legatet i det følgende år, skal legatet dog først indberettes og indtægtsføres i dette år.

Eksempel

Et legat tildelt et skuespillertalent var skattepligtig personlig indkomst. Det var tildelt til studerende og elever, der gør en særlig indsats for at opnå udvikling og færdigheder til fælles gavn og glæde for andre. Det var forudsat anvendt til rejseformål i forbindelse med videreuddannelse og/eller instrumentkøb eller tilsvarende udstyr, der er nødvendigt i uddannelsesøjemed. SKM2015.2.LSR

Med denne formulering kunne det ikke anses for et skattefrit rejselegat til udlandet eller et påskønnelseslegat.

Nedsat skat på hæderslegater

På visse legater (hæders- eller påskønnelseslegater) er skatten lavere end på almindelig indkomst. Legatet skal

- være ydet som et engangsbetrag af offentlige midler, legater, kulturelle fonde og lignende her i landet eller i udlandet, og
- udelukkende have karakter af en anerkendelse af modtagerens fortjenester.

Ved skatteberegningen gives et skattefrit bundfradrag, og kun 85 % af den del af legatet, der overstiger bundfradraget, er skattepligtig indkomst. Bundfradraget er kr. 32.800 i 2025 og kr. 34.400 i 2026.

Ligningsloven § 7 O, stk. 2.

Eksempel

Modtaget ansøgt hæderslegat			kr. 50.000
Skattefrit bundfradrag	kr. 34.400 (2026)		
Difference	$50.000 - 34.400 =$	kr. 15.600	
Til beskatning 85 % af	kr. 15.600	= kr. 13.260	
Anslået skat, 40 % af	kr. 13.260	= kr. 5.304	<u>kr. -5.304</u>
Legatbeløb til rådighed efter skat			<u>kr. 44.696</u>

Bundfradraget på kr. 34.400 (kr. 32.800 i 2025) er fælles for alle påskønnelseslegater, der beskattes efter denne bestemmelse, og for visse andre indtægter, der beskattes efter samme regler.

Den, der uddeler legatet, kan være en institution, en fond eller en forening, men kan også være en erhvervsvirksomhed.

Der stilles ikke krav om, at den udbetalende fond er almennyttig. Udbetales beløbet derimod af en forening, stilles i praksis krav om, at foreningen har et almennyttigt formål.

Eksempel

Ikea-prisen opfylder ikke kriterierne for at blive beskattet som hæderslegat, da udbetaleren ikke er en selvstændig fond. Der er alene etableret en komité, der udvælger modtageren.

Den nedsatte skat er betinget af, at legatet ikke har karakter af at være vederlag for et bestemt værk eller ydelse, ligesom det ikke må være ydet fx for at dække et uddannelsesformål eller pga. modtagers økonomiske forhold. Det skal således alene være udtryk for en anerkendelse af legatmodtageren.

Som eksempel på legater, der er lavt beskattet i henhold til bestemmelsen kan nævnes påskønnelseslegater, der ofte ydes uden ansøgning til en person, der har ydet en særlig indsats for en forening eller i sociale sammenhæng. Legatet kan dog også være ydet efter ansøgning og som en anerkendelse af modtagerens kunstneriske fortjenester.

Arbejdslegater fra Statens Kunstfond, der uddeles som et *engangsbeløb* efter ansøgning, kan ikke beskattes efter ligningslovens § 7 O, selvom legaterne uddeles på grundlag af modtagernes kunstneriske kvaliteter og ikke som vederlag for et bestemt værk. Arbejdslegaterne indberettes af Statens Kunstfond som skattepligtig indkomst. Se tillige SKM2015.2.LSR. I sagen fandt Landsskatteretten, at et legat ikke var et skattefrit rejselegat til udlandet og heller ikke omfattet af ligningslovens § 7 O.

Eksempel

Højesteret har taget stilling til beskatning af arbejdslegater tildelt som engangsbeløb. Højesteret henviste til forarbejderne til lov om Statens Kunstfond og Kunstrådet, som anfører, at Kunstfondens støtte skal give kunstneren arbejdsro til kommende skabende arbejde. Højesteret udtaler, at arbejdslegatet kan betragtes som en form for vederlag til kunstneren for samfundets mere generelle nytte af den kunstneriske produktion. Legatet var dermed ikke udelukkende udtryk for en anerkendelse af modtagers kunstneriske fortjenester. SKM2013.856.HR.

Statens Kunstfond skal ifølge bekendtgørelsen om Statens Kunstfond og forarbejderne til loven anvende samme tildelingskriterier for arbejdslegater og for den livsvarige ydelse, nemlig kvaliteten af den kunstneriske produktion og dermed ud fra en vurdering af kunstnerens hidtidige arbejder.

Under sagen var der enighed om, at arbejdslegaterne var udtryk for en anerkendelse af modtagerens fortjenester. Selvom uddelingskriterierne er de samme for Statens Kunstfonds livsvarige ydelse og arbejdslegaterne, og selvom Højesteret i sagen SKM2013.214.HR fandt, at den livsvarige ydelse ikke var indtægt eller vederlag for modtagelser i kunstnerisk virksomhed, indtog Højesteret det modsatte synspunkt om arbejdslegater og fastslog, at legaterne fuldt ud skulle beskattes, dvs. de var ikke udelukkende tildelt som en anerkendelse af modtagerens fortjenester.

SKM2013.856.HR og SKM2013.241.HR er således indbyrdes modstridende. Legatet anses i den sidstnævnte dom for en form for vederlag i kunstnerisk virksomhed, mens den forudgående dom (flertallet) udtalte at den livsvarige ydelse ikke var vederlag for – konkrete – produkter eller arbejder og derfor ikke var indkomst i kunstnerisk virksomhed, som kunstnerens udgifter kunne modregnes i. Dansk Kunstnerråd arbejder videre med denne problematik med henblik på at der findes en mere afbalanceret løsning for kunstnerne.

Studierejselegater

Legater til studierejser er skattepligtige. Dog er studierejselegater til udlandet skattefrie, når bestemte betingelser er opfyldt, jf. afsnittet ovenfor om studierejselegater til udlandet.

Sociale legater

En fond, stiftelse eller forening, der har til formål at støtte socialt eller sygdomsbekæmpende arbejde, og som er godkendt af told- og skatteforvaltningen, kan skattefrit udbetale legater på op til kr. 17.900 årligt (2026-niveau), jf. ligningslovens § 7, stk. 1, nr. 22. Overstiger legatet denne bundgrænse, skal modtageren selvangive resten. Bundgrænsen gælder for hver legatyder for sig. Det betyder, at den enkelte modtager skattefrit kan få flere sociale legater i et enkelt indkomstår, når blot legaterne tildeles fra forskellige fonde eller foreninger. Det er alene i de situationer, hvor det må antages, at ydelser til samme person fra forskellige fonde systematisk opdeles på de pågældende ydere for at omgå skattepligten efter ligningslovens § 7, nr. 22, at der vil ske sammenlægning af de samlede ydelser i indkomståret.

Fri telefon

Kunstnere, der er lønmodtagere eller er tilknyttet en virksomhed som konsulent eller i en anden form for samarbejdsforhold, kan få stillet telefon til rådighed for privat brug mod på årsbasis at blive beskattet af kr. 3.300 (2025) og kr. 3.500 (2026).

Har kunstneren en ægtefælle, der ligeledes har fri telefon fra arbejdsgiver eller samarbejdspartner, gives ægtefællerabat. Hver ægtefælle får nedsat værdi af fri telefon med 25 %, dvs. med kr. 825 (2025) og kr. 875 (2026). Reduktionen er dog betinget af, at ægtefællerne samlet og før reduktion har værdi af fri telefon til kr. 4.400 (2025) og kr. 4.600 (2026).

Beskatningen af fri telefon med kr. 3.300 i 2025 (kr. 3.500 i 2026) dækker både selve apparatet (mobil eller fastnettelefon) oprettelse, abonnements- og forbrugsudgifter inklusive sædvanlige telefonserviceydelser, der er en del af abonnementet.

Er telefonen kun til erhvervsmæssig anvendelse beskattes værdien ikke, hvis den ansatte ikke har telefonen med hjem eller gennem en tro- og love-erklæring afgivet over for arbejdsgiveren kan dokumentere, at telefonen ikke er til privat benyttelse. Desuden skal arbejdsgiveren føre en vis kontrol med, at telefonen rent faktisk ikke anvendes privat. Enkeltstående private samtaler udløser ikke beskatning.

Er telefonen stillet til rådighed som led i aftale om lønnedgang er der formodning for privat brug. Den ansatte bliver derfor beskattet af værdien af fri telefon.

Se tillige afsnittet om "Fri computer" ovenfor.

Ekstraordinært store indtægter – skatterabat

Skabende kunstnere kan udjævne beskatningen af indkomst efter den særlige udligningsordning, der er omtalt i afsnittet nedenfor "Særlige Beskatningsordninger".

Herudover kan skabende kunstnere, der har særligt store engangsindtægter ved virksomhed af skabende kunstnerisk karakter, få en direkte nedsættelse af skatten. Indtægten må ikke vedrøre arbejde i et ansættelsesforhold. Den må heller ikke bestå af stipendier eller legater.

Denne ordning går ud på, at kunstneren får et skattefrit bundfradrag på kr. 32.800 (2025) og kr. 34.400 (2026). Endvidere medregnes kun 85 % af resten af beløbet i den skattepligtige indkomst. Bundfradraget efter bestemmelsen er fælles for denne ordning og for legater, der beskattes efter samme bestemmelse, jf. omtalen heraf ovenfor.

Ligningsloven § 70

Ved indtægt fra virksomhed af skabende kunstnerisk karakter forstås indtægt fra salg af billedkunst (skulptur, maleri, grafik), indtægt fra salg af kunsthåndværk, indtægt (royalties, bibliotekspenge mv.) fra forfatteres bøger, royalties til fotografer, filminstruktører og scenografer, komponisters indtægt fra deres musik (royalties, Koda, NCB mv.) og koreografers indtægt fra de indstuderede værker.

Derimod kan musikere, dirigenter, sangere, artister, skuespillere og dansere ikke anvende ordningen, uanset graden af improvisation i deres optræden. Indtægter ved fx en forfatters oplæsning af egne værker er ikke indkomst ved skabende kunstnerisk virksomhed og kan ikke indgå under denne beskatning.

Det er kun den skabende kunstner selv, der kan benytte denne lempelige beskatning, men ikke dennes selskab eller andre, der måtte have fået overdraget rettighederne til værket, ligesom det som nævnt ikke må være udført af kunstneren som lønmodtager.

Det er kun ekstraordinært store indtægter, der kan beskattes efter disse regler, og kun den del af indtægterne, der overstiger et sammenligningsbeløb. Dette sammenligningsbeløb består af 25 % af gennemsnittet af de seneste tre års indkomst. Hvorledes dette sammenligningsbeløb opgøres, afhænger af, hvorledes kunstneren har ladet sig beskatte, fx om der er valgt beskatning efter virksomhedsordningen.

Her beskrives principperne for opgørelsen kun i hovedtræk, da der kan være tale om opgørelser, som det må anbefales af få regnskabskyndig bistand til, jf. følgende eksempel, hvor alle kunstnerindtægter og anden skattepligtig indkomst er opgjort efter fradrag af AM-bidrag:

Eksempel

	År 1	År 2	År 3	År 4
Kunstnerindtægt efter fradrag (nettoresultat)	62.000	4.000	-6.000	250.000
Anden skattepligtig indkomst	200.000	200.000	200.000	200.000
I alt skattepligtig indkomst	262.000	204.000	194.000	450.000

Sammenligningsbeløb:

År 1 - 3	$25\% \times (262.000 + 204.000 + 194.000) / 3 = 55.000$
År 4	$220.000 - 200.000 = \underline{20.000}$
I alt	75.000

Sammenligningsbeløbet for år 4 beregnes som forskellen mellem gennemsnitlig skattepligtig indkomst for år 1-3 (her 220.000 kr.) og anden skattepligtig indkomst, dvs. skattepligtig indkomst bortset fra kunstnerindtægt i år 4 (her 200.000 kr.).

Herefter kan beregnes, om der skal ske nedslag for ekstraordinær stor indtægt for år 4.

Kunstnerindtægt efter fradrag	250.000
Sammenligningsbeløb	75.000
Overstigende beløb	175.000

Der sker herefter nedslag, således at det overstigende beløb efter bundfradrag kun medregnes med 85%.

Bundfradrag (2026)	34.400
85% af overstigende beløb	$175.000 - 34.400 = 140.600 \times 85\% = 119.510$

Årets skattepligtige indkomst:

Kunstnerindtægt efter nedslag	$250.000 - 175.000 + 119.510$	194.510
Anden skattepligtig indkomst		200.000
I alt		394.510

I eksemplet nedsættes kunstnerens skattepligtige indkomst i år 4 således fra kr. 450.000 til kr. 394.510.

Beholdning af igangværende og færdige værker

For kunstmalere og billedhuggere gælder, at der ikke stilles krav om, at de skal tage hensyn til stigning eller nedgang i værdien af ikke solgte værker, allerede fordi en nøjagtig vurdering af disse ofte vil støde på store vanskeligheder.

Kunstmalere og billedhuggere vil som regel kunne vente med at indtægtsføre deres arbejder til de er solgt, medens fradragsberettigede udgifter kan fradrages løbende (kasseprincippet). Der er dog intet i vejen for, at en kunstner foretager sin indkomstansættelse således, at han tager svingninger i værdien af fuldendte, men uafsatte værker, i betragtning efter rimelige vurderinger (lagerprincippet).

Valg af lagerprincippet forudsætter i øvrigt, at kunstneren er selvstændigt erhvervsdrivende. Dog er det praksis, at opgørelsen af det skattepligtige resultat af ikke-erhvervsmæssig virksomhed sker efter samme principper som for erhvervsvirksomhed. Dette blev lagt til grund i SKM2013.214.HR om beskatning af livsvarig ydelse til kunstner og tillige i dommen SKM2015.262.HR om beskatning af sygedagpenge.

Har man en gang valgt at anvende lagerprincippet, er man i princippet bundet til dette valg. Dog kan man efter ansøgning få tilladelse til at skifte opgørelsesprincip, hvis der er en rimelig forretningsmæssig begrundelse for det.

Lagerprincippet betyder, at der tages hensyn til stigning eller nedgang i værdien af de ikke afsatte værker. Metoden vil formentlig i et vist omfang kræve hjælp fra en regnskabskyndig, og den følgende beskrivelse, der ikke er udtømmende, skal derfor kun opfattes som en orientering om idéen bag disse regler. Værdien fastsættes efter reglerne i varelagerloven, dvs. dagsprisen for værket, indkøbsprisen eller fremstillingsprisen.

Man kan frit ændre opgørelsesmåde fra år til år, således at man eksempelvis går fra at have anvendt fremstillingsprisen til fremover at anvende dagsprisen, når blot det oplyses i regnskabet.

I nedenstående eksempel anvender kunstneren lagerprincippet med fremstillingsprisen som værdiansættelsesprincip for de usolgte arbejder, der er i beholdningen, ved årets udgang. I det følgende år medtager han samme værdi som en udgift, der kan fratrækkes i en evt. salgssum. Bliver værket ikke solgt i det følgende år, bliver nettoresultatet, at der ikke er nogen indkomst til beskatning fra det usolgte værk i begge år. Værdien ved udgangen af det pågældende år optræder så som udgift i det herefter følgende år osv.

Værdien kan fx opgøres til udgifterne til de materialer, som er brugt på værket (fremstillingspris). Værdien kan også sættes til værdien af kunstværket på det tidspunkt, hvor værdien gøres op.

Eksempel:

År 1

Fremstillingsprisen for kunstværk (fradrag)	10.000 kr.
Værdi ved årets udgang (indtægt)	10.000 kr.
Bidrag til skattepligtig indkomst i år 1	0 kr.

År 2

Værdi af kunstværker ved årets begyndelse (fradrag)	10.000 kr.
Værdi ved udgangen af år 2 (indtægt)	10.000 kr.
Bidrag til skattepligtig indkomst i år 2	0 kr.

År 3

Værdi ved årets begyndelse (fradrag)	10.000 kr.
Salgspris (indtægt)	30.000 kr.
Bidrag til skattepligtig indkomst i år 3	20.000 kr.

Når fremstillingsprisen anvendes, betyder lagerprincippet således reelt, at udgifter til materialer først fradrages i det år, hvor salget sker.

Anvendelse af lagerprincippet kan hermed medvirke til, at kunstneren undgår underskud i en periode med den deraf følgende risiko for at få virksomheden underkendt som erhvervsmæssig i skattemæssig henseende. Selvom virksomheden bliver anset for ikke-erhvervsmæssig, kan anvendelse af lagerprincippet bidrage til, at kunstneren i salgsåret får fradrag for de udgifter, der reelt er medgået til at frembringe værket, da de udgifter, som er afholdt i tidligere indkomstår, er registreret gennem lagerprincippet.

Vælger kunstneren at anvende lagerprincippet ved sin indkomstopgørelse, skal der ved årets udgang foretages en fysisk optælling af kunstnerens beholdning opdelt på varegrupper (beholdning af fx færdigproducerede værker, cd'er, bøger eller kataloger, herunder til brug som reklame og præsentation) og af endnu ikke anvendte materialer ("råvarer"). De forskellige beholdninger skal alle værdiansættes.

Værdien af kunstnerens beholdning kan efter frit valg opgøres til

- dagspris ved årets slutning,
- indkøbspris eller
- fremstillingspris

Valget kan ændres fra år til år. Såfremt et ændret valg medfører en lavere værdiansættelse, vil der på den måde kunne opnås fradrag for "ukurante" eller langsomt salgbare værker.

UDGIFTER

GENERELT

Kunstneres skattemæssige fradrag for udgifter følger lovgivningens generelle principper og den praksis, der er udviklet. På fradragssiden har det stor betydning, om kunstneren er lønmodtager, selvstændigt erhvervsdrivende eller blot har indtægter fra en virksomhed med et så ringe omfang eller indtjening, at den i praksis ikke anses for at have erhvervsmæssig karakter, jf. det indledende afsnit "Kriterier for Beskatning" om denne afgrænsning.

Giver virksomheden underskud over en årrække, kan dette i sig selv bevirke, at der opstår diskussioner med skattemyndighederne om adgang til at fratrække dette underskud i anden indkomst. Kunstnere bør derfor være meget opmærksomme på, hvilke udgifter der er strengt erhvervsmæssige. Når virksomheden har givet underskud og betragtes som ikke-erhvervsmæssig, kan det få betydning, at man senere kan dokumentere de udgifter, der er medgået fx til en skulptur eller et andet kunstværk, fordi kunstneren kun skal beskattes efter et nettoprincip, dvs. af den opnåede fortjeneste, jf. Landsskatterettens kendelse af 23. september 2015 (j.nr. 14-002-1908). Se tillige ovenfor om anvendelse af lagerprincippet.

Private / erhvervsmæssige udgifter

Der skal foretages en opdeling af erhvervsmæssige udgifter og private udgifter. Nogle udgifter kan være blandet private og erhvervsmæssige, således at der skal foretages en opdeling af den enkelte udgift.

Generelt må det imidlertid anbefales, at man så vidt muligt forsøger at holde virksomhedsudgifter og private udgifter adskilt. Det samme gælder, hvis man har driftsmidler, der kan benyttes såvel privat som erhvervsmæssigt, fx computer, printer, kameraer, musikanlæg osv. Det kan være afgørende for skattemyndighedernes accept af, at driftsmidlet er fuldt erhvervsmæssigt, at det er anbragt i de lokaler, hvor virksomheden drives fra, eller man kan henvise til, at man fx har en anden pc til privat brug.

Private udgifter kan ikke fradrages. Grunden hertil er, at de skatteretligt betragtes som udgifter, som alle har for at kunne eksistere. Det gælder typisk for udgifter til kost, tøj, husleje.

Dokumentation er vigtig

Spørgsmålet om, hvorvidt en udgift er privat eller erhvervsmæssig, vil ofte kunne give anledning til diskussioner mellem Skattestyrelsen og kunstnere.

Helt basalt skal den enkelte kunstner sørge for at have den nødvendige dokumentation, dvs. bilag for en udgift.

Endvidere er det væsentligt at kunne dokumentere, at fx en taxa-regning er erhvervsmæssig og ikke privat. Det kan ske ved at have yderligere dokumentation for, at udgiften er afholdt i forbindelse med et engagement, et møde med en kunde eller en eventuel kunde (dokumentation ved brev eller e-mail med bekræftelse af møde/formål, dato). Ved erhvervsmæssige besøg på restauration, skal der noteres deltagerkreds på regningen. Er der afholdt entréudgifter til koncerter, film, teater,

udstillinger, mv. som led i kunstnerens løbende ajourføring og efteruddannelse, skal dette kunne underbygges ved fremlæggelse af billetter, programmer osv., således at det er muligt at dokumentere selve udgiften, samt underbygge argumentationen for, at der er tale om en driftsudgift, jf. nærmere herom nedenfor. Skattestyrelsen synes at være meget tilbageholdende med at godkende fradrag for entréudgifter, når der er tale om udgifter, der er afholdt med henblik på inspiration for den enkelte kunstner.

Entréudgifter til koncerter m.v. har man normalt også som privat forbrug, hvorved skattemyndighederne har et særligt fokus på, at private udgifter ikke fradrages som erhvervsmæssige udgifter. Man bør derfor tillige gemme bilag (billetter, restaurationsregninger, m.v.) for private udgifter, man har afholdt i årets løb for at kunne dokumentere, at man selv har foretaget en opdeling mellem private og erhvervsmæssige udgifter.

Er kunstneren i et ansættelsesforhold eller konsulentforhold, kan det ud fra et rent skattemæssigt synspunkt være enklere at få arbejds- eller hvervgiveren til at afholde eventuelle udgifter. Der skabes en vis formodning for, at udgiften er erhvervsmæssig, når det er arbejdsgiveren, der betaler den. Desuden vil et fradrag for udgifter for en lønmodtager have en lavere skatteværdi (ligningsmæssigt fradrag). Inden for flere faglige kunstnerområder er der dog tradition for, at lønmodtageren selv afholder eventuelle driftsudgifter.

Driftsudgifter

De erhvervsmæssige udgifter kan opdeles i driftsudgifter og anlægsudgifter.

For at få fradrag som driftsudgift, skal *udgiften være anvendt til at erhverve, sikre eller vedligeholde indkomsten*. Udgiften skal således vedrøre den løbende indkomst, idet der ikke gives fradrag for udgifter, der enten medgår til at etablere eller til at udvide eller forbedre selve indkomstkilden.

Fradrag for driftsomkostninger følger af statsskatteloven § 6, litra a. Gennem praksis er der sket en nærmere fortolkning af, hvornår en udgift er en driftsomkostning.

Driftsudgifter er således de udgifter, der vedrører den løbende drift, og som afholdes i det enkelte indkomstår, fx leje af værkstedslokaler, deltagelse i kurser til løbende ajourføring, udgifter til reparation og vedligeholdelse af driftsmidler og inventar, fx instrumenter.

Anlægsudgifter vedrører anskaffelser, der har betydning for indkomsterhvervelsen flere år frem i tiden, fx anskaffelser i forbindelse med etablering af en virksomhed. Hvis der er tale om køb af driftsmidler eller andre afskrivningsberettigede aktiver, kan kunstneren foretage skattemæssige afskrivninger på aktivet.

Den selvstændige kunstner skal være opmærksom på, at der kun er fradrag for udgifter til køb af varer eller ydelser, hvis betaling sker via et pengeinstitut, når betalingen overstiger kr. 8.000 inkl. moms. Køberen af en vare eller ydelse, der undlader at foretage den krævede betaling via pengeinstitut, vil hæfte for sælgers moms af den købte vare eller ydelse.

Ligningsloven § 8Y og momsloven § 46, stk. 11.

Østre Landsret har i en dom fra 2025 – SKM2025.490.ØLR – fastslået, at statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a, gav ret til fradrag for betalte erstatninger efter statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a, uden kildeartsbegrænsning.

Skattemæssige afskrivninger

Anskaffer kunstneren et afskrivningsberettiget aktiv (typisk et driftsmiddel), kan der foretages skattemæssige afskrivninger efter de almindelige regler i afskrivningsloven. Her gælder generelt, at driftsmidler, fx musikinstrumenter, kameraer, pc'er, og inventar kan afskrives med maksimalt 25% hvert år efter en saldometode. Erhvervsmæssigt benyttede bygninger, som fx værksteder, kan afskrives med 4% årligt, dvs. over 25 år, hvis man har købt ejendommen før 1. januar 2023. For ejendomme købt efter 1. januar 2023 er satsen 3% årligt. Der kan ikke afskrives på bygninger, der anvendes til beboelse eller kontor.

Generelt gælder dog, at der ikke kan afskrives på antikviteter og andre aktiver, der efter deres art og anvendelse normalt ikke udsættes for værdiforringelse. For kunstneres aktiver har denne bestemmelse ikke nogen væsentlig betydning. Det eksempel, der typisk nævnes i denne sammenhæng, er en "stradivarius", som er et traditionelt klassisk strygeinstrument, der ikke udsættes for værdiforringelse.

Straksafskrivning

Nogle aktiver kan straksafskrives, således at hele udgiften fradrages i købsåret. Det gælder for anskaffelser af mindre driftsmidler og indtil 1. januar 2025 også for anskaffelse af software. Anskaffelsessummen for edb-software kan efter 1. januar 2025 som udgangspunkt alene afskrives efter afskrivningslovens § 5, dvs. med højst 25 pct. efter saldoprincippet. Det vil fortsat være muligt at straksafskrive anskaffelsessummen for edb-software efter afskrivningslovens § 6, stk. 1, nr. 2, hvis anskaffelsessummen ikke overstiger 34.400 kr. (2025). Grænsen for straksafskrivning blev forhøjet i 2021 og gælder for aktiver, der erhverves 23. november 2020 eller senere.

Aktivets anskaffelsespris må som udgangspunkt ikke være over kr. 34.400 (2025) og kr. 360.000 (2026). Software kunne som nævnt indtil 1. januar 2025 straksafskrives uanset anskaffelsespris, men skal efter 1. januar 2025 afskrives efter saldoprincippet. Driftsmidler, der har en fysisk levetid på under 3 år, kan straksafskrives i købsåret uanset pris.

Beskrivelsen her af fradragsberettigede udgifter og afskrivningsberettigede investeringer er naturligvis langt fra udtømmende. Nedenfor under omtalen af fradrag er givet en række eksempler på fradrag for kunstneres driftsudgifter. Endvidere kan fx renteudgifter fradrages, uanset om de er private eller erhvervsmæssige, men erhvervsmæssige renteudgifter vil ved anvendelse af virksomhedsordningen have større fradragsværdi end private. Endelig er der særlige regler for fradrag for befordring mellem hjem og arbejde, selvom disse udgifter normalt er private.

Lønmodtageres driftsomkostninger / afskrivninger

Statsskattelovens § 6, litra a, er den generelle bestemmelse, der sætter rammen for, hvilke driftsudgifter der kan fradrages, uanset om man er lønmodtager, honorarmodtager eller selvstændigt erhvervsdrivende. Herudover findes bestemmelser om fradrag for bestemte udgifter, fx befordring, rejser, repræsentation og reklame.

Lønmodtagere, der anskaffer afskrivningsberettigede driftsmidler, fx en pc, kan foretage skattemæssige afskrivninger på driftsmidlet.

For lønmodtagere gælder imidlertid begrænsninger i fradraget for driftsomkostninger og afskrivninger. Bl.a. kan lønmodtagere kun fradrage disse omkostninger i det omfang, de samlet overstiger den generelle bundgrænse for lønmodtagerfradrag, der er kr. 7.300 i 2025 og kr. 7.600 i 2026. For udgifter til befordring og for rejseudgifter gælder denne bundgrænse dog ikke.

Desuden er der betydelig forskel på fradragsværdien for lønmodtagere og for honorarmodtagere/selvstændigt erhvervsdrivende.

Lønmodtagerens fradrag - på selvangivelsen anført under *ligningsmæssige fradrag* - har en maksimal skatteværdi, der svarer til den samlede kommunale skatteprocent, der i gennemsnit er 25,7 % i 2026.

Selvstændiges driftsudgifter kan derimod have en fradragsværdi, der svarer til den maksimale skatteprocent for personlig indkomst, inklusive AM-bidrag, dvs. ca. 61 % i 2026 (for toptopskatteydere). I 2026 indføres der flere trin ved skatteberegningen. Der beregnes således først bundskat. For indkomster, der overstiger mellemskattegrænsen, beregnes der mellemskat med 7,5 %. For indkomster, der overstiger toptopskattegrænsen, beregnes der toptopskat med 7,5 %. For indkomster, der overstiger toptopskattegrænsen, beregnes der toptopskat med 5 %. Se også oversigten i afsnittet *Kriterier for beskatning*.

DE ENKELTE DRIFTSUDGIFTER

Befordringsudgifter

Skattemæssigt anvendes udtrykket "udgifter til befordring" om udgifter til egen persontransport, fx med bil, tog og fly. Der er fradrag for erhvervsmæssig befordring. Der er kun fradrag for den private befordring, der består af kørsel mellem hjem og arbejde, jf. den nærmere beskrivelse nedenfor.

For lønmodtagere er fradragsværdien for erhvervsmæssig befordring dog typisk lavere end for såvel erhvervsdrivende som for honorarmodtagere, fordi fradraget er et ligningsmæssigt fradrag. Er man lønmodtager, kan det derfor bedst svare sig at få udbetalt skattefri befordringsgodtgørelse fra sin arbejdsgiver eller få udgifterne refunderet efter regning.

Erhvervsmæssig befordring

Erhvervsmæssig befordring er defineret således:

- befordring mellem sædvanlig bopæl og arbejdsplads i indtil 60 dage inden for de forudgående 12 måneder. Fx ved skift til nyt arbejde vil kørsel hjem/arbejde være erhvervsmæssig i de første 60 arbejdsdage
- befordring mellem flere arbejdspladser
- befordring inden for samme arbejdsplads

Eksempler på erhvervsmæssig befordring:

Eksempel

Hvis fx en skuespiller, der bor i én by, får et job ved en anden bys teater i under 60 arbejdsdage, og bor på hotel i den anden by, er såvel udgifterne til eventuel transport mellem de to byer som udgifterne til transport mellem hotel og teater erhvervsmæssige befordringsudgifter.

Eksempel

En musiker, der havde modtaget honorar for enkeltstående engagementer, blev ikke anset for selvstændigt erhvervsdrivende, men han kunne fradrage sine kørselsudgifter i forbindelse med engagementerne. TfS 1997, 562

Eksempel

En freelance kunstner har fradrag for udgifter til en rejse (transport), der foretages for at deltage i en ansættelsesprøve på et teater eller koncertsted. Det gælder, selvom der ikke opnås kontrakt. TfS 1995, 235

Eksempel

Scenografer får ofte kun kontrakt på de enkelte teatre mv. for en enkelt opsætning ad gangen. Hvis scenografen må rejse fra fx Århus til København til møde med en teaterdirektør for at drøfte en samarbejdskontrakt, er der på samme måde fradragsret for transportudgifterne, selvom der eventuelt ikke opnås enighed om et samarbejde.

Begrebet arbejdsplads omfatter alle former for arbejdspladser, der ikke tillige er den skattepligtiges bopæl. Ud over den almindelige faste arbejdsplads omfatter dette alle andre adresser, der besøges som led i arbejdet/virksomheden, fx kundebesøg, konferencer eller steder for afhentning af post eller materialer. Som arbejdsplads betragtes også steder, hvor den pågældende modtager undervisning i form af efteruddannelse som et led i arbejdet eller virksomheden.

Ved vurdering af, om der er tale om en arbejdsplads, indgår formålet med kørsel eller rejse til det pågældende sted. Det vil sige, om formålet med at tage det pågældende sted hen falder ind under det almindelige driftsomkostningsbegreb. Se nærmere under afsnittet om rejseudgifter og erhvervsmæssig kontra privat rejse.

Lønmodtagere

Lønmodtagere kan af arbejdsgiveren skattefrit få dækket disse erhvervsmæssige befordringsudgifter efter regning. Dvs. som refusion af dokumenterede udgifter i form af fx tog- eller flybilletter, broafgifter og taxaregninger, der skal afleveres til arbejdsgiveren.

I stedet for refusion af faktiske udgifter - fx hvis der ingen bilag er for befordringsudgifterne, fordi man har kørt i egen bil eller motorcykel - kan arbejdsgiveren udbetale skattefri kørselsgodtgørelse efter de årligt fastsatte takster for skattefri kørselsgodtgørelse, jf. nedenfor.

Ved udbetaling af skattefri kørselsgodtgørelse til lønmodtagere skal arbejdsgiveren kontrollere, at betingelserne for at udbetale godtgørelser skattefrit er opfyldt. Til brug for denne kontrol og af hensyn til oplysninger, der skal fremgå af arbejdsgiverens regnskabsmateriale, skal lønmodtageren oplyse følgende:

- Modtagerens navn, adresse og CPR-nummer
- Kørselens erhvervsmæssige formål (møde, afhentning af materialer mv.)
- Dato for kørslen
- Kørselens mål med eventuelle delmål
- Angivelse af antal kørte kilometer
- De anvendte satser
- Beregning af kørselsgodtgørelsen

Hvis betingelserne ikke er opfyldt, således at der er udbetalt for meget i godtgørelse, bliver hele den udbetalte kørselsgodtgørelse skattepligtig.

Udbetaler arbejdsgiveren ikke skattefri godtgørelse, har lønmodtagere kun fradrag for erhvervsmæssig kørsel som et ligningsmæssigt fradrag og efter samme regler og satser, som gælder for fradrag for befordring mellem hjem og arbejde (se herom nedenfor), dvs. med en lavere sats end standardsatsen for erhvervsmæssig kørsel. Lønmodtagere bør derfor i videst muligt omfang få arbejdsgiveren til enten at refundere de faktiske udgifter til befordring eller udbetale skattefri kørselsgodtgørelse.

Selvstændigt erhvervsdrivende

Erhvervsmæssige befordringsudgifter er fradragsberettigede for selvstændige kunstnere. Fradrag kan enten tages med standardsatserne for skattefri kørselsgodtgørelse eller på grundlag af faktiske udgifter, som skal kunne dokumenteres.

Honorarmodtagere

Honorarmodtagere kan ifølge administrativ praksis tage fradrag for erhvervsmæssige befordringsudgifter på grundlag af de faktisk dokumenterede udgifter eller efter standardsatserne for skattefri kørselsgodtgørelse.

Satserne for skattefri kørselsgodtgørelse er:

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Egen bil og motorcykel		
Kørsel indtil 20.000 km pr. år	kr. 3,81 pr. km	kr. 3,94 pr. km
Kørsel udover 20.000 km pr. år	kr. 2,23 pr. km	kr. 2,28 pr. km
Cykel, knallert, 45-knallert	kr. 0,63 pr. km	kr. 0,64 pr. km

Befordring mellem hjem og arbejde

Udgifter til transport mellem hjem og arbejde er skattemæssigt en privat udgift, som der ikke desto mindre gives fradrag for efter faste satser, der reguleres årligt.

Fradraget er uafhængigt af, om man har udgifter til transport, men betaler arbejdsgiveren for transporten, kan man ikke samtidig tage fradrag for befordring mellem hjem og arbejde.

Kr. pr. km	<u>2025</u>	<u>2026</u>
0-24 km inkl.	0,00	0,00
25-120 km inkl.	2,23	2,28
Over 120 km	1,12	1,14
Mere end 24 km (yderkommuner og visse småøer)	2,47	2,53

Der gives således først fradrag ved en daglig transport, der overstiger 24 km.

Personer, der bor i visse områder, får automatisk beregnet fradrag med den høje sats for befordring (for daglig befordring mellem 25 og 120 km), også for den del af befordringen, der ligger udover 120 km. Fradraget med den høje sats gives til personer, der har deres sædvanlige bopæl i en af følgende kommuner: Bornholm, Brønderslev, Frederikshavn, Faaborg-Midtfyn, Guldborgsund, Hjørring, Jammerbugt, Langeland, Lolland, Læsø, Morsø, Norddjurs, Odsherred, Samsø, Skive, Slagelse, Struer, Svendborg, Sønderborg, Thisted, Tønder, Vesthimmerland, Vordingborg, Ærø og Aabenraa eller på en af de små øer Båge, Egholm, Endelave, Hjarnø, Mandø, Nekselø, Orø, Sejerø, Tunø og Årø.

Personer med lav personlig indkomst får automatisk beregnet et tillæg til det almindelige befordringsfradrag. Tillægget udgør maksimalt kr. 15.400 (tillægget reguleres ikke) ved indkomst på op til 375.800 (2025) (før am-bidrag er fratrasket) og 391.500 (2026). Tillægget aftrappes gradvist ved højere indkomst, således at det er helt bortfaldet ved en yderligere indkomst på kr. 50.000.

Fradragsretten for befordring mellem hjem og arbejde er begrænset til et beløb, der beregnes på grundlag af den normale transportvej frem og tilbage ved kørsel i bil.

Fradrag for befordring mellem hjem og arbejde er et ligningsmæssigt fradrag, således at fradragsværdien maksimalt svarer til den kommunale skatteprocent, dvs. i gennemsnit 25,7 % i 2026. Det gælder, uanset om man er lønmodtager, honorarmodtager eller selvstændig.

Man skal lægge mærke til, at ved skift af arbejdssteder er transporten mellem hjem og arbejde i de første 60 dage erhvervsmæssig befordring. Det betyder, at man fx vil kunne modtage skattefri kørselsgodtgørelse af sin arbejdsgiver for denne periode. For en lønmodtager, der ikke får skattefri godtgørelse for denne erhvervsmæssige kørsel, skal fradraget beregnes efter reglerne for befordring mellem hjem og arbejde, dvs. man får ikke fradrag for de første 24 km, og satsen er lavere. *Ligningslovens §§ 9, 9B og 9C.*

Broafgifter

Den skattepligtige kan ved opgørelsen af fradrag for befordring frem og tilbage mellem sædvanlig bopæl og arbejdsplads mod dokumentation foretage fradrag for billet til Storebæltsbroen og Øresundsbroen.

Selvstændigt erhvervsdrivende og honorarmodtagere kan tage fradrag for de faktiske, dokumenterede udgifter.

For lønmodtagere udgør fradraget for Storebælt kr. 110 (2025) og kr. 110 (2026) pr. passage med bil eller motorcykel og kr. 15 pr. passage med kollektiv trafik.

Fradraget for Øresund er kr. 50 pr. passage med bil eller motorcykel og kr. 8 pr. passage med kollektiv trafik.

Ved samkørsel i bil eller på motorcykel er det kun den af de samkørende, som har afholdt udgiften, der kan få fradrag. Modtager den pågældende udgiftsgodtgørelse for passageudgiften fra medkørende, er den pågældende ikke skattepligtig heraf, og de medkørende har ikke fradragsret for godtgørelsen.

Rejseudgifter

Skattemæssigt dækker udtrykket rejseudgifter over udgifter til

- kost og småforbrødenheder samt
- udgifter til overnatning (logi).

De udgifter, der afholdes til transport forbundet med rejsen, er befordringsudgifter, jf. omtalen herom ovenfor.

Fradrag for rejseudgifter eller skattefri godtgørelse for rejseudgifter forudsætter, at man i skattemæssig forstand er på rejse for at arbejde på et midlertidigt arbejdssted, og at man ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl på grund af afstanden mellem denne og det midlertidige arbejdssted. Der kan være tale om, at man direkte er ansat eller i øvrigt udfører arbejde på det midlertidige arbejdssted. For lønmodtagere kan der også være tale om, at arbejdsgiveren midlertidigt udsender den pågældende til et andet arbejdssted end den sædvanlige arbejdsplads.

Udover at arbejdsstedet skal være midlertidigt skal følgende 2 betingelser være opfyldt:

- Rejsen skal vare mindst 24 timer og
- Den skal være forbundet med overnatning.

Der gives altså ikke fradrag/skattefri rejsegodtgørelse for en-dags rejser.

Overnatning skal skyldes, at det på grund af afstanden mellem et midlertidigt arbejdssted og bopæl ikke er muligt at overnatte på den sædvanlige bopæl.

Der vil normalt ikke være problemer i den situation, hvor en lønmodtager af sin arbejdsgiver bliver udsendt til arbejde på et midlertidigt arbejdssted. Derimod kan opstå diskussion om fradraget med Skattestyrelsen, hvor en lønmodtager selv har valgt at arbejde på et midlertidigt arbejdssted. Det kan fx være i forbindelse med en midlertidig ansættelse på et teater i en anden landsdel. At overnatning er nødvendig, vil som udgangspunkt forudsætte en samlet arbejds- og transporttid på 12-13 timer, men arbejdstidens placering på døgnet kan formentlig også få en vis betydning. Se i øvrigt afsnittet om Skattefri rejsegodtgørelse.

Kunstnere bør være opmærksomme på, at det kan få betydning, at der kan fremlægges dokumentation for den faktiske arbejdstid, hvis denne ikke klart fremgår af den indgåede kontrakt. Der kan eventuelt være tale om forberedelse på stedet, prøve, træning, afsminkning osv.

Det er derfor en god idé at gemme dokumentation, så man er rustet til at tage en diskussion om nødvendigheden af en rejse og overnatning. Gem derfor

- Togbilletter/togkort
- Kvittering for køb af benzin (alle kvitteringer for hele året)
- Bro- eller færgebilletter
- Kontrakter
- Tjenesteplaner
- Notat om rejsens start og slut, herunder om der er fx øvning, der ikke fremgår af rejseplanen, ventetid for transport osv., der forklarer evt. tidsforskel fra tjenesteplan og hjemrejsetidspunkt.

For kunstnere vil der være 2 typiske rejsesituationer, hvor arbejdsstedet er midlertidigt:

1. Koncerter, teaterturneer, udstillinger

Kunstneren giver koncerter eller optræder skiftende steder, uden at det er muligt at overnatte på den sædvanlige bopæl. Der kan også være tale om, at kunstneren skal arrangere en udstilling, således at han eller hun i en periode arbejder på et andet sted end det sædvanlige værksted og ikke har mulighed for at overnatte på sin sædvanlige bopæl.

2. Midlertidigt job eller projekt

En kunstner vil også være på rejse, hvis det er aftalt, at kunstneren ansættes direkte på et arbejdssted, der er placeret, således at det ikke er muligt at overnatte på den sædvanlige bopæl, og arbejdsstedet er midlertidigt. Der kan fx være tale om ansættelse i nogle måneder under optagelser mv. ved et filmprojekt.

Lønmodtagere

Lønmodtagere kan modtage skattefri godtgørelse for rejseudgifter eller få refunderet rejseudgifterne af arbejdsgiveren efter regning, dvs. mod dokumentation for de faktisk afholdte udgifter.

Hvis den godtgørelse, der udbetales, overstiger de gældende satser, vil hele beløbet blive skattepligtigt, medmindre arbejdsgiveren indberetter det overskydende beløb som A-indkomst.

Får lønmodtageren hverken godtgjort sine udgifter eller udbetalt skattefri godtgørelse, har lønmodtageren fradrag for sine faktiske udgifter eller svarende til satserne for skattefri godtgørelse.

Satserne for skattefri rejsegodtgørelse er:

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Kost, pr. døgn, kr.	597,00	625,00
Pr. time for tilsluttende døgn, kr.	24,88	26,04
Logi pr. døgn, kr.	256,00	268,00

Satsen for kost pr. døgn nedsættes, hvis arbejdsgiveren betaler et eller flere måltider. Satsen nedsættes med 15 % for morgenmad og 30 % for fri frokost og 30 % for fri aftensmad. Ofte vil hotelovernatning være inklusive morgenmad, således at satsen nedsættes med 15 %, dvs. med kr. 89,55 til kr. 507,45 (2025) henholdsvis med kr. 93,75 til kr. 531,25 (2026).

Betaler arbejdsgiveren rejseudgifter til kost efter regning, kan lønmodtageren i skattefri godtgørelse få 25% af satsen for kost til at dække diverse småforbrødenheder under rejsen.

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Småforbrødenheder pr. døgn:		
25% af sats for kost, kr.	149,25	156,25

Ved udbetaling af skattefri godtgørelse for udgifter til kost og småforbrødenheder kan et arbejdssted højst anses for midlertidigt i de første 12 måneder. Efter de første 12 måneder kan der kun ske refusion/fradrag for faktiske omkostninger.

Ligningsloven § 9A.

Får lønmodtageren ikke godtgjort sine udgifter, eller får man ikke fuld godtgørelse, kan der i stedet foretages fradrag enten for faktisk afholdte udgifter eller efter satserne for skattefri rejsegodtgørelse. Har arbejdsgiveren kun givet delvis godtgørelse, kan lønmodtageren foretage fradrag for differencen mellem satsen for skattefri godtgørelse og det modtagne beløb.

Eksempel

En operasanger, der af Landsskatteretten blev anset for lønmodtager, fik anerkendt fradrag for udgifter til rejse og ophold i forbindelse med stemmetræning og sangundervisning med direkte forbindelse til en opgave.

SKM2014.203.LSR

Fradraget er et ligningsmæssigt fradrag, dvs. det har en maksimal skatteværdi på ca. 25 %, (kommuneskatteprocenten). Fradrag for rejseudgifter bliver ikke reduceret med det årlige bundfradrag for lønmodtagerudgifter, kr. 7.300 (2025) og kr. 7.600 (2026).

Loft over rejsefradrag

Fradraget for rejseudgifter er begrænset til kr. 32.800 (2025) og kr. 34.400 (2026) og inkluderer fradraget for dobbelt husførelse. Det gælder både fradrag for kost og logi beregnet efter Skatterådets standardsatser og fradrag for faktiske udgifter.

Selvstændige kunstnere

Udgifter til erhvervsmæssige rejser er fradragsberettigede for selvstændige kunstnere. Fradrag kan enten tages med Skatterådets standardsatser for skattefri rejsegodtgørelse eller på grundlag af faktiske udgifter, som skal kunne dokumenteres.

Selvstændige er kun omfattet af loftet over fradrag for rejseudgifter kr. 32.800 (2025) og kr. 34.400 (2026), hvis de tager fradrag efter standardsatserne. Hvis selvstændige anvender standardsatser frem for faktiske, dokumenterede udgifter, er der tale om et ligningsmæssigt fradrag i rubrikken "Rejseudgifter" og ikke et fradrag i regnskabet.

Honorarmodtagere

Honorarmodtagere, der ifølge Skattestyrelsens praksis hverken er lønmodtagere eller selvstændigt erhvervsdrivende, kan tage fradrag for erhvervsmæssige rejseudgifter på grundlag af de faktisk dokumenterede udgifter, således at det kun er nettohonoraret, der beskattes. Dog beregnes AM-bidrag af bruttohonoraret, medmindre det indtjenes i ikke-erhvervsmæssig virksomhed, jf. afsnittet ovenfor om AM-bidrag.

Derimod er der i de senere års administrative praksis ikke givet honorarmodtagere fradrag efter Skatterådets standardsatser for skattefri rejsegodtgørelse. Der er ikke fastsat særlige regler om loft over honorarmodtageres fradrag for rejseudgifter, men Skattestyrelsens praksis viser, at det vil blive begrænset til honorarets størrelse.

Erhvervsmæssige / private rejser

For lønmodtagere vil der som regel ikke opstå diskussion om, hvorvidt en rejse betalt af arbejdsgiveren er erhvervsmæssig eller privat.

For selvstændige og honorarmodtagere er fradrag for rejseudgifter betinget af, at rejsen har en konkret og direkte sammenhæng med virksomhedens indkomstskabende aktiviteter eller har til formål at opnå salg af værker eller kunstneriske ydelser i indkomståret eller i senere indkomstår.

Rejser kan deles op i tre grupper:

- rejser, der er fuldt fradragsberettigede
- rejser, der er delvist fradragsberettigede (blandede forretnings- og ferierejser)
- ikke-fradragsberettigede rejser (private rejser)

Selvom en rejse har et rent fagligt indhold og ikke har nogen turist- eller feriekarakter, er der ikke fradrag for udgifterne, når rejsen siges at være af generel karakter. Det skyldes kravet om, at der skal være en konkret og direkte sammenhæng mellem rejsen og kunstnerens indkomstskabende aktiviteter.

Når en kunstner for eksempel rejser til udlandet for at få inspiration til sin virksomhed ved teater- og operaforestillinger, filmfestivaler, museumsbesøg eller andet, skal der kunne påvises en konkret sammenhæng med en planlagt opgave eller projekt, for at fradrag for rejseudgifterne anerkendes. Der kan for eksempel være tale om en opsætning af en opera herhjemme, som kræver studier i bestemte teknikker i udlandet, således at der konkret er et formål med for eksempel en rejse til Italien.

Udgifter til studierejser af helt generel karakter vil således ikke kunne fratrækkes. Tilsvarende gælder studierejser, der har karakter af egentlig videreuddannelse.

Når studierejsen er tilstrækkelig konkret, gives fradrag til såvel rejseudgifter som merudgifter til kost og logi.

Der er en lang række eksempler fra praksis vedrørende kravet til konkret sammenhæng med indtægts erhvervelsen.

Eksempel

En trompetist har i Landsskatteretten fået anerkendt fradrag for udgifter til en studierejse til USA. Trompetisten var uddannet ved Musikkonservatoriet og ansat ved Det Kgl. Kapel, ligesom han løbende medvirkede i koncerter i forskellige orkestre. Det var dokumenteret, at trompetisten deltog i to kurser i blæseteknik afholdt af trompetister ved henholdsvis Metropolitan Opera og New York Philharmonic Orchestra. Trompetisten havde modtaget studierejselegater svarende til en stor del af udgifterne, og der var sket modregning af fradrag heri. Skattemyndighederne havde nægtet fradrag for de overskydende udgifter. Udgifterne var dokumenterede udgifter til fly og forsikring, samt udgifter beregnet efter standardsatserne for kost og logi. Landsskatteretten anerkender fradrag med henvisning til, at kurserne i blæseteknik er ajourføring af trompetistens erhverv som udøvende musiker på højt niveau. LSR 2-5-1880-0711 af 31. januar 2001.

Eksempel

En scenograf har fået anerkendt fradrag for udgifter til studierejse til New York og til indkøb af kunst- og teaterbøger samt teatermanuskripter til brug for konkret planlagte forestillinger i de følgende år (afgørelsen er ikke offentliggjort).

Eksempel

Landsskatteretten har ligeledes anerkendt fradrag for rejseudgifter til en solobasunist, der var uddannet ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Der var tale om udgifter til et kursus i Chicago, der omfattede god spille- og blæseteknik, primært rettet mod at undgå muskelspændinger og fysisk nedslidning. Fradraget blev anerkendt, da kurset blev anset som led i efteruddannelse, og dermed var udgiften afholdt for at sikre og vedligeholde indkomsten som professionel musiker. LSR 2-5-1880-0655 af 15.dec. 2000.

Eksempel

En operasanger fik fradrag for sine rejseudgifter afholdt med henblik på at opnå freelance engagementer. Landsskatteretten udtalte, at en freelance kunstner i et vist omfang kan afholde fradragsberettigede udgifter (pr-udgifter) med henblik på at opnå engagementer, herunder rimelige rejseudgifter til syngearrangementer på forskellige operaer. TfS 1999, 235.

Eksempel

Landsskatteretten anerkendte fradrag for udgifter til mad og logi efter Ligningsrådets standardsatser til en musiker, der havde enkeltstående engagementer i Danmark og Tyskland. TfS 1997, 406.

Eksempel

En operasanger, der af Landsskatteretten blev anset for lønmodtager, fik anerkendt fradrag for udgifter til rejse og ophold i forbindelse med stemmetræning og sangundervisning med direkte forbindelse til en opgave. SKM2014.203.LSR.

Eksempel

En gymnasielektor, der samtidig havde indtægter fra forfattervirksomhed, fik ikke fradrag for udgifter til en studierejse til Kina i 1974. Indtægterne ved forfattervirksomhed udgjorde i 1974 og 1975 henholdsvis 49.000 kr. og 29.000 kr. Det fratrukne beløb udgjorde 4.228 kr. Forfatteren anførte, at rejsen var foretaget som led i hans forfattervirksomhed. Han var taget til Kina for at studere kollektiv pædagogik, og den viden herom han havde opnået på rejsen, havde han blandt andet nedfældet i en bog, der endnu ikke var færdigredigeret. Han havde endvidere skrevet en del artikler om forholdene i Kina inden for sit fagområde. Rejsen havde medført, at han i et vist omfang blev anvendt som konsulent inden for området Østen af et af Danmarks store bogforlag. Endvidere havde han haft indtægter ved foredragsvirksomhed om de erfaringer, han havde indvundet under rejsen. At han som følge af rejsen tillige var blevet i stand til at yde en mere omfattende undervisning end tidligere, var et resultat af rejsen, men havde ikke været formålet med den.

Landsskatteretten fandt imidlertid, at der ikke havde bestået en sådan nærmere forbindelse mellem udgifterne til rejsen og klagerens indkomsterhvervelse, at nogen del af rejseudgifterne var fradragsberettiget. LSRM 1979 199.

Kommentar: Når der ikke blev anerkendt fradrag for nogen del af udgifterne, kan det formentlig skyldes, at den pågældende ikke var taget af sted på rejsen med det formål at indsamle materiale til den bog, han havde skrevet, jf. afgørelsen nedenfor om delvis fradrag.

Eksempel

En ældre afgørelse, der også i dag vil give ret til fradrag på grund af den direkte tilknytning til indkomsterhvervelsen, er: En tegner blev af et blad i USA opfordret til at komme til New York med det formål at forhandle med bladet om fremtidige tegninger og illustrationer og for at tegne til bladet under opholdet i New York. Rejseudgifterne kunne fradrages. RR 1964 SM53.

Eksempel

Tilsvarende har Landsskatteretten i en ældre sag anerkendt delvis fradragsret for rejseudgifter til Spanien, fordi rejserne til dels blev anset for foretaget med henblik på at indsamle materiale til brug for senere litterære publikationer.

Der var tale om en bibliotekar, som sammen med sin hustru tidligere havde udgivet en bog om Spanien og havde været medforfatter til en spansk ordbog. Bibliotekaren selv havde desuden indtægter ved artikler og undervisning i spansk, mens hustruen havde forskellige indtægter ved litterært arbejde i form af kronikker, avisartikler og arbejde for bogforlag. Landsskatteretten anerkendte et delvist og kun begrænset fradrag for omkostningerne svarende til 12% af de samlede rejse- og opholdsudgifter. LSR 1964 60.

Eksempel

En kunstner blev i 2019 tildelt et arbejdslegat på 50.000 kr. fra Statens Kunstfond, som han bl.a. anvendte til en studierejse til Japan. Skattestyrelsen anerkendte ikke fradrag for udgifterne til denne studierejse. Ankenævnet fandt i en afgørelse af 17. december 2021 (j.nr. 21-0029266), at rejsen havde en sådan konkret og direkte sammenhæng med kunstnerens indkomstskabende aktiviteter, at der kunne godkendes fradrag for udgiften som en driftsomkostning efter statsskattelovens § 6, stk. 1, litra a.

Salgsrejser

Kunstnere, der rejser til biennaler og andre salgsudstillinger for igennem egen tilstedeværelse at opnå reklame og kontakter med udenlandske kunsthandlere, eller en forfatter, der rejser til en bogmesse i udlandet, for igennem kontakter på bogmessen at få en ny bog antaget til oversættelse, er eksempler på fradragsberettigede udgifter til salgsrejser. Tilsvarende gælder salgsfremstød for eksempelvis musikudgivelser og film.

Fra egentlige biennaler og messer er der en glidende overgang til andre typer af salgsrejser, for eksempel en kunstners besøg for at etablere kontakt med henblik på fremtidige udstillinger på udenlandske udstillingssteder. Her er det nødvendigt med tilstrækkelig dokumentation for afholdelse af møder, for eksempel e-mails eller anden korrespondance, hvor formålet med mødet aftales, således at den konkrete sammenhæng til den indkomstskabende aktivitet kan påvises, også af hensyn til den situation, at udstillingen eventuelt ikke bliver gennemført.

Frit ophold i kunstnerbolig

En kunstner, der i en periode modtager et legat i form af frit ophold i en kunstnerbolig, vil principielt være skattepligtig af værdien af dette fri ophold.

Den skattemæssige værdi af et legatophold fastsættes skønsmæssigt. Værdien af friboligen ansættes efter et skøn over boligens udlejningsværdi, det vil sige til markedsløjen efter en konkret vurdering af boligen. Værdien af fri varme m.v. ansættes også efter et skøn. Hvis boligen kun benyttes en mindre periode end en måned fastsættes beløbet forholdsmæssigt.

Hvis kunstneren tillige får fri kost, skal værdien af den frie kost beskattes efter et skøn. Værdien vil kunne fastsættes med udgangspunkt i de takster, som Skatterådet fastsætter hvert år. Taksten er 100 kr. pr. døgn i 2025 og 100 kr. pr. døgn i 2026. En værdiansættelse i overensstemmelse hermed vil næppe blive kritiseret af Skattestyrelsen.

Indgår det fri ophold som led i en erhvervsmæssig rejse, dvs. opholdet har en konkret sammenhæng med de indkomstskabende aktiviteter, vil kunstneren have et fradrag, der modsvare værdien af det fri ophold. Endvidere vil der være fradrag for transportudgifterne.

Legatbolig i udlandet

Indgår opholdet i en fribolig i udlandet som en del af et studierejselegat til udlandet, vil det være skattefrit, da fradrag for opholdsudgifterne ligeledes vil modsvare værdien af det fri ophold, jf. omtalen af skattefrie studierejselegater til udlandet ovenfor. Når der er tale om et studierejselegat, stilles ikke samme krav om en konkret sammenhæng mellem formålet med studierejsten og de indkomstskabende aktiviteter som kunstner, jf. eksemplet, der er nævnt under omtalen af studierejselegater til udlandet.

Dobbelt huseførelse

Frdrag for dobbelt huseførelse vil ofte ikke være relevant, da man i de fleste situationer i stedet vil have frdrag for rejseudgifter, eventuelt opgjort efter Skatterådets standardsatser. Frdrag for dobbelt huseførelse kan dog blive aktuelt efter de første 12 måneder, når man ikke længere kan tage standardfrdrag for kost og småforbrødenheder.

Enlige forsørgere, der har børn under 18 år, samt ægtefæller og ugifte samlever, der på grund af deres erhverv midlertidigt opretholder dobbelt husførelse, kan få fradrag for merudgifter for kost og logi. Fradrag for merudgifterne sker med de faktisk dokumenterede merudgifter eller uden dokumentation med kr. 400 pr. uge (2026). Fradraget er sammen med fradrag for rejseudgifter begrænset af loftet over rejseudgifter på kr. 32.800 (2025) og kr. 34.400 (2026).

Der skal være tale om midlertidig opretholdelse af reelt dobbelt husførelse, og dette skal være aftalt eller stå klart allerede ved et ansættelsesforholds begyndelse. Det er fast praksis, at der under ansættelse på prøve er tale om en midlertidig ansættelse og dermed adgang til fradrag for dobbelt husførelse. Det er ofte aktuelt fx for musikere i symfoniorkestrene og i Det Kongelige Kapel.

Der gives ikke fradrag for dobbelt husførelse ud over to år, netop på grund af kravet om midlertidighed.

Den dobbelte husførelse skal skyldes hensynet til erhvervet.

Afstanden mellem de to boliger må ikke være så kort, at man med rimelighed kan kræve, at den pågældende rejser frem og tilbage. Hvornår dette er rimeligt, afgøres konkret og vil blandt andet afhænge af transportmuligheder og arbejdstidens placering.

Arbejdsmaterialer

Kunstnere har fradragsret for udgifter, der anvendes til at frembringe og fremføre deres værker.

Fradraget er knyttet til indkomsterhvervelsen. Der kan være en tidsmæssig forskydning mellem det tidspunkt, hvor fradraget eller udgiften afholdes, og det tidspunkt hvor den erhvervsmæssige indkomst falder, jf. afsnittet om igangværende arbejder.

Eksempel

I en konkret sag har Landsskatteretten anerkendt, at produktionsudgifter til en cd var fradragsberettigede driftsomkostninger. En musiker havde aftalt med producenten, at han selv skulle betale en del af produktionsudgifterne til udgivelse af en cd. Formålet med udgivelsen var dels at få indtægter ved salget dels at gøre reklame for musikeren for at skaffe flere spillejobs. Musikeren aftalte med producenten, at han fik udbetalt knap 30.000 kr. som forskud på forventede indtægter ved salg af cd'en. I forbindelse med salget kunne producenten modtage de kommende indtægter i form af op-havsretligt vederlag (royalties) fra KODA og NCB, indtil forskuddet var tilbagebetalt. Derefter ville indtægterne tilfalde musikeren direkte. Forskuddet blev beskattet som B-indkomst i udbetalingsåret. Landsskatteretten anerkendte fradrag for produktionsudgifterne under henvisning til, at disse havde en direkte og umiddelbar forbindelse med indkomsterhvervelsen. Der var således tale om en fradragsberettiget driftsomkostning, jf. statsskattelovens § 6 a.

LSR 631-1836-0774 af 18. december 1997.

Eksempel

En kunstner blev i 2019 tildelt et arbejdslegat på 50.000 kr. fra Statens Kunstfond, som han bl.a. anvendte til forskellige produktionsomkostninger m.v. Skattestyrelsen anerkendte ikke fradrag for udgifterne. Ankenævnet fandt i en afgørelse af 17. december 2021 (j.nr. 21-0029266), at det var tilstrækkeligt sandsynliggjort, at de afholdte udgifter til produktionsomkostninger, materialer og værktøj var afholdt for at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.

Fradragsrettens sammenhæng med perioder af erhvervsmæssig indkomst

Kunstnere kan have fradrag for driftsomkostninger, selvom de afholdes på et tidspunkt, hvor kunstneren modtager arbejdsløshedsunderstøttelse.

Eksempel

Som eksempel kan nævnes en freelancesanger, der afholder udgifter til foresyngninger på forskellige operaer. Disse udgifter kan fradrages, selvom de afholdes i en arbejdsløshedsperiode. TfS 1995, 235.

Er situationen, at kunstneren allerede har indgået en kontrakt om et engagement eller en kontrakt om levering af et bestemt stykke arbejde, kan driftsomkostninger vedrørende arbejdsydelsen fratrækkes, selvom arbejdsydelsen endnu ikke er leveret.

I øvrigt skal man være opmærksom på, at driftsmidler og inventar kan indgå på en driftsmiddelsaldo, selvom de principielt kan straksafskrives som småanskaffelser. Fradraget kan dermed udskydes til et senere år, hvor der er positive indtægter, som fradraget kan rummes i.

Arbejdsværelse i hjemmet

Udgifter til arbejdsværelse kan fratrækkes, hvis arbejdets art og omfang medfører, at rummet ikke kan udnyttes privat. Selvom arbejdsværelset udelukkende benyttes til at arbejde i, vil den blotte mulighed for en privat anvendelse i praksis udelukke fradrag for udgifterne hertil. Fradragsretten for arbejdsværelse er således et enten eller. Spørgsmålet om, hvorvidt et værelse kan benyttes privat, giver ofte anledning til diskussion om fradragsretten.

Når der godkendes fradrag for arbejdsværelse i egen ejendom, beregnes fradrag som en forholdsmæssig del af udgiften til el og varme. Fradrag gives desuden for den del af ejendomsskatten, der kan henføres til ejendommens erhvervsmæssige anvendelse, hvis arbejdsværelset udgør 10 % eller mere af den pågældende ejendom.

Der er ikke fradrag for ejendomsværdiskat, men den nedsættes forholdsmæssigt, jf. ejendomsskatelovens § 15. Nedslaget opnås ved at udfylde rubrikkerne 203 og 205 i oplysningsskemaet. Rubrik 203 (delvis erhvervsmæssig anvendelse) udfyldes med, hvor stor en procentdel arbejdsværelset udgør af den samlede bolig, og i rubrik 205 anføres, hvor mange dage i året værelset har været erhvervsmæssigt anvendt. De nævnte rubrikker fremgår først af oplysningsskemaet, når man har købt ejendom. (Søg evt. efter blanket 04.052 på www.skat.dk)

Praksis er ganske restriktiv. Men når fradrag er anerkendt, er der lagt vægt på, at værelset ikke længere er anvendeligt som opholdsrum, men gennem indretning har skiftet karakter til for eksempel atelier, værksted, tegnestue eller systue, eller at værelset i væsentlig grad er blevet benyttet til arbejde om dagen, og der ikke har været stillet kontor eller arbejdsværelse til rådighed af en arbejdsgiver. Desuden lægges vægt på, om det ligger isoleret fra boligens øvrige opholdsrum, og om der eventuelt er egen indgang.

Eksempel

En musiker i et symfoniorkester havde indrettet et værelse i sin ejerlejlighed som sit øveværelse og til opbevaring af sine musikinstrumenter. Der var endvidere afholdt udgifter til lydæmpende tæppe i øveværelset. På grund af musikerens øvepligt, arbejdets art og oplysninger om instrumenternes omfang og karakter samt indretningen af øveværelset fandt Landsskatteretten, at der var tale om et

arbejdsværelse til udelukkende erhvervsmæssig benyttelse. Man gav derfor et skønsmæssigt fradrag samt fradrag for udgifterne til det lyddæmpende tæppe. TfS 1991, 129 LSR

Eksempel

En musiklærer ved en skole med bijob og biindtægter som musiker i et jazzorkester havde indrettet to arbejds- og musiklokaler i hjemmet. Landsretten fandt, at det ene værelse havde været sådan indrettet og benyttet, at der var fradrag for udgifterne hertil. Værelset var særligt lyddæmpet både med vindue- og gulvisolering. Det andet lokale adskilte sig imidlertid ikke så meget fra almindelige opholdsrum, at der kunne gives fradrag.

Landsretten udtalte:

Det lægges til grund, at sagsøgerens virke som musiklærer ved Bernadotteskolen indebærer en ikke ubetydelig undervisningsforberedelse og vedligeholdelse af færdigheder. Han har ikke muligheder herfor på skolen og er henvist til at måtte råde over lokale og instrumenter hertil udenfor skolens regi.

Når bortses fra den akustisk begrundede udformning af vinduerne og af gulvet i værelset mod gaden i sagsøgerens hus er dette værelse ikke ved bygningsmæssige foranstaltninger indrettet til musikudøvelse. Dette værelse fremtræder ved anbringelse af en i forhold til rummets størrelse betydelig mængde til dels store musikinstrumenter, reoler med musikplader, -bånd og lignende, højtalere og andre til musikøvelse hørende effekter som værende udelukkende egnet til udøvelse af musik og er dermed - når også henses til de opholdslokaler, som sagsøgeren har til sin rådighed - ikke egnet til almindeligt boligophold. Idet det endvidere må lægges til grund, at sagsøgeren gør omfattende brug af lokalet som led i sin musikudøvelse, findes betingelserne for at indrømme sagsøgeren fradrag for udgifter til dette arbejdsværelse at være opfyldt.

Hvad angår værelset til gården, lægges det til grund, at dette i nogen grad anvendes til opbevaring af musikinstrumenter etc., men at der i det tillige findes effekter, som er uden direkte forbindelse med musikudøvelsen eller må karakteriseres som almindelige indbogenstande. Dette rum kan derfor ikke på samme måde anses som et særligt arbejdsværelse, der ikke hører med til boligens almindelige opholdsrum, hvorfor der ikke kan indrømmes fradrag herfor. TfS 1996 553.

Eksempel

Landsskatteretten har accepteret fradrag for arbejdsværelse til en konservatorieuddannet musiker, der havde indtægter ved musikundervisning og spillejobs.

Fradrag for arbejdsværelse var begrundet med, at han som underviser på konservatoriet og udøvende musiker var nødt til at forberede sig og vedligeholde færdigheder på sit instrument (flygel, keyboard). Landsskatteretten udtalte, at det oplyste om indretningen af arbejdsværelset og arten af musikerens arbejde, der indebar et meget betydeligt øvelses- og forberedelsesarbejde, kunne begrunde, at der var tale om et særskilt arbejdsværelse. Man lagde specielt vægt på, at værelset trådte i stedet for et arbejdsværelse hos en arbejdsgiver. Dette er tillagt vægt i en højesteretsdom om en fagkonsulent ansat ved Undervisningsministeriet (TfS 1996 210). Der blev ligeledes henvist til ovennævnte Landsretsdom om musiklæreren, der fik fradrag for et af to arbejdsværelser. LSR 18.12.1997 - 611-1900-0309.

Bøger

Indkøb af litteratur, der sker løbende for at sikre, erhverve eller vedligeholde en indkomst, kan fradrages som driftsomkostning. Der skal imidlertid også her være en ret nær forbindelse mellem indkøbet og indkomsterhvervelsen. Ellers kan indkøbene ikke fradrages. Som udgangspunkt gælder, at indkøb af skønlitteratur og populærvidenskabelige værker, der skal tjene som inspirationskilde i bred forstand, ikke kan fradrages.

Noder, grammofonplader, cd'er, teater- og koncertbilletter

Indkøb, der sker for at sikre, erhverve eller vedligeholde indkomsten kan fradrages som driftsomkostning. Der skal som anført være en nær forbindelse mellem indkøbet og indkomsterhvervelsen. I modsat fald kan indkøbet ikke fradrages. Se også afsnittet ovenfor "Dokumentation er vigtig".

Ved indkøb af noder er der normalt ikke diskussion om, hvorvidt der er et privat islæt, og udgifterne vil generelt være fradragsberettigede.

Indkøb af plader, cd'er, teater- og koncertbilletter kan fradrages i det omfang, det tjener samme formål som noder, nemlig til brug for indlæring af konkrete værker, der står foran opførelse. Dette formål vil være særlig tydeligt, når der ikke foreligger trykte noder af værket, eller musikeren eventuelt ikke kan læse noder.

Indkøb, der tjener til indlæring af et løbende repertoire, kan ligeledes fradrages.

Indkøb, der skal tjene som generel inspirationskilde, vil derimod ikke kunne fradrages, da det anses for at være en privat udgift.

Cd'er, grammofonplader og lignende vil for skuespillere og forfattere ofte kun anses for at tjene som inspirationskilde i bred forstand, og udgifterne kan dermed ikke fradrages. Det samme vil gælde abonnement på musiktjenester.

Filminstruktører og skuespillere har imidlertid fradrag for udgifter til videofilm, teater- og biografbilletter, hvis der kan påvises en klar forbindelse til indkomsterhvervelsen. Der foreligger en række konkrete, ikke offentliggjorte afgørelser om forskellige indkøb:

Eksempel

En musiker fik fradrag for pladeindkøb, men ikke for blanke videobånd. Den pågældende var fuldtidsansat ved Danmarks Radio og gjorde tjeneste i Radiosymfoniorkestret som violinist. Desuden havde han honorarindtægter ved optræden med en trio. Landsskatteretten lagde til grund, at pladerne var benyttet i forbindelse med indstudering og indøvning af orkestrets repertoire. Derimod accepterede man ikke fradrag for videobåndene, der var oplyst at være brugt til at optage den pågældende under prøver. Kendelsen er ikke offentliggjort - LSR 29.9.1997 - 611-1900-02185.

Eksempel

Landsskatteretten har accepteret delvist fradrag for udgifter til cd'er til en freelancemusiker (trommer og slagtøj), der spillede med forskellige orkestre og solister. Det var oplyst, at alle cd'er var indkøbt med henblik på at forberede bestemte arrangementer/numre til turneer og koncerter. Dette fradrag blev anerkendt. Kendelsen er ikke offentliggjort - LSR 17.4.1998 - 611-1918-0635.

Eksempel

Landsskatteretten fandt i en afgørelse af 28. marts 2022, at udgifter til deltagelse i biograf- og teaterarrangementer samt læsning af bøger, som klageren havde indkøbt, var udgifter, der var normale for enhver. Klageren var udøvende scenekunstner. Udgiften kunne ikke anses for at være tæt knyttet til indkomsterhvervelsen, således at udgiften kunne anses for at være afholdt for at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten. Det gjaldt uanset at skatteyderen fandt inspiration ved de pågældende arrangementer. Der var derfor tale om private udgifter, der var indkomsterhvervelsen uvedkommende. (sagsnr. 20-0018300)

Forebyggelse af arbejdsskader og sundhedsudgifter

Efter reglerne i ligningslovens § 30 er der en lovbestemt skattefrihed for nogle særlige sundhedsudgifter, der betales af en arbejdsgiver som led i virksomhedens generelle personalepolitik. Betaler arbejdsgiveren ikke, har lønmodtageren ikke mulighed for i stedet at fratrække udgifterne på selvangivelsen.

Skattefriheden gælder arbejdsgiverbetalt behandling af misbrug af medicin, alkohol eller andre rusmidler samt behandling for rygeafvænning, når der foreligger lægeerklæring om behov for behandling. Betaler arbejdsgiver udgifter til medicin i tilknytning til behandlingen, er dette ligeledes skattefrit for lønmodtageren, dog kun i en periode på 6 måneder.

Kunstnere, der er selvstændigt erhvervsdrivende, har tilsvarende fradrag for udgifter til behandling af misbrug af medicin, alkohol eller andre rusmidler samt til rygeafvænning efter reglerne i ligningslovens § 30 A. Det er uden betydning, om udgifterne til læge eller hospitalsophold mv. betales direkte, eller om man har tegnet en forsikring, der dækker sådanne udgifter.

Fradragsretten er betinget af et krav om, at kunstneren yder en ikke helt ubetydelig arbejdsindsats i virksomheden. Herved forstås normalt mindst 50 timer månedligt.

Har kunstneren ansatte i sin virksomhed, er det en betingelse for fradrag, at sundhedsordningen har karakter af at være en generel ordning i virksomheden.

Det er videre en betingelse, at der foreligger en skriftlig lægeerklæring om, at den pågældende har behov for behandling.

Der er kun fradrag for udgifter til medicin, som afholdes i forbindelse med en behandling, i en periode på højst 6 måneder fra 1. behandlingsdag, bortset fra udgifter afholdt under indlæggelse på hospital, klinik og lignende.

Udgangspunktet for sundhedsudgifter, der ikke er omfattet af ligningslovens §§ 30 og 30 A, er, at der som hovedregel ikke er fradragsret for sådanne udgifter, da de anses for privatudgifter. Der er dog i praksis enkelte eksempler på, at der er anerkendt fradrag for udgifter, der er afholdt for at forebygge erhvervs- eller arbejdsskader, fordi en sådan udgift er en driftsomkostning. I praksis kan det dog især for mindre virksomheder være vanskeligt at overbevise skattemyndighederne om, at der er tale om udgifter, der er nødvendige for at forebygge arbejdsskader.

Eksempel

En operasanger, der af Landsskatteretten blev anset for lønmodtager, fik anerkendt fradrag for udgifter til halslæge, som blev konsulteret for ordinering af medicin til at kurere en halsbetændelse. Fradraget blev anerkendt, da det var dokumenteret, udgifterne var afholdt med henblik på at kunne opfylde en konkret kontrakt om en optræden. SKM 2014.203LSR

Eksempel

En musiker (violinist) fik ikke fradrag for udgifter til et kursus i Alexanderteknik. Byretten begrundede det med, at kurset havde en så generel og almen karakter, at der ikke var tilstrækkelig tilknytning til indkomsterhvervelsen som violinist og komponist. SKM2010.786.BR.

Fradrag for udgifter til fysioterapi, kiropraktor, massage og lignende anerkendes alene i de tilfælde, hvor det kan dokumenteres, at der er en tilstrækkelig og kvalificeret tilknytning til

indkomsterhvervelsen. I praksis er det klare udgangspunkt, at der ikke indrømmes fradrag for sådanne udgifter, der under de fleste omstændigheder må betragtes som privatudgifter uden fradragsret.

Sminke og kostumer

Optrædende kunstnere kan fratrække udgifter til sminke. For kvindelige optrædende vil en del af årets udgifter til sminke være privat, således at der skal foretages en skønsmæssig fordeling. Der beregnes ifølge praksis ikke privat andel for mandlige optrædende.

Navnlig freelanceskuespillere, artister og lignende har ofte pligt til selv at møde med kostume. Det kan eventuelt fremgå af en overenskomst på området.

Ved vurdering af fradragsret ses på, om indkøbet står i direkte forbindelse med en konkret forestilling, og om der er tale om mere specielt tøj, således at der kan påvises en merudgift. Er dette tilfældet, er der fradragsret.

Som eksempel kan nævnes indkøb af tøj, der slides op under forestillingen, tøj uden salgsværdi, efter at forestillingen er udspillet, og tøj, der sælges umiddelbart efter forestillingen. Tøj, der slides op, og tøj uden salgsværdi kan fratrækkes med det fulde beløb. Tøj, der sælges efter forestillingen, kan fratrækkes med forskellen mellem indkøbspris og salgspris. Som eksempel på tøj uden salgsværdi kan nævnes tøj, der også har været billigt i indkøb, eller mere specielt tøj, som for eksempel en renæssancedragt eller et julemandskostume. Der beregnes ikke privat andel af indkøbet.

Eksempel

En sangerinde fik af skattemyndighederne anerkendt et skønsmæssigt fradrag til scenebeklædning, mens udgifter til hår og make-up blev anset for private udgifter. Højesteret udtalte, at udgifter til tøj, frisør, makeup mv. i almindelighed er private udgifter, der ikke er fradragsberettigede. Kunstneren havde ikke bevist, at der var grundlag for at tilsidesætte SKAT's skøn over fradragsberettigede udgifter til scenebeklædning. SKM2010.549.HR

Som eksemplet viser, skyldtes dommens resultat, at der ikke kunne fremlægges tilstrækkelig dokumentation for, at udgifterne var afholdt til erhvervsmæssigt anvendt tøj mv. frem for til privat tøj mv. Som anført ovenfor kan det have betydning, om kunstneren kan fremlægge dokumentation både for privat afholdte udgifter og for udgifter til erhvervsmæssigt anvendt tøj, sminke mv., således at det kan godtgøres, at der rent faktisk er afholdt et efter forholdene rimeligt beløb i private udgifter ved siden af det beløb, der ønskes fradrag for.

Eksempel

En korsanger ansat i Danmarks Radio fik fradrag for udgift til kjole og hvidt og dertil hørende lakske, som han anvendte til optræden i DRs koncertkor. Arbejdstøjet fandtes at være så specielt, at det ikke var egnet til privat anvendelse. TfS 1995 746. Skatteministeriets kommentar til retsforlig - TfS 1997 503.

Eksempel

Et kunstnerægtepar fik fradrag for tøjindkøb med den begrundelse, at tøjet var så specielt, at det i det store hele var uanvendeligt til privat brug. Der blev desuden lagt vægt på, at udgifterne havde medført en større samlet beklædningsudgift end den, der gælder for områder, hvor almindelig påklædning anvendes under arbejdet. Hermed var det dokumenteret, at udgifterne til scenetøj havde karakter af fradragsberettigede merudgifter til tøj.

Ægteparret var en pianist og en sangerinde, som optrådte ved en række engagementer med populærmusik til fester og på restaurationer. Scenetøjet bestod af en lang kjole med farvede pailletter, en mellemlang jakkekjole med mønstre trykt i guld og stærke farver samt en hellang rød velourkjole med fjerboa, en orange herrejakke af hør samt en skindjakke. SKM2001.166.ØLR med Ministeriets kommentarer SKM2001.167.DEP

Eksempel

Landsskatteretten gav en sanger fradrag for beklædning, som bestod i en jakke, en top og en kjole. Tøjet var indkøbt og skulle anvendes til koncert med Danmarks Radios Kammerkor, hvor sangeren havde fået at vide, at hun skulle møde i individuelt sort. Sangeren oplyste, at tøjet i øvrigt kun var anvendt ved koncerter. Landsskatteretten begrundede afgørelsen med, at sangeren måtte anses for at have haft udgifter til beklædning, der overstiger normale udgifter hertil, samt at den indkøbte beklædning ikke kunne anses for at være beklædningsgenstande, som anskaffes i almindelighed. LSR 651-1880-0494 af 21. maj 1997

Efter- og videreuddannelse

Udgifter til nødvendig efteruddannelse kan fradrages, mens dette ikke gælder udgifter til (kompetencegivende) videreuddannelse.

Nødvendig efteruddannelse vil ofte være en ren vedligeholdelse af allerede erhvervede nødvendige specielle færdigheder.

Som eksempel kan nævnes en operasangers udgifter til sangpædagog med henblik på vedligeholdelse af stemmen, skuespilleres udgifter til talepædagog osv.

For etablerede udøvende kunstnere betragtes udgifter til kurser, der skal gøre det muligt at foretage mindre genreskift (for eksempel opera til operette, klassisk musik til jazz) som efteruddannelse. Tilsvarende gælder for kurser i nye audiovisuelle medier og teknikker. Hvad enten disse kurser foregår her i landet eller i udlandet, vil såvel udgifter til kurser som rejse og opholdsudgifter være fradragsberettigede.

Eksempel

En manuskriptforfatter, der var uddannet filminstruktør, og som var fastansat som bl.a. manuskriptforfatter, deltog i en workshop. Landsskatteretten anerkendte, at deltagelse i workshoppen ikke gik ud over rammerne for ajourføring og vedligeholdelse af arbejdet som manuskriptforfatter. LSR j.nr. 2-5-1880-1164 LSR af 15. november 2007

Eksempel

En trompetist har i Landsskatteretten fået anerkendt fradrag for udgifter til studierejse til USA. Trompetisten var uddannet ved Musikkonservatoriet og ansat ved Det Kgl. Kapel, ligesom han løbende medvirkede i koncerter i forskellige orkestre. Det var dokumenteret, at trompetisten deltog i to kurser i blæseteknik afholdt af trompetister ved henholdsvis Metropolitan Opera og New York Philharmonic Orchestra. Trompetisten havde modtaget studierejselegater svarende til en stor del af udgifterne, og der var sket modregning af fradrag heri. Skattemyndighederne havde nægtet fradrag for de overskydende udgifter. Udgifterne var dokumenterede udgifter til fly og forsikring, samt udgifter beregnet efter standardsatserne for kost og logi. Landsskatteretten anerkendte fradrag med henvisning til, at kurserne i blæseteknik er ajourføring af trompetistens erhverv som udøvende musiker på højt niveau. LSR 2-5-1880-0711 af 31. januar 2001

Eksempel

Landsskatteretten har ligeledes anerkendt fradrag for rejseudgifter til en solobasunist, der var uddannet ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Der var tale om udgifter til et kursus, der omfattede god spille- og blæseteknik, primært rettet mod at undgå muskelspændinger og fysisk nedslidning. Fradraget blev anerkendt, da kurset blev anset som led i efteruddannelse, og dermed var udgiften afholdt for at sikre og vedligeholde indkomsten som professionel musiker. LSR 2-5-1880-0655 af 15. dec. 2000

Eksempel

En danser inden for fortrinsvis ny dans har af Landsskatteretten fået anerkendt fradrag for faglige kurser i form af lektioner i såvel Alexanderteknik som Body Work. Disse lektioner er anset for ren ajourføring og vedligeholdelse af den danseform, danseren udøver. LSR 651-1880-0579 af 7. juli 1998

Markedsføring

Udgifter til markedsføring og reklame er fradragsberettigede for kunstnere. Det gælder, hvad enten reklameindsatsen angår den løbende indkomsterhvervelse eller afholdes med henblik på fremtidig indkomsterhvervelse. Det betyder, at udgifter til hjemmeside, foldere, tryksager, levnedsskrikelser, visitkort, cd'er, video og lydbånd, som den pågældende udarbejder i reklameøjemed, er fradragsberettiget.

Se hertil afgørelsen refereret ovenfor under afsnittet "arbejdsmaterialer" om produktionsudgifter til en cd, der bl.a. skulle bruges som reklame for kunstneren.

I en del af branchen er det almindeligt at foretage præsentation af kunstneren eller opføre værker for en lukket kreds. Når der er tale om repræsentation med let beværtning eller bespisning over for en begrænset kreds, vil udgifterne hertil kunne fradrages som repræsentationsudgifter. Fradrag for repræsentationsudgifter er begrænset til 25 % af beløbet.

Telefon og internetforbindelse

Lønmodtagere

Hvis arbejdsgiveren stiller telefon frit til rådighed, skal der betales skat af fri telefon, kr. 3.300 (2025) og kr. 3.500 (2026), jf. afsnittet om fri telefon ovenfor.

Lønmodtagere kan få fradrag for udgifter til telefon, hvis man benytter privat telefon til erhvervsmæssige samtaler. Det skal kunne dokumenteres, at samtalerne er erhvervsmæssige. Desuden anses abonnementsudgiften altid for en privat udgift. Fradrag forudsætter tillige, at de erhvervsmæssige samtaler sammen med øvrige lønmodtagerudgifter udgør et beløb, der overstiger kr. 7.300 (2025) og kr. 7.600 (2026), fordi fradraget er omfattet af bundgrænsen for lønmodtagerudgifter.

Et telefontilskud fra arbejdsgiver er skattepligtigt, idet det i første række anses for at dække abonnementsudgiften.

Selvstændigt erhvervsdrivende

Selvstændige kan fradrage erhvervsmæssige udgifter til telefon mv. fuldt ud, men værdien af fri telefon skal indtægtsføres med kr. 3.300 (2025) og kr. 3.500 (2026).

Der er fradrag for udgifter til telefonabonnement, ligesom telefonen kan afskrives, typisk som straksafskrivning efter reglerne for småaktiver, hvor beløbsgrænsen er kr. 34.400 (2025) og kr. 36.000 (2026).

Selvstændiges private anvendelse af computer med tilbehør er skattefri. På dette punkt er selvstændige sidestillet med lønmodtagere, der kan få stillet PC til rådighed af arbejdsgiveren, uden at den private anvendelse beskattes.

Normalt tilbehør omfatter skærm og printer. Internettilslutning i hjemmet eller sommerhus er ligeledes skattefri, hvis der er adgang til virksomhedens netværk også fra hjemmet eller fritidsboligen. Er dette ikke tilfældet, beskattes privat internettilslutning for et beløb svarende til værdi af fri telefon, dvs. kr. 3.300 i 2025 og kr. 3.500 i 2026.

Den skattefri internetforbindelse omfatter både adgang til og brug af internet samt engangsudgift til etablering af internetforbindelse.

Honorarmodtagere

Der er ikke fastsat særlige regler for telefonudgifter til honorarmodtagere. Hvis der er tale om et ansættelsesforhold, skal reglerne for lønmodtagere bruges, og ellers anvendes reglerne for selvstændige.

Afskrivningsberettigede driftsmidler

Driftsmidler vil sige løsøregenstande, som tjener den løbende drift af virksomheden og dermed indkomsterhvervelsen. Der er tale om aktiver, der ikke indgår i et varelager og ikke er bestemt til videresalg.

Både lønmodtagere, honorarmodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende kan foretage afskrivninger efter reglerne i afskrivningsloven. Lønmodtageres fradrag for afskrivninger er omfattet af bundfradraget for lønmodtageres fradrag, der udgør kr. 7.300 (2025) og kr. 7.600 (2026).

Driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt, afskrives på en samlet konto efter saldo-metoden. Afskrivningen sker årligt med højst 25 % af den saldo, der opgøres ved udgangen af indkomståret.

Eksempel

År 1	Køb af driftsmidler (afskrivningsgrundlag)		50.000
	Afskrivning 25 %		<u>12.500</u>
	Saldo pr. 31.12		37.500
	Fradrag for skattemæssige afskrivninger år 1:	<u>12.500</u>	
År 2	Saldo pr. 1.1. overført fra år 1		37.500
	Køb af yderligere driftsmidler		15.000
	Salg af driftsmidler		<u>-5.000</u>
	Afskrivningsgrundlag:		47.500
	Afskrivning på 25 %		<u>11.875</u>
	Saldo pr. 31.12		35.625
	Fradrag for skattemæssige afskrivninger år 2:	<u>11.875</u>	

Sælges et fuldt erhvervsmæssigt benyttet driftsmiddel med tab, det vil sige for et beløb, der er mindre end den opgjorte saldværdi for driftsmidler, kan tabet fradrages i salgsåret. Tilsvarende gælder, hvis driftsmidlet skrottes. Der kan for eksempel være tale om en computer, der skrottes på grund af teknisk forældelse, før den er fuldt afskrevet.

Afholdes udgifter til reparation eller vedligeholdelse af et driftsmiddel, vil disse udgifter kunne fradrages som almindelige driftsomkostninger. Medfører udgiften en egentlig forbedring af aktivet, vil udgiften til denne forbedring indgå i afskrivningsgrundlaget.

Straksafskrivning af småaktiver

Mindre anskaffelser af driftsmidler – f.eks. keyboard, elguitar, fotoudstyr og specialværktøj – kan afskrives i købsåret. Grænsen for straksafskrivning af småanskaffelser er kr. 34.400 (2025) og kr. 36.000 (2025). Også driftsmidler, der har en fysisk levealder på under tre år, kan straksafskrives i købsåret.

Software kan altid vælges fuldt afskrevet i købsåret, uanset pris. Et abonnement på software anses for en driftsomkostning, ikke en anskaffelse.

Driftsmidler, der er beregnet til at fungere sammen, betragtes som ét driftsmiddel. Det betyder, at man ikke kan straksafskrive, hvis den samlede anskaffelsessum overstiger den årlige bundgrænse for småanskaffelser. For eksempel består en computer af flere enkeltdele, som kan købes hver for sig, men ikke desto mindre anses de for beregnet til at fungere sammen. Det gælder eksempelvis en computer og skærm. Skal fx skærmen udskiftes på et tidspunkt, kan det være en udgift til vedligeholdelse, der kan fradrages som almindelig driftsomkostning. Der kan imidlertid også være tale om en forbedring, og denne skal afskrives over driftsmiddelsaldoen.

Eksempel

En musiker, der havde enkelte honorarindtægter fra virksomhed som udøvende musiker, og som i øvrigt fungerede som musiklærer på folke- og aftenskoler fik i Landsskatteretten anerkendt fradrag for afskrivninger på blandet erhvervsmæssigt benyttede driftsmidler. Den erhvervsmæssige andel blev skønsmæssigt ansat til 75%.

Guitarpedaler og mikrofoner blev anset som aktiver, der var bestemt til at fungere sammen med allerede anskaffede musikinstrumenter, således at de ikke kunne straksafskrives, men skulle indgå på driftsmiddelsaldo, selvom anskaffelsessummen var under grænsen for straksafskrivning for småaktiver. SKM2006.565.LSR.

Arbejdsredskaber

Kunstneres arbejdsredskaber er typisk fuldt afskrivningsberettigede driftsmidler. De afskrives efter saldometoden eller som straksafskrivningsberettigede småanskaffelser, jf. afsnittet om skattemæssige afskrivninger.

Som eksempel på afskrivningsberettigede arbejdsredskaber kan nævnes svejseapparater for en billedhugger, musikeres instrumenter, forfatterens pc.

Om der er tale om et fuldt afskrivningsberettiget arbejdsredskab, vil afhænge af den konkrete situation. Arbejdsredskaber, der både kan anvendes privat og erhvervsmæssigt skal eventuelt afskrives

som blandet benyttede arbejdsredskaber. Det kan fx dreje sig om musikinstrumenter og videoudstyr. Selvstændiges private anvendelse af computer med tilbehør er skattefri.

Musikinstrumenter

Musikeres udgifter til anskaffelse af musikinstrumenter og lydanlæg afskrives efter reglerne for fuldt eller blandet benyttede driftsmidler, medmindre de kan straksafskrives efter reglerne om småaktiver.

Antikke klassiske strygeinstrumenter anses i praksis for en antikvitet, således at der på grund af den manglende værdiforringelse ikke er fradrag for afskrivninger. Dette er en særregel, der normalt ikke vil finde anvendelse for driftsmidler, herunder musikinstrumenter, da den forudsætter, at instrumentet efter sin art og anvendelse typisk ikke vil være udsat for værdiforringelse. Når instrumentet ikke kan afskrives, beskattes en eventuel fortjeneste ved salg heller ikke.

Der er fra praksis en række eksempler på, at instrumenter tillades afskrevet, eventuelt efter reglerne for blandet erhvervsmæssigt og privat benyttede driftsmidler. Når der er tale om professionelle musikudøvere, vil et musikinstrument ofte blive anerkendt som fuldt erhvervsmæssigt anvendt, således at en eventuel privat anvendelse anses for bagatelagtig.

Eksempel

Det fremgår af Landsskatterettens kendelse om en musiklærer ved forskellige musik- og aftenskoler, som også var udøvende musiker. Indtægterne kom fortrinsvis fra jobbene som musiklærer. Landskatteretten udtalte her, at det har formodningen imod sig, at der ikke forekommer en vis privat anvendelse af musikudstyr, der opbevares i hjemmet. Når klageren som her udelukkende ernærer sig som musiklærer og udstyret er anvendt i forbindelse med undervisning, så må en eventuel privat anvendelse anses for bagatelagtig. Landsskatteretten anerkender derfor 100 % afskrivning af udstyrets værdi.

I øvrigt anså man den pågældende for lønmodtager, således at fradraget blev begrænset af bundgrænsen for lønmodtagerfradrag og alene var et ligningsmæssigt fradrag. LSR 13.10.1998 - 611-1900-0319.

Eksempel

Der er en tilsvarende sag om en musiklærers afskrivning på saxofon. LSR 20.6.1997 - 611-1900-02179.

Praksis må formentlig udlægges sådan, at musikinstrumenter – i noget større omfang end det var tilfældet tidligere – anerkendes som fuldt afskrivningsberettigede. En tidligere afgørelse, UfR 1983.164, anerkendte også fuldt fradrag for et flygel. Her blev dog henvist til, at flyglet var opstillet i et særskilt indrettet arbejdsrum, som var adskilt fra den øvrige bolig. En højesteretsdom fra 2002 lægger også vægt på et klavers placering i boligen. Højesterets flertal fandt, at der var en formodning for en vis – ikke helt bagatelagtig – privat anvendelse af klaveret. Denne formodning var ikke afkræftet alene ved pianistens og hans tidligere hustrus forklaringer. Mindretallet fandt, at den private anvendelse af klaveret havde været af helt bagatelagtig karakter. Pianisten kunne derfor ikke afskrive på 100 pct. af klaverets anskaffelsessum, men derimod alene på 75 pct.

Eksempel

Højesteret har i en dom afgjort, at en koncertpianist ikke anvendte et klaver fuldt ud erhvervsmæssigt. Højesterets flertal lægger vægt på, at klaveret var placeret i stuen og ikke i et særskilt indrettet rum, hvorfor der var formodning for en vis ikke helt bagatelagtig privat anvendelse af klaveret.

Mindretallets opfattelse var, at uanset klaverets placering måtte den private anvendelse anses for bagatelagtig. SKM2002.626.HR

Denne dom viser, at placeringen fortsat kan have en vis betydning for den fulde afskrivningsadgang. Under sagen var det imidlertid forklaret, at pianistens ægtefælle, der var uddannet violinist, havde anvendt klaveret i forbindelse med sin uddannelse ved Musikkonservatoriet. Denne forklaring kan have medvirket til vurderingen af, at den private anvendelse ikke har været helt bagatelagtig, således at klaverets placering ikke nødvendigvis er afgørende.

Eksempel

Landsskatteretten har ud fra nogle helt konkrete omstændigheder anerkendt, at et flygel blev anvendt 100% erhvervsmæssigt, uanset at flyglet stod i musikerens private stue. Skattemyndighederne havde kun anerkendt 90% erhvervsmæssig anvendelse. Kendelsen anfører som begrundelse, at den private anvendelse var helt bagatelagtig, jf. mindretallets udtalelse i ovennævnte højesteretsdom. Med i overvejelserne har formentlig også været, at det var et professionelt, dvs. koncertstandard, og dyrt flygel (Steinway, der var købt brugt for kr. 365.000), samt at musikeren også havde et orgel, der var anbragt i et andet rum i hjemmet, og at der i hjemmet ikke var mulighed for at anbringe flyglet i et separat rum. LSR 2-1-1881-1123 af 8. december 2005

Musikudstyr, instrumenter, teknisk og andet udstyr mv.

Afhængigt af udstyrets karakter og placering vil der være tale om fuldt erhvervsmæssigt anvendte driftsmidler eller eventuelt blandet benyttede driftsmidler.

Hvis der er tale om professionelle anlæg i egentlige studier eller pc med særlig professionelt program m.v., vil dette kunne bekræfte den erhvervsmæssige anvendelse, og dermed kan der foretages fuld skattemæssig afskrivning. Anbringelse af driftsmidlerne i værksted eller særligt indrettede arbejdslokaler vil tilsvarende kunne understøtte den fulde erhvervsmæssige anvendelse.

Står for eksempel en pc, der anvendes i virksomheden, i boligen, således at den er til rådighed for den samlede husstand, vil der i praksis være tale om en blandet benyttet pc og dermed kun delvis fradragsret svarende til en skønnet erhvervsmæssig benyttelse. Her vil det kunne være en fordel at have en pc til privat benyttelse, så vil der være større sandsynlighed for, at der vil kunne afskrives fuldt ud på den erhvervsmæssigt benyttede. Selvstændiges private anvendelse af computer med tilbehør er som nævnt ovenfor skattefri.

Det skal konkret kunne påvises, at benyttelsen af driftsmidlerne, har betydning for den løbende indkomsterhvervelse.

Eksempel

Dette fandt Landsskatteretten i en konkret sag ikke underbygget. Det drejede sig om en skuespiller, der havde anskaffet et videoanlæg til brug for instruktionsopgaver. TfS 1984 386.

INDTÆGTER FRA UDLANDET

Indledning

Dette afsnit om skat af indtægter fra udlandet har som udgangspunkt, at kunstneren normalt bor og arbejder i Danmark og dermed er fuldt skattepligtig til Danmark, men i forbindelse med optræden, korte ansættelsesforhold mv. eller salg af værker modtager indkomst fra udlandet.

Det er kun en overordnet beskrivelse af, hvorledes en kunstners indkomst i et ansættelsesforhold, som honorar eller ved selvstændig virksomhed beskattes. Derimod omtales ikke skat af selskabers udenlandske indkomster, idet reglerne er forskellige for personer og selskaber.

Kunstneres udenlandske indkomst beskattes efter de almindelige, generelle regler i skattelovgivningen. Der gælder det hovedprincip, at personer, der er fuldt skattepligtige til Danmark, skal medregne alle indkomster – både indkomster fra Danmark og fra udlandet – ved opgørelse af den danske, skattepligtige indkomst (globalindkomstprincippet).

Beskrivelsen her er ikke udtømmende eller dækkende for en konkret situation. Skat af indtægter fra udlandet kan være ganske kompliceret at håndtere, og generelt gælder, at det kan være en god idé at søge professionel rådgivning om skatte- og eventuelle momsmæssige forhold, inden man binder sig til en kontrakt.

Udover dansk skat af udenlandsk indkomst, kan der blive tale om, at der opkræves skat af indtægter i udlandet. Om dette er tilfældet, afhænger af det enkelte lands regler, der således bør undersøges (se afsnittet begrænset skattepligt til udlandet nedenfor).

Kunstnere, der udfører arbejdsopgaver i udlandet, bør også forholde sig til, om de er socialt sikret i Danmark eller i udlandet.

Fuld skattepligt til Danmark

Efter de danske regler er en person fuldt skattepligtig til Danmark, når personen

- har bopæl her i landet eller
- opholder sig her i et tidsrum af mindst 6 måneder.

Skattepligtsbestemmelserne gælder ikke for Færøerne og Grønland, idet disse områder opkræver egen skat. Har man indtægter fra Færøerne eller Grønland, er der således tale om indtægter fra udlandet, selvom Færøerne eller Grønland er en del af rigsfællesskabet.

Globalindkomstprincippet og dobbeltbeskatning

Som nævnt skal alle indtægter som udgangspunkt indgå i den danske indkomstopgørelse. Hvis en kunstner har udenlandsk indkomst og både skal betale dansk skat og udenlandsk skat af samme indkomst, vil der opstå dobbeltbeskatning af indkomsten.

For at undgå sådan dobbeltbeskatning har Danmark med en lang række lande indgået dobbeltbeskatningsoverenskomster, der fordeler beskatningsretten til indkomster mellem Danmark og det pågældende land. Disse dobbeltbeskatningssaftaler findes på Skatteministeriets hjemmeside, <https://skm.dk/love/internationalt/dobbeltbeskatningsoverenskomster>.

Desuden indeholder den danske skattelovgivning regler, der kan give en nedsættelse af den beregnede danske skat af indkomst fra udlandet. I afsnittet nedenfor beskrives de måder, man beregner det beløb, som den danske skat i givet fald nedsættes med (lempelse for dobbeltbeskatning).

Hvis en person i længere perioder opholder sig i udlandet, men bevarer bopælen i Danmark, kan der foreligge fuld skattepligt både til Danmark og til det pågældende land. I så fald må det på baggrund af Danmarks dobbeltbeskatningsoverenskomst med det pågældende land afgøres, om personen skal anses som hjemmehørende i Danmark eller i det land, hvor personen har opholdt sig. Spørgsmålet om, hvor en person anses for at være hjemmehørende, afgøres ud fra, om personen har størst tilknytning til Danmark eller til det pågældende land, hvor personen opholder sig. Ved denne vurdering indgår såvel erhvervsmæssige, økonomiske, familiemæssige og sociale forhold samt, hvor personen normalt opholder sig mv. Er der størst tilknytning til Danmark, anses personen for at være skattemæssigt hjemmehørende her, og så gælder globalindkomstprincippet, dvs. alle indtægter medregnes til den danske indkomstopgørelse. Det land, hvor kunstneren har opholdt sig og hvor kunstneren har oppebåret indtægter fra, altså kildelandet, kan på samme måde som Danmark have regler om, at indkomst, der er oppebåret fra kilder i kildelandet, skal beskattes dér. I så fald vil Danmark som det land, hvor kunstneren er hjemmehørende, lempe den dobbeltbeskatning, der finder sted.

Det betyder, at der kan ske beskatning i kildelandet, selvom personen ikke er fuldt skattepligtig til det pågældende land, idet der kan være regler om begrænset skattepligt af den pågældende type indkomst, der hidrører fra dette land.

Begrænset skattepligt til Danmark

Udenlandske kunstnere, der ikke har bopæl her i landet, men som optjener et vederlag her fra landet, vil kun være skattepligtige af den danske indkomst, hvis der er tale om lønindkomst fra en dansk arbejdsgiver, eller hvis kunstneren har et fast driftssted her i landet.

Man skal være opmærksom på, at andre lande kan have andre regler, således at indtægter er undergivet begrænset skattepligt i videre omfang end i Danmark, fx ved enkeltstående optrædener i udlandet. Se afsnittet nedenfor om begrænset skattepligt til udlandet.

Ved et fast driftssted forstås et værksted eller andre lokaler her i landet, som kunstneren benytter over en længere periode, og hvor der kommer kunder, elever til træning osv. Det er således en forudsætning for, at der kan blive tale om et fast driftssted, at værkstedet mv. har en vis varig karakter. Der foreligger således ikke et fast driftssted, blot fordi en kunstner deltager i en udstilling, hvorfra der i en kortvarig periode sælges værker af den pågældende kunstner.

Eksempel

En chefsdirigent ansås for selvstændigt erhvervsdrivende i forhold til et påtænkt kontraktforhold med et orkester, og hun var derfor ikke begrænset skattepligtig til Danmark af vederlag for det udførte arbejde. SKM2001.260.LSR

Eksempel

En professor i musik med bopæl i udlandet oppebar løn ved ansættelse ved et dansk musikkonservatorium og var begrænset skattepligtig til Danmark heraf. Det blev antaget, at hele lønnen skulle beskattes i Danmark, og at der ikke var grundlag for at opdele den i vederlag for forberedelse udført i udlandet og vederlag for selve undervisningen udført i Danmark. SKM2007.424.LSR

Selvstændige kunstnere, der har bopæl i udlandet, men som fx har atelier eller værksted i Danmark og opholder sig her i kortere perioder, vil have et fast driftssted i Danmark og vil blive beskattet i Danmark af den nettoindkomst, der kan henføres til atelieret/værkstedet i Danmark. Indkomsten opgøres efter de almindelige regler. Desuden skal der ske momsregistrering, hvis omsætningen i det danske atelier overstiger den almindelige grænse for momsregistrering (50.000/300.000 kr.)

Eksempel

En kunstner spurgte, om hun ville få fast driftssted, såfremt hun drev galleri fra sin sommerbolig i Danmark. Skatterådet svarede, at spørgerens fulde skattepligt ville genindtræde ved ophold i forbindelse med varetægelse af indtægtserhvervelse fra galleriet. Galleriet ville udgøre et fast driftssted for spørgeren under forudsætning af, at hun kunne anses for hjemmehørende i Schweiz, samt at galleriet blev drevet erhvervsmæssigt. SKM2006.212.SR

Begrænset skattepligt til udlandet

Når en kunstner bor i Danmark og er fuldt skattepligtig her til landet, vil det afhænge af lovgivningen i det pågældende land, om den indkomst, som kunstneren indtjener i udlandet, skal beskattes dér. Skattepligt til udlandet af indkomsten vil således forudsætte, at det pågældende lands regler fastsætter, at indkomsten skal beskattes.

Kunstnere, der er fuldt skattepligtige til Danmark, kan have indtægt fra udlandet som lønmodtager (ansættelsesforhold), ikke-erhvervsdrivende (honorarmodtager) eller som selvstændig kunstner med egen virksomhed.

Kunstnere, der som lønmodtagere har en udenlandsk arbejdsgiver, og som udfører arbejde i det land, hvor arbejdsgiveren har sit forretningssted, vil normalt være skattepligtig af lønnen i det pågældende land. Det vil sige, at der normalt skal udarbejdes en indkomstopgørelse til dette land som begrænset skattepligtig. Desuden skal lønindkomsten medregnes i den danske indkomstopgørelse (på den særlige formular for indkomst fra udlandet), men ved beregning af dansk skat tages hensyn til, at indkomsten er beskattet i udlandet.

Honorarmodtagere, der modtager vederlag i udlandet, vil ligeledes kunne være begrænset skattepligtige til udlandet, hvis honoraret skyldes en koncertoptræden eller lignende. Ofte vil skatten blive indbetalt ved, at den, der administrerer udbetaling af honoraret, indeholder kildeskat af beløbet, som eventuelt kan være en endelig skat af indkomsten, således at det ikke er påkrævet at indlevere selvangivelse. I andre tilfælde skal honorarmodtageren indsende en opgørelse over den begrænsede skattepligtige indkomst til det pågældende land. Indkomsten skal tillige medtages i den danske selvangivelse, og ved beregning af dansk skat tages der hensyn til, at indkomsten er beskattet i udlandet.

Kunstnere, der er selvstændigt erhvervsdrivende, men som har indtægter fra udlandet, kan ligeledes blive begrænset skattepligtige til udlandet, hvis der er tale om en kunstnerisk aktivitet, der foregår i udlandet. Derimod vil der ikke opstå begrænset skattepligt af en indkomst fra udlandet, hvis der ikke er aktivitet i udlandet, men udelukkende er tale om salg (eksport) af et fysisk kunstværk, og kunstneren har sit faste forretningssted her i landet, mens køber bor i udlandet.

Når en kunstner, der er fuldt skattepligtig til Danmark, har indtægter, der også beskattes i udlandet, opstår dobbeltbeskatning. For at undgå dette har Danmark indgået en række dobbeltbeskatningsaftaler, der fordeler skatten mellem de to lande. Er der ingen dobbeltbeskatningsaftale kan den danske skat eventuelt nedsættes efter ligningslovens §§ 33 eller 33 A, jf. nærmere nedenfor.

Særlige regler om kunstnerindtægter i dobbeltbeskatningsaftaler

Mange af de dobbeltbeskatningsoverenskomster, som Danmark har indgået, fastsætter, at indkomst, som en person, der er hjemmehørende i den ene stat, modtager som fx teater- film-, radio- eller fjernsynskunster eller som musiker, beskattes i det land, hvor det kunstneriske virke er foregået. En dobbeltbeskatningsaftale vil således ofte fastsætte, at kildelandet har ret til at beskatte indkomsten, selvom kunstneren har bopæl og er fuldt skattepligtig til Danmark. Det vil sige, at kunstnerindtægten også kan beskattes i den stat, hvor det kunstneriske virke er udført. Det gælder, uanset om det sker som lønmodtager, som selvstændig erhvervsdrivende eller som honorarmodtager.

Mange lande har endvidere udnyttet den aftalte ret til at beskatte kunstnere, når de modtager vederlag for deres virke i landet. Det pågældende land har således en intern skatteregel, der fastsætter, at vederlag til fx en optrædende kunstner eller musiker beskattes i det pågældende land, når kunstneren har optrådt mv. og indtjent sit vederlag dér.

Det har Danmark derimod ikke. Hvis en kunstner, der bor i udlandet, optræder i Danmark, er det derfor udgangspunktet, at vederlaget ikke udløser dansk skat. Kun hvis der er tale om et ansættelsesforhold til en dansk arbejdsgiver eller kunstneren har et fast driftssted her i landet, vil indkomsten udløse dansk skat, jf. afsnittet ovenfor om begrænset skattepligt til Danmark.

Da mange lande som nævnt har udnyttet den aftalte ret til at beskatte kunstneres indtægter, betyder det, at danske kunstnere ofte vil blive beskattet i udlandet, når de har aktiviteter i udlandet. Det gælder således også i de tilfælde, hvor der ikke er tale om et ansættelsesforhold eller et fast driftssted, men fx en optræden, deltagelse i koncert o.a. Da kunstneren dermed beskattes både i udlandet og i Danmark, tages hensyn til den udenlandske skat efter bestemmelserne i en dobbeltbeskatningsaftale eller efter reglerne om lempelse i ligningsloven.

Kunstnere bør derfor søge oplyst, om det vederlag, der optjenes ved en optræden, koncert, m.v. udløser skat i udlandet, når der forhandles kontrakt, således at betingelserne er klarlagt, inden kunstneren indgår den endelige aftale, da dette kan have betydning for, hvor meget man ønsker i honorar.

Generelle oplysninger om skat af indtægter fra udlandet kan hentes på skatteadministrationens hjemmeside i de enkelte lande. På Skatteministeriets hjemmeside kan der på <https://skm.dk/love/internationalt> findes oplysninger om de dobbeltbeskatningsaftaler, som Danmark har indgået.

OECD's modeloverenskomst

OECD's modeloverenskomst er basis for mange af de overenskomster, som indgås mellem to lande og for de overenskomster, som Danmark har indgået.

Artikel 17 om kunstneres indtægter

Modeloverenskomsten har i artikel 17 en særlig bestemmelse om beskatning af kunstneres indtægter. Ifølge art. 17 kan indkomst, som en person, der er hjemmehørende i Danmark, indtjener som kunstner, beskattes i det land, hvori virksomheden udøves.

Bestemmelsen gælder, hvad enten den kunstneriske virksomhed udøves i et ansættelsesforhold, er honorarindtægter eller er indtægt ved selvstændig virksomhed som kunstner. Det er ligeledes uden betydning, hvor lang tid kunstneren opholder sig i udlandet, og hvorfra aktiviteten foregår i arbejdslandet, dvs. om der er et fast driftssted eller ej.

Bestemmelsen finder anvendelse på indkomst, der direkte eller indirekte (fx gennem et 100% ejet selskab) er erhvervet af den enkelte kunstner. Det afgøres efter reglerne i udlandet, i hvilket omfang, der er fradrag for udgifter, der er afholdt for at erhverve indkomsten. Dog anvendes danske regler ved opgørelsen af den udenlandske nettoindkomst, når en eventuel skattenedsættelse skal beregnes.

En "kunstner" i modeloverenskomstens forstand omfatter fx teater-, film-, radio-, eller fjernsynskunstnere og musikere. Derimod vil en foredragsholder eller et administrativt, teknisk eller assisterende personale (såsom kamerafolk, producere, filminstruktører, teknisk personale o.l.) ikke være omfattet. Det kan være nødvendigt at foretage en samlet vurdering af de pågældende personers virksomhed for at afgøre, om indtægterne skyldes kunstnerisk virksomhed og derfor kan beskattes i det pågældende udland efter artikel 17.

En kunstner kan både instruere et show og deltage i det, eller kunstneren kan instruere og producere et fjernsynsprogram eller film og selv have en rolle. I disse tilfælde er det nødvendigt at se på, hvad personen faktisk foretager sig i den stat, hvori forevisningen finder sted. Hvis kunstnerens virksomhed i denne stat overvejende er af udøvende karakter, finder artiklen anvendelse på den samlede indkomst, som han eller hun modtager i denne stat. Hvis det udøvende element imidlertid er en ubetydelig del af det, som kunstneren foretager sig i staten, falder hele indkomsten uden for artikel 17. I andre tilfælde vil det være nødvendigt med en opdeling.

I nogle tilfælde betales indkomsten ikke direkte til personen eller hans eller hendes impresario eller agent. For eksempel kan et orkestermedlem få udbetalt løn i stedet for at modtage betaling for hver særskilt forestilling. Det land, hvor forestillingen finder sted, er berettiget til at beskatte den andel af musikerens løn, som kan henføres til denne forestilling.

Hvis indtægten ikke er omfattet af artikel 17, kan der alligevel være aftalt en beskatningsret til det pågældende land efter andre artikler i dobbeltbeskatningsoverenskomsten, fx hvis der er tale om et ansættelsesforhold, jf. artikel 15 eller indkomst fra offentlige institutioner mv., jf. artikel 19.

Artikel 15 Lønindkomst fra udlandet

Udgangspunktet i modeloverenskomsten artikel 15 er, at udelukkende bopælsstaten har ret til at beskatte lønindkomsten, selvom der er tale om indkomst, der vedrører arbejde udført i det andet land (arbejdsstaten). Det gælder dog kun, når lønmodtageren opholder sig i arbejdsstaten i mindre end 183 dage inden for en 12-måneders periode (i nogle tilfælde kalenderåret) og arbejdsgiveren ikke er hjemmehørende i arbejdsstaten. Er arbejdsgiveren derimod hjemmehørende i arbejdsstaten,

vil lønindkomsten kunne beskattes dér fra første dag, og Danmark skal så som lønmodtagerens bopælsstat give nedslag for den udenlandske skat ved den danske skatteberegning.

Artikel 19 Vederlag udbetalt af stat, kommune eller offentlige institutioner

Efter denne bestemmelse har kildestaten ret til at beskatte gage, løn og andet lignende vederlag, der udbetales for personligt arbejde for staten, lokale myndigheder eller offentlige institutioner. Ex anses Det Kongelige Teater og Danmarks Radio for offentlige institutioner efter dansk opfattelse.

Der er en enkelt afgørelse, der viser forholdet mellem artikel 17 og 19 i den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst.

Eksempel

En musiker med bopæl i Danmark arbejdede som lønmodtager ved et koncerthus i Sverige, der blev drevet som et svensk aktieselskab, hvor alle aktier var ejet af en svensk kommune. Den udbetalte løn blev ikke anset for at være omfattet af artikel 19, fordi ansættelsen var med et aktieselskab, som principielt er en privat arbejdsgiver. Lønnen blev i stedet anset for at være omfattet af artikel 17 om kunstnerindtægter. SKM2003.577.LSR.

Afgørelsen har betydning for, hvorledes den danske skat beregnes, nemlig om nedsættelse sker efter credit- eller eksemptionsmetoden, jf. nedenfor om den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst.

Royalties og rettighedsmidler

Kunstnere, der modtager royalties eller rettighedsmidler (herunder biblioteksafgift) fra udlandet, vil ofte være begrænset skattepligtige til udlandet af disse beløb. De fleste af de dobbeltbeskatningsaftaler, som Danmark har indgået, fastsætter, at Danmark som bopælsland alene har beskatningsretten til royalties.

Udtrykket "royalties", jf. modeloverenskomsten Art. 12, anvendes i dobbeltbeskatningsaftalerne om betalinger af enhver art, der modtages som vederlag for anvendelsen af eller retten til at anvende enhver ophavsret til et litterært, kunstnerisk eller videnskabeligt arbejde herunder spillefilm. Kommentaren til modeloverenskomsten uddyber dette nærmere.

Nedsættelse af dansk skat - dobbeltbeskatningsaftaler

En kunstner, der er fuldt skattepligtig til Danmark, skal som nævnt medregne alle indkomster både her fra landet og fra udlandet i sin indkomstopgørelse (globalindkomstprincippet). Hvis der af den udenlandske indkomst er betalt skat til udlandet (kildelandet), skal Danmark som domicilstat nedsætte (lempe) den danske skat, når kildestaten ifølge en dobbeltbeskatningsoverenskomst med det pågældende land har beskatningsretten.

Der er to metoder til at lempe dobbeltbeskatning. Den ene er creditmetoden og den anden er eksemptionsmetoden.

Danske dobbeltbeskatningsaftaler anvender som regel creditlempelse, men det vil fremgå af den enkelte dobbeltbeskatningsoverenskomst, hvilken metode der skal anvendes. Nedsættelse efter artikel 17 sker normalt efter creditmetoden, mens der oftere sker nedsættelse efter eksemptionsmetoden, når indkomsten er omfattet af artikel 15.

Creditmetoden

Den udenlandske indkomst medregnes i den skattepligtige indkomst, hvorefter der gives nedslag i de beregnede skatter med det mindste af to følgende beløb:

- den betalte udenlandske skat af den udenlandske indkomst, eller
- den del af den danske skat, som forholdsmæssigt falder på den udenlandske indkomst

Eksempel

En person, der er fuldt skattepligtig til Danmark, har erhvervet indkomst fra et andet land. I eksemplet har kildestaten (udlandet) en proportional indkomstbeskatning på 20%. Der betales ikke topskat.

Bruttoindkomst hidrørende fra Danmark (domicilstat)		kr. 120.000
Bruttoindkomst hidrørende fra udlandet	kr. 60.000	
- ligningsmæssige fradrag vedr. udenlandsk indkomst	kr. 6.000	<u>kr. 54.000</u>
Subtotal		kr. 174.000
- ligningsmæssige fradrag vedr. den danske indkomst		<u>kr. 14.000</u>
Skattepligtig indkomst		kr. 160.000
Skat heraf (39%)		kr. 62.400
Skat betalt i udlandet (20% af kr. 54.000)		kr. 10.800
Skat at betale i Danmark (62.400 – 10.800)		kr. 51.600

Metoden medfører, at der indrømmes credit for hele den i udlandet betalte skat, når den udenlandske skat, som i eksemplet, er mindre end den danske skat af den udenlandske indkomst.

Er den udenlandske skat derimod højere end den danske skat, indrømmes der derimod kun almindelig credit for et beløb svarende til den danske skat af den udenlandske indkomst.

Set fra kunstnerens side betyder lempelse efter creditmetoden, at man altid betaler skat med den sats, der gælder i det land, hvor skatten er størst.

Nedsættelsen efter creditmetoden kan således aldrig blive større end den del af den danske skat, som er beregnet af den udenlandske indkomst.

Der stilles krav om dokumentation for den skat, der er betalt i udlandet, hvis den danske skat skal nedsættes efter creditmetoden.

Ekseptionsmetoden

Der er to variationer – ny og gammel ekseption.

Efter ny metode medregnes den udenlandske indkomst i den skattepligtige indkomst, og skatten beregnes på normal vis. Herefter indrømmes et nedslag i de pålignede skatter, svarende til den del af den samlede danske skat, der forholdsmæssigt falder på den udenlandske indkomst.

Efter gammel metode medregnes den udenlandske indkomst *ikke* i den skattepligtige indkomst, men den medtages ved skatteberegningen. Herefter indrømmes et nedslag i de pålignede skatter, svarende til den del af den samlede danske skat, der forholdsmæssigt falder på den udenlandske indkomst.

Efter eksemptionsmetoden nedsættes skatten med den del af den danske skat, som er beregnet af den udenlandske indkomst. Her er det altså uden betydning for den danske skat, hvor meget der rent faktisk er betalt i skat til det andet land.

Lempelser ved eksemptionsmetoden beregnes med udgangspunkt i denne brøk

$$\text{Lempelse} = \frac{\text{Udenlandsk nettoindkomst}}{\text{Den skattepligtige indkomst}} \times \text{dansk skat}$$

Eksempel

En person, der er fuldt skattepligtig til Danmark, har erhvervet indkomst fra et andet land. Der betales ikke topskat.

Bruttoindkomst hidrørende fra Danmark (domicilstat)		kr. 120.000
Bruttoindkomst hidrørende fra udlandet	kr. 60.000	
- ligningsmæssige fradrag vedr. denne indkomst	kr. 6.000	<u>kr. 54.000</u>
Subtotal		kr. 174.000
- ligningsmæssige fradrag vedr. den danske indkomst		<u>kr. 14.000</u>
Skattepligtig indkomst		kr. 160.000
Skat heraf (39%)		kr. 62.400
Herefter udgør lempelsen (54.000/160.000 x 62.400)		kr. 21.060
Skat at betale i Danmark		kr. 41.340

Nedsættelse af dansk skat – de danske regler

Skulle den udenlandske indkomst komme fra et land, som Danmark ikke har dobbeltbeskatningsaf- tale med, er der i Ligningslovens § 33 og 33 A regler, der sikrer mod dobbeltbeskatning. Disse regler kan anvendes

- når Danmark ikke har en dobbeltbeskatningsoverenskomst med det pågældende land, eller
- hvis det er mere fordelagtigt for kunstneren at benytte disse lempelsesregler i stedet for en dobbeltbeskatningsoverenskomst.

Ligningslovens § 33 giver nedsættelse af udenlandsk skat efter creditmetoden. Ligningslovens § 33 A giver lempelse efter eksemptionsmetoden.

Ligningslovens § 33

Ligningslovens § 33 er en regel om nedslag i beregning af dansk skat, således at nedsættelsen svarer til den i udlandet betalte skat.

Ifølge denne bestemmelse kan skat, der er betalt i udlandet og opkrævet af indkomst fra kilder dér, således fradrages i de indkomstskatter, der skal betales af denne indkomst i Danmark.

Dog er nedslaget undergivet to øvre begrænsninger.

1. Fradrag kan ikke gives for et større beløb end det, som det pågældende land har et ubetinget krav på at oppebære. Fradrag kan derfor ikke gives for et større beløb end den skat, der faktisk er betalt i udlandet.
2. Fradragsbeløbet må desuden højst udgøre den forholdsmæssige andel af den danske skat, som falder på den udenlandske indkomst.

Ligningslovens § 33 A

Ligningslovens § 33 A er en regel om nedslag i beregning af dansk skat, således, at nedsættelsen svarer til den del af den samlede skat, der falder på den udenlandske indkomst.

Bestemmelsen kan kun anvendes for lønindkomst, som optjenes under ophold udenfor Danmark, inklusive ophold på Færøerne og i Grønland. Skattemæssigt skal ophold på Færøerne og Grønland i den henseende betragtes som ophold i udlandet.

Bestemmelsen kan kun anvendes, hvis opholdet i udlandet har været 6 måneder eller mere og kun er afbrudt af nødvendigt arbejde, ferie, weekender eller lignende her i landet af en sammenlagt varighed på højst 42 dage i perioden i alt. Ved beregning af de 42 dage tæller hver dag i Danmark med. Kommer man fx hjem på weekend fredag aften og rejser søndag middag, er der tale om tre dage i Danmark.

Det er en betingelse, at der ikke under disse ophold i Danmark udføres arbejde, dog er undtaget arbejde, som er nødvendigt i direkte forbindelse med udlandsopholdet, modtagelse af instrukser m.v. Det klare udgangspunkt er, at der ikke må udføres arbejde i Danmark i de perioder, hvor man ønsker at få nedsat sin skat efter reglen i § 33 A.

Hvis der afholdes lønmodtagerudgifter i Danmark, som vedrører den periode, hvor man arbejder i udlandet, henføres disse lønmodtagerudgifter (fx a-kasse-bidrag m.v.) til den udenlandske lønindkomst. Det betyder, at der ikke gives fradrag for udgiften ved den danske indkomstopgørelse.

Det er en forudsætning for fuld lempelse efter Ligningslovens § 33 A, at Danmark ikke har beskattingsretten til den udenlandske lønindkomst. Følger det af dobbeltbeskatningsoverenskomsten med landet, at Danmark har beskattingsretten til indkomsten, vil der kun kunne gives halv nedsættelse efter § 33 A.

Lønmodtager

En fuldt skattepligtig dansk kunstner, der som lønmodtager udfører arbejde for en udenlandsk arbejdsgiver, skal som nævnt medregne den udenlandske lønindkomst i den danske indkomstopgørelse. Ved arbejde i udlandet gives fradrag for udgifter til kost og logi, befordring, fagligt kontingent, a-kasse bidrag m.v. efter samme regler, som gælder ved arbejde i Danmark. Hvis en del af disse fradrag udelukkende vedrører den udenlandske indkomst, skal fradraget foretages med virkning for denne indkomst. Det kan få betydning for opgørelsen af den endelige danske skat.

DOBBELTBESKATNINGSOVERENSKOMSTER

Den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst

Der er indgået en fælles nordisk dobbeltbeskatningsoverenskomst, som er tiltrådt af Danmark, Færøerne, Finland, Island, Norge og Sverige. Danmark har tillige indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst med Grønland. En situation med dobbeltbeskatning mellem disse lande, vil således kunne løses ved hjælp af den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst hhv. overenskomsten med Grønland. En dobbeltbeskatningssituation vil også kunne løses efter de enkelte landes nationale lempelsesregler. Der kan frit vælges mellem dobbeltbeskatningsaftalen og de nationale lempelsesregler.

Nedenfor er gennemgået, hvorledes Danmark og et andet nordisk land skal fordele beskatningsretten til en kunstners indkomst.

Den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst har en bestemmelse, der svarer til modeloverenskomstens art. 17.

"Art. 17. Kunstnere og sportsudøvere

Uanset bestemmelserne i artiklerne 14 og 15 kan indkomst, som en person, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, oppebærer som optrædende kunstner, såsom teater-, film-, radio- eller fjernsynskunstner, eller musiker eller i egenskab af sportsudøver, ved hans i denne egenskab i den anden kontraherende stat udøvede virksomhed, beskattes i denne anden stat.

...

Stk. 3. Bestemmelserne i stykke 1finder ikke anvendelse på indkomst oppebåret ved virksomhed, som en kunstner, der er hjemmehørende i en kontraherende stat, udfører i en anden kontraherende stat i tilfælde, hvor besøget i denne anden stat hovedsageligt betales af offentlige midler fra den førstnævnte stat. I dette tilfælde kan indkomsten kun beskattes i den førstnævnte stat."

Udgangspunktet er med andre ord, at kunstnerens indtægt beskattes i det land, hvor aktiviteten udføres, så Danmark som bopælsland skal nedsætte den danske skat af denne indkomst.

Dog er beskatningsretten tillagt Danmark som bopælsstat, hvis besøget i det land, hvori aktiviteten udøves, hovedsagelig betales af offentlige midler fra Danmark.

I afsnittet nedenfor beskrives en situation, hvor der er kunstnerindtægt fra Sverige. Hvis indtægten indtjenes i et af de øvrige nordiske lande (Færøerne, Finland, Island eller Norge) gælder det samme.

Dobbeltbeskatningsoverenskomsten mellem Danmark og Grønland indeholder også i artikel 17 bestemmelser om, hvordan beskatningsretten fordeles mellem Danmark og Grønland.

Danmark – Sverige

Da indtægten forudsættes indtjent ved aktivitet i Sverige, skal Danmark nedsætte skatten af indkomsten, som Sverige har beskatningsretten til.

Skatten nedsættes efter creditmetoden, når nedsættelsen sker efter artikel 17.

Hvis nedsættelsen sker efter artikel 15, anvendes ligeledes creditmetoden, såfremt kunstneren fortsat er dækket af dansk social sikring. Hvis kunstneren er omfattet af svensk social sikring og der betales svenske sociale afgifter, anvendes eksemptionsmetoden.

Som udgangspunkt skal der betales sociale afgifter i det land, hvor den pågældende person arbejder. Det vil sige, at en lønmodtager, der kun arbejder i Sverige, er omfattet af svensk social sikring.

Ifølge en særlig nordisk aftale er det dog muligt at forblive under hjemlandets regler, enten hvis man er udstationeret, eller hvis man arbejder både i hjemlandet og et andet nordisk land. Eftersom en svensk arbejdsgiver skal betale ca. 33 % af lønsummen i sociale afgifter, hvis den pågældende ansatte er omfattet af svensk social sikring, har dette stor betydning i relation til Danmark og Sverige, idet en dansk arbejdsgivers sociale afgifter kan udgøre mindre end 1% af lønudgiften. Det er derfor vigtigt, at kunstnere med grænseoverskridende aktiviteter afklarer, om de er omfattet af dansk eller svensk social sikring.

Af ovenstående fremgår, at den beskatningsmæssige konsekvens kan være meget afhængig af, hvilket land der er domicilstat, hvilke lempelsesmetoder der gælder, og ikke mindst, hvilket land der skal betales sociale bidrag til. Det viser nedenstående eksempel:

Eksempel

En her i landet boende musiker, der arbejdede som lønmodtager ved et koncerthus i Sverige, var omfattet af art. 17 i den nordiske dobbeltbeskatningsaftale. Han kunne ikke anses omfattet af art. 19 om offentligt ansatte, da koncerthuset blev drevet som et svensk aktieselskab, uanset at aktierne var ejet af X kommune. SKM2003.577.LSR

Afgørelsen viser desuden, at Landsskatteretten fandt, at den særlige bestemmelse om kunstnerindtægter i dobbeltbeskatningsaftalen art. 17 skal anvendes og ikke bestemmelsen om lønmodtagere i art. 19.

Danmark – Tyskland

Dobbeltbeskatningsaftalens bestemmelse om kunstnere svarer til modeloverenskomstens art. 17. Også her gælder, at hvis kunstnerens optræden m.v. er støttet af offentlige midler fra bopælslandet, bevarer bopælslandet beskatningsretten til indtægter.

Skatten nedsættes efter creditmetoden, når nedsættelsen sker efter artikel 17.

Bor en person i Danmark, men arbejder i Tyskland for en tysk arbejdsgiver, er personen fuldt skattepligtig til Danmark af hele sin indkomst og begrænset skattepligtig til Tyskland af indkomsten fra Tyskland. Dvs. at Danmark lempen den danske skat for at undgå dobbeltbeskatning.

Hvis nedsættelsen sker efter artikel 15, anvendes ligeledes creditmetoden, såfremt kunstneren fortsat er dækket af dansk social sikring. Hvor en dansk hjemmehørende lønmodtager arbejder i Tyskland, er socialt sikret i Tyskland og betaler sociale bidrag i Tyskland, sker lempelsen efter eksemptionsmetoden. Det betyder, at Danmark lempen for den tyske skat, ved at den tyske indtægt medregnes til den skattepligtige indkomst i Danmark, og at der derefter gives et nedslag i de beregnede skatter med den del af skatten, der forholdsmæssigt falder på den tyske indtægt, som ovenfor omtalt.

Dog vil der ske lempelse efter creditmetoden i de tilfælde, hvor en lønmodtager, som arbejder og beskattes i Tyskland, samtidig fx har et bijob i Danmark og dermed er socialt sikret i Danmark. Danmark giver så kun lempelse svarende til den faktisk betalte tyske skat.

REGNSKAB

Med lov nr. 700 af 24. maj 2022 blev der indført en ny bogføringslov. Kunstnere, der som selvstændige udøver erhvervsdrivende virksomhed, eller som er momspligtige, er bogføringspligtige, jf. bogføringsloven § 1, jf. § 5. Se tillige afsnittet om Moms nedenfor. Driver kunstneren hobbyvirksomhed i skattemæssig forstand, er der ikke bogføringspligt. Selvom kunstneren ikke er bogføringspligtig, skal udgifter kunne dokumenteres over for Skattestyrelsen, for at de kan trækkes fra. Der gælder nye krav om digital bogføring. Der henvises herom til Erhvervsstyrelsens hjemmeside på <https://erhvervsstyrelsen.dk/bogfoering>. Personligt ejede virksomheder med en årlig nettoomsætning på mere end 300.000 kr. i to på hinanden efterfølgende år skal bogføre digitalt fra 2026.

En definition af begrebet "erhvervsdrivende virksomhed" findes ikke i dansk lovgivning, men i bemærkningerne til lovforslag nr. L 163 af 6. april 2022 er der bidrag til, hvad der skal forstås ved "erhvervsdrivende virksomhed". Om skattemæssig praksis se afsnittet om Kriterier for beskatning.

Erhvervsstyrelsens bogføringsvejledning gengiver i kapitel 4 de grundlæggende krav til bogføring og beskriver bogføringssystemet. Der gøres opmærksom på, at virksomheder med ubetydeligt omfang eller meget lille aktivitet ikke behøver at beskrive systemerne i samme omfang som større og mere komplekse virksomheder, ligesom man fremhæver, at små virksomheder kan indrette bogføringen til et absolut minimum i modsætning til detaljeringsgraden i større virksomheder.

Bogføringsvejledningens konklusion er, at meget små virksomheder og virksomheder med ubetydeligt omfang ikke skal have mere bogføring, end hvad der er nødvendigt for at dokumentere skatteregnskab, moms og eventuelt tilskudsregnskab. De skattemæssige krav til bogføring og årsregnskab er fastsat i de to mindstekravsbekendtgørelser for henholdsvis mindre og større virksomheder. Bekendtgørelsen for de mindre virksomheder, jf. bekendtgørelse nr. 1296 af 14/11 2018 som ændret ved bekendtgørelse nr. 462 af 8/4 2022, angiver de oplysninger, som skal fremgå af det skattemæssige årsregnskab, eller som skal kunne indsendes, hvis Skattestyrelsen anmoder om det.

Det bør derfor overvejes, om det ikke fortsat er hensigtsmæssigt at udarbejde kapitalforklaring sammen med selvangivelsen for det enkelte år, i stedet for at skulle redegøre herfor flere år efter, når skattemyndighederne i forbindelse med ligningen beder herom.

Situationen kan derfor være den, at det er op til skattemyndighedernes skøn, hvorvidt en kunstner, som driver selvstændig virksomhed, i givet fald skal opfylde bogføringslovens og mindstekravsbekendtgørelsens betingelser. Dette er et ufravigeligt krav for kunstnere, der anvender virksomhedsordningen.

Dansk Kunstnerråd rettede i 2001 henvende til Folketingets Skatteudvalg herom, hvorefter Folketingets Skatteudvalg anmodede ministeren om at kommentere henvendelsen. Skatteministerens svar er gengivet i FT 2000/2021 Alm. del - bilag 675, jf. <https://webarkiv.ft.dk/?samling/20001/menu/00000002.htm>.

Mindstekravsbekendtgørelsen for mindre virksomheder finder anvendelse for erhvervsdrivende virksomheder m.v., jf. bogføringslovens § 1.

Til brug for skattemyndighedernes kontrol af grundlaget for oplysningsskemaet (tidligere selvangivelsen) skal der i udgangspunktet gives supplerende oplysninger i oplysningsskemaet. På anfordring skal virksomhederne inden 1 måned indgive det skattemæssige årsregnskab eller dele heraf til skattemyndighederne.

Det skattemæssige årsregnskab, som skal indgives på anfordring, skal være udarbejdet efter skattemæssige principper eller skal indeholde skattemæssige korrektioner (konvertering) og specifikationer til regnskabet. Det skattemæssige årsregnskab består i det mindste af hovedposterne i resultatopgørelse, balance og bevægelserne i virksomhedens egenkapital samt konvertering i det mindste i hovedposter. Endvidere består det af de oplysninger, som virksomhederne skal oplyse særskilt. Regnskabet med tilhørende oplysninger skal på en klar og overskuelig måde kunne danne grundlag for skattemyndighedernes kontrol.

Det skattemæssige årsregnskab og de oplysninger, som indgår i grundlaget for det skattemæssige årsregnskab, skal kunne udledes af bogføringen eller af specifikationer i tilknytning hertil. Bogføringen skal tilrettelægges således, at alle registreringer kan følges til de skattemæssige opgørelser. De skattemæssige opgørelser skal kunne opløses i de registreringer, hvoraf de er sammensat.

Mindstekravsbekendtgørelsens kapitel 5-9 indeholder nærmere bestemmelser om detaljeringsgraden, herunder om oplysninger, der skal kunne oplyses på skattemyndighedernes anfordring.

Kunstnere bør derfor altid som minimum opfylde mindstekravsbekendtgørelsens almindelige krav til regnskabsmaterialet.

En kunstner bør af hensyn til sig selv gemme sit regnskabsmateriale, der dokumenterer indtægterne. Endvidere skal udgifter som alt overvejende hovedregel kunne dokumenteres og/eller sandsynliggøres for at kunne fradrages. Der er ikke præcise regler for, hvilken grad af bevis for en udgift eller indtægt der kan kræves. Det er derfor vigtigt, at regninger gemmes.

Et godt bilag indeholder dato, en beskrivelse af den leverede ydelse, udsteder, modtager samt beløbs størrelse. Hvis bilaget er mangelfuldt, er en kunstner som andre skatteydere mere udsat for, at skattemyndighederne gør sig overvejelser om, hvorvidt det er sandsynligt, at udgiften er afholdt. Det vil derimod forholde sig anderledes, hvis der er tale om fyldestgørende dokumentation.

Hvis beskrivelsen af en ydelse på regningen ikke umiddelbart giver indtryk af, at udgiften er erhvervsmæssig, bør man få leverandøren til at uddybe beskrivelsen eller evt. selv på bagsiden af regningen skrive, hvad det er og om formålet hermed.

Der gælder efter reglerne i hvidvasklovens § 5 et forbud for erhvervsdrivende, herunder kunstnere, om at de ikke må modtage kontantbetalinger på 15.000 kr. eller derover. Det gælder uanset om betalingen sker på én gang eller som flere betalinger, der er eller ser ud til at være indbyrdes forbundet. Overtrædelse af dette "kontantforbud" er strafbelagt, og kunstnere bør derfor på lige fod med alle andre erhvervsdrivende være påpasselige, når en kunde ønsker at afregne for en vare eller ydelse med kontanter.

SÆRLIGE BESKATNINGSORDNINGER

Virksomhedsordningen

Kunstnere kan ligesom andre selvstændigt erhvervsdrivende vælge at lade virksomhedens resultat beskattes under virksomhedsordningen. Det er blot en forudsætning, at der løbende føres et regnskab, der opfylder bogføringslovens krav, ligesom der i mindstekravsbekendtgørelsens kapitel 7 også er fastsat særlige krav. Valget om anvendelse af virksomhedsordningen skal træffes senest i forbindelse med indgivelse af selvangivelsen.

Det må tilrådes at søge professionel bistand, hvis ordningen ønskes anvendt, da den forudsætter, at der føres nogle specielle opgørelser, der skal anvendes i forbindelse med skatteberegningen.

Desuden bør valg af virksomhedsordningen drøftes med en rådgiver. Som hovedregel gælder, at det fortrinsvis er kunstnere med nettoindtægter på ca. 500.000 kr. eller derover, der vil kunne drage fordel af ordningen. Ordningen kan desuden være fordelagtig, hvis kunstneren har stærkt svingende indtægter.

Virksomhedsordningen betyder, at beskatning af virksomhedens resultat tilnærmes den beskatning, som et selskab undergives. Den giver følgende fordele frem for beskatning efter de almindelige regler i personskatteloven:

- fuld fradragsværdi for renteudgifter
- mulighed for indkomstudjævning over flere år
- 22 % beskatning af overskud, så længe det bliver stående i virksomheden
- en del af virksomhedens overskud beskattes som kapitalindkomst, det vil sige uden AM-bidrag og derfor med en lavere marginalbeskatning end af personlig indkomst
- underskud kan modregnes i anden indkomst

Virksomhedsordningen betyder, at løbende positiv indkomst, der forbliver i virksomheden, beskattes med 22 %. Først når der overføres midler til anvendelse i privatøkonomien, sker den endelige beskatning som personlig indkomst. Når den endelige beskatning gennemføres, modregnes tidligere betalt virksomhedsskat. Virksomhedsordningen giver derved en likviditetslettelse i form af en udskydelse af en del af beskatningen af de erhvervsmæssige nettoindtægter. Der beregnes ikke renter af denne skatteudskydelse.

Anvendes virksomhedsordningen, vil renteudgifter endvidere være fradragsberettigede på linje med driftsomkostninger. Det vil sige, at fradraget har en større skatteværdi end som negativ kapitalindkomst (ca. 25%)

En del af virksomhedens overskud i det enkelte år udgør kapitalafkast af virksomhedens nettoaktiver (kapitalafkastgrundlag) og beskattes som kapitalindkomst. Det medfører, at der ikke skal betales AM-bidrag af denne andel af virksomhedens overskud og beløbet beskattes med 42,7% og dermed med en lavere marginal procentsats end personlig indkomst. Denne overskudsandel kan ikke midlertidigt beskattes med virksomhedsskat, dvs. rent teknisk overføres den til privatøkonomien ultimo året.

Endelig sikrer virksomhedsordningen, at underskud ved selvstændig virksomhed under visse betingelser får en skattemæssig fradragsværdi, der svarer til marginalbeskatningen af personlig indkomst, ca. 60,5 %.

Rent teknisk er ordningen etableret således, at der regnskabsmæssigt foretages en adskillelse af privatøkonomien og virksomhedens økonomi svarende til etablering af et "selskab". Der foretages en regnskabsmæssig opdeling af aktiver og passiver på virksomhed og privat, ligesom der skal holdes styr på overførsler og mellemregninger mellem privatøkonomien og virksomhedsøkonomien, idet disse overførsler har betydning for den endelige beskatning af virksomhedens overskud.

Virksomhedens indkomst opgøres som indtægter med fradrag for driftsudgifter og renteudgifter af gæld i virksomhedsordningen.

Den del af virksomhedsindkomsten, der overføres til privatøkonomien, beskattes inkl. AM-bidrag som personlig indkomst i det år, hvor overførslen sker. Den del af virksomhedsindkomsten, der forbliver under virksomhedsordningen, beskattes som nævnt foreløbigt med virksomhedsskat på 22 %, der opkræves som en del af årets B-skat. Den del af årets overskud, der er beskattet med virksomhedsskat kaldes "opsparat overskud". Dette beløb beskattes endeligt, når det overføres til privatøkonomien og senest i forbindelse med virksomhedsophør.

Begrebet "opsparat overskud" har intet at gøre med den sædvanlige forståelse af ordet, men betyder, at man har udsendt betaling af en del af skatten, nemlig forskellen mellem den betalte virksomhedsskat på 22 % og den for personlig indkomst på hævnetidspunktet aktuelle marginalbeskatningssats inkl. AM-bidrag på op til ca. 61% (for toptopskatteydere).

Hvis der i et år konstateres underskud i virksomheden, skal dette modregnes i virksomhedens opsparede overskud.

Herved får virksomhedsordningen en indkomstudjævrende effekt. Den er således særlig anvendelig for kunstnere med stærkt svingende indtægter.

Hvis virksomhedsordningen har været anvendt, og en person, fx i forbindelse med pensionering, har "opsparat overskud" vil efterfølgende hævninger påvirke den skattepligtige indkomst, således at indkomstafhængige ydelser (fx folkepension, boligsikring, den livsvarige kunstnerydelse mv.) vil blive påvirket heraf.

Kapitalafkastordningen

En anden valgmulighed for selvstændigt erhvervsdrivende kunstnere er kapitalafkastordningen. Den går ud på, at en del af en virksomheds indkomst kan beskattes som kapitalindkomst. Man beregner kapitalafkastet med en fast rentesats på grundlag af værdien af virksomhedens aktiver.

Virksomhedsskattelovens § 22a.

Ved ordningen opnås en lavere beskatning af den del af overskuddet, der beskattes som kapitalafkast, fordi der ikke beregnes AM-bidrag af indtægter. Desuden beskattes beløbet med en lavere marginal procentsats end personlig indkomst (42,7 %). Endelig opnås fuld fradragsværdi for en skematisk beregnet andel af renteudgifterne.

Konjunkturudligning

Ordningen beskrives ikke, da den kræver 70% hensat på en bunden konto i et pengeinstitut og resten, dvs. 30%, betalt som B-skat.

Ordningen er ikke så fleksibel som udligningsordningen for kunstnere.

Udligningsordning for kunstnere

Kunstnere med svingende indkomster kan anvende en lempelig udjævningsordning. *Virksomhedsskatteovens § 22d.*

Ordningen kan anvendes af forfattere og andre skabende kunstnere, svarende til den afgrænsning, der hidtil har været anvendt, hvis man ønskede at bruge fordelingsreglen for ekstraordinære store indtægter – ligningslovens § 7 O (se ovenfor i afsnittet "Skattepligtige indtægter").

For ordningen gælder følgende betingelser:

1. Kunstneren kan anvende ordningen, uanset om der er tale om selvstændig virksomhed i skattemæssig forstand eller den er ikke-erhvervsmæssig.
2. Arbejdet, der danner grundlag for henlæggelsen/overførsel til endelig beskatning senere, må ikke hidrøre fra et ansættelsesforhold.
3. Indtægter fra legater, stipendier og lignende berettiger ikke til anvendelse af ordningen.
4. Hvis to ægtefæller begge har arbejder, der berettiger til henlæggelse, kan de hver især anvende ordningen.
5. Ordningen kan anvendes sideløbende med nedslagsreglen for ekstraordinært store indtægter (ligningslovens § 7 O).
6. Anvendes ordningen kan virksomhedsordningen, kapitalafkastordningen og konjunkturudligningsordningen ikke anvendes.

Der er således valgfrihed mellem de forskellige ordninger, hvis man opfylder betingelserne for at anvende alle 4 typer.

Henlæggelse kan finde sted, hvis den skattepligtige indkomst efter fradrag af henlæggelsen andrager mindst kr. 231.100 (2025). For 2026 er grænsen kr. 242.200.

Henlæggelsen skal for det enkelte år andrage minimum kr. 5.000. Der kan i alt for flere år højst henlægges kr. 770.100 (2025). For 2026 er grænsen kr. 807.100.

Det henlagte beløb skal efter fradrag af 22 % i aconto skat indsættes på en særlig konto i et pengeinstitut (bank). I modsætning til konjunkturudligningsordningen kan der hæves på kontoen og henlægges på ny i samme år. Begrundelsen er, at kunstneren ikke skal være afskåret fra at bruge ordningen ved indkomstårets slutning, fordi der i årets begyndelse er hævet på ordningen på grund af manglende eller få indtægter i første del af året.

Som anført ovenfor omfatter ordningen ikke indtægter fra ansættelsesforhold eller legater, stipendier, tilskud eller priser, uanset hvad begrundelsen for ydelsen er.

Derimod kan der foretages henlæggelse af indtægter hidrørende fra salg af kunstværker og kunsthåndværk, royalties, biblioteksafgifter, komponisters indtægter fra musik og koreografens indtægt fra indstuderede værker.

Sondringen indebærer, at der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst bør foretages en opdeling af såvel indtægter som udgifter, afhængigt af om indtægten efter fradrag af driftsudgifter berettiger til anvendelse af ordningen eller ej.

Begrænsningen af ordningen, hvor den kun kan anvendes af personer med en skattepligtig indkomst på over kr. 231.100 (2025) og 242.200 (2026), beregnes på grundlag af den samlede indkomst, uanset hvorfra den stammer.

Eksempel

Skattepligtig indkomst kr. 700.000, hvoraf kr. 410.000 er overskud fra kunstnerisk virksomhed, medens kr. 290.000 er løn i ansættelsesforhold.

Kunstneren kan henlægge alle kr. 410.000, da den resterende indkomst overstiger minimumsgrænsen.

Eksempel

Henlæggelsesgrænserne kr. 5.000, minimum og maksimum i alt for ordningen kr. 807.100 (2026) skal forstås som:

	Min.	Maks.
Indsat bank	3.900	629.538
Skat 22%	1.100	177.562
	5.000	807.100

Fordelen ved ordningen er den fleksibilitet, der gives med hensyn til hævninger og indsætninger, således at beskatning kan udjævnes over flere indkomstår, og topskat kan undgås, når der i enkelte indkomstår er store, men i andre år lavere indkomster.

SELVSTÆNDIG VIRKSOMHED ELLER SELSKAB

Kunstnere, der er selvstændigt erhvervsdrivende, kan vælge at drive virksomhed i selskabsform, A/S eller ApS.

Reglerne om selskaber og beskatning omtales ikke nærmere, men de væsentligste forskelle på at drive virksomhed som selvstændig eller i et selskab er:

Selvstændig virksomhed	Selskab
Intet kapitalkrav	Kapitalkrav A/S kr. 400.000 ApS kr. 20.000
Personlig og ubegrænset hæftelse over for kreditorer	Selskabet hæfter over for selskabets kreditorer
Underskud af virksomhed kan fradrages i anden indkomst i samme indkomstår eller fremføres til modregning i overskud i efterfølgende år	Underskud kan fremføres til modregning i selskabsoverskud i efterfølgende år
Overskud beskattes som personlig indkomst hhv. kapitalindkomst eller efter virksomhedsordningen	Overskud beskattes med selskabsskat Indehaveren kan hæve løn fra selskabet til personlig indkomst og med fradrag som driftsomkostning i selskabet, eller hæve udbytte, der beskattes hos indehaveren som aktieindkomst med 27%/42%, og selskabet har ikke fradrag for beløbet
Regnskab indsendes ikke til Skattestyrelsen og bliver ikke offentliggjort. Resultatet indtastes på den personlige årsopgørelse.	Regnskab indsendes til Skattestyrelsen og til Erhvervsstyrelsen, der offentliggør regnskabet. Selskabet har egen årsopgørelse.

FORSKUDSSKAT, RESTSKAT OG OVERSKYDENDE SKAT

Forskudsskat er den skat, der opkræves eller indeholdes på baggrund af forskudsopgørelsen. Forskudsskatten betales enten via skattetræk i A-indkomsten, eller ved at man indbetaler B-skatteater. B-skatteater skal indbetales på forud fastlagte datoer i løbet af året.

Restskat er den ekstra skat, der opstår, fordi der er opkrævet eller indeholdt for lidt skat i løbet af året. Det kan fx være, fordi indkomsten har været for lavt sat i forskudsopgørelsen. Størrelsen af restskatten kan først endeligt opgøres, når året er gået.

Overskydende skat er den skat, man får udbetalt, hvis der er opkrævet eller indeholdt for meget skat i løbet af året. Størrelsen af den overskydende skat kan også først endeligt opgøres, når året er gået.

Forventet restskat

Hvis der opstår restskat, skal der betales renter af restskatten fra den 1. dag i året efter indkomst-årets udløb og frem til datoen for betaling. Frivillig indbetaling kan altså være aktuelt, hvis man inden udgangen af året kan forudse eller beregne, at der opstår en restskat, selvom der løbende er trukket A-skat eller foretaget indbetaling af B-skat på baggrund af forskudsopgørelsen.

For at undgå rentebetaling af restskat for 2025, skulle indbetaling være sket den sidste bankdag før 31.12.2025. Tilsvarende skal man for at undgå restskat for 2026 foretage frivillig indbetaling den sidste bankdag før 31.12.2026.

Der henvises til Skattestyrelsens hjemmeside for oversigt over rentesatser m.v. for betaling af restskat <https://skat.dk/borger/aarsopgørelse/betal-restskat/betal-restskat>.

Indbetaling i perioden 1.1. til 1.7.

Indbetales forventet restskat i perioden fra 1. januar til og med 1. juli, skal der betales basisrente 3,7 % p.a. i rente. Der beregnes kun rente frem til og med den faktiske betalingsdag. Der kan indbetales beløb flere gange i perioden, og der er ingen beløbsgrænse. Renteberegningen sker i forhold til det beløb, der skyldes på betalingsdagen.

Eksempel

Betales en forventet restskat på kr. 15.000 fx den 1. april 2026, skal man for at undgå restskat indbetale beløbet med tillæg af den beregnede rente frem til betalingsdagen (rente i 91 dage): $kr. 15.000 \times 3,7 \% \times 91/365 = kr. 138$. Samlet skal der indbetales kr. 15.138.

Er restskatten ikke indbetalt senest 1. juli, opkræver Skattestyrelsen beløbet med et procenttillæg, der er højere end dag-til-dag-renten. For restskat vedrørende 2025 er tillægget blevet fastsat til 5,7 %. Da procenttillægget er højere end rentesatsen frem til 1. juli, kan det svare sig at indbetale restskat inden 1. juli 2026.

Hvis restskat for 2025 ikke betales senest den 1. juli 2026, så bliver restskat inklusive procenttillæg op til kr. 25.368 indregnet i forskudsopgørelsen for 2027. Restskat for 2025, der overstiger kr. 25.368, opkræves i tre rater i august, september og oktober 2026. Betales restskatten ikke rettidigt beregnes en rente, der for tiden udgør 0,8 % pr. måned.

Overskydende skat

Ved udbetaling af overskydende skat for indkomståret 2025, ydes der ikke et tillæg, da tillægget for 2025 er fastsat til 0%.

Betalte renter af skat er ikke fradragsberettigede, og rentegodtgørelser er skattefri.

MOMS

Den danske momslov implementerer EU's momssystemdirektiv i dansk ret. Det betyder helt overordnet, at EU-Domstolens fortolkningen af direktivbestemmelserne vil have direkte betydning for dansk praksis for moms.

Den, der udøver selvstændig økonomisk virksomhed, er momspligtig og har pligt til at lade sig registrere ved Skattestyrelsen vedrørende denne momspligtige virksomhed.

Begrebet selvstændig økonomisk virksomhed, der er et momsretligt begreb, har ikke samme indhold som det skattemæssige begreb selvstændig virksomhed. Der kan således være pligt til at svare moms, selvom en virksomhed ikke er erhvervsmæssig i skatteretlig forstand. F.eks. har det ingen betydning for momspligten, om en virksomhed er underskudsgivende, da momspligten relaterer sig den enkelte transaktion.

Der er alene pligt til at lade sig registrere for moms, hvis der er omsætning over den registreringspligtige grænse på 50.000 kr. Den, der udøver selvstændig økonomisk virksomhed, kan frivilligt lade sig momsregistrere, selvom omsætningen ikke overstiger den registreringspligtige grænse, jf. nedenfor om registrering.

Moms vedrører køb og salg af henholdsvis varer og ydelser, der leveres af en selvstændig økonomisk virksomhed. Under ét kaldes disse køb og salg leverancer.

Der skal afregnes dansk moms, når leveringsstedet er her i landet. Leveringsstedet for varer og ydelser er fastlagt i momsloven. Den generelle momssats er 25 %.

Kun leverancer mod vederlag er omfattet af momspligt.

Desuden skal leverancen, altså varen eller ydelsen, være omfattet af momspligt. Det vurderes således på grundlag af den enkelte transaktion, om leverandøren (sælger) skal opkræve moms på fakturaen og i givet fald med hvilken procentsats. Momsloven har to procentsatser: dels den generelle sats på 25 %, dels en sats på 0 % på nogle få særligt definerede leverancer. Der eksisterer herudover en særlig kunstnermomsordning, hvor satsen reelt udgør 5%. Endelig er visse ydelser, bl.a. kunstneriske ydelser, fritaget for moms.

En erhvervsdrivende, der skal betale moms af sine leverancer, har pligt til at lade sig momsregistrere. Fra registreringspligtens indtræden skal der føres et momsregnskab. Det skal indeholde en opgørelse af varesalg og moms, der skal betales (udgående moms eller salgsmoms), samt af varekøb og moms, som kan fratrækkes (indgående moms eller købsmoms). Overstiger den udgående moms den indgående moms, skal forskellen angives og indbetales til Skattestyrelsen. Hvis købsmomsen omvendt er større end salgsmomsen, får virksomheden denne negative moms udbetalt af Skattestyrelsen.

Der er kun fradrag for moms af indkøb, der vedrører momspligtig omsætning, dvs. leverancer pålagt 25% moms, 0% moms eller pålagt kunstnermoms på reelt 5% (se eksemplet i afsnittet Kunstnermoms). Er transaktionen fritaget for moms, fx levering af en momsfrataget kunstneriske ydelse, er der ikke fradrag for købsmoms vedrørende denne omsætning. De specifikke regler for fuldt, delvist eller ingen fradrag for købsmoms omtales ikke nærmere.

Ved køb af varer eller ydelser fra udlandet, vil en momsregistreret køber her i landet modtage en faktura uden moms, men køber skal i sit momsregnskab medregne dansk moms af købet (erhvervelsesmoms). Hvis der er fuldt momsfradrag, fordi købet vedrører dennes momspligtige omsætning,

vil der således være både et momsbeløb til betaling (erhvervsmoms) og et tilsvarende fradrag for moms (købsmoms) (se også afsnittet Internationale forhold nedenfor).

Registrering

Med lov nr. 332 af 9. april 2024 er der vedtaget reviderede regler om registrering, der har virkning fra 1. januar 2025. Afgiftspligtige personers levering af varer og ydelser er efter de nye regler fritaget fra den almindelige registreringspligt og for at betale moms, når den årlige omsætning her i landet, der kan henføres til disse afgiftspligtige leverancer, ikke overstiger 50.000 kr.

I henhold til den nu ophævede bestemmelse om fritagelse for registrering i momslovens § 48 blev det ved vurderingen af, om beløbsgrænsen var overskredet, set på omsætningen i de seneste 12 måneder. Man anvendte altså tidligere en løbende 12-måneders periode. Fra 1. januar 2025 skal målingen nu skal ske pr. kalenderår. Det betyder, at målingen nulstilles, hver gang man passerer et årsskifte. Fra det tidspunkt, hvor registreringspligten opstår, skal der føres momsregnskab. Efter de nye regler finder fritagelsen efter 50.000 kr. tærsklen ikke anvendelse i en periode svarende til et kalenderår, hvis tærsklen for fritagelse blev overskredet i det foregående kalenderår.

Kunstnermoms

For billedkunstnere gælder en særlig registreringsgrænse på kr. 350.000, jf. regler vedtaget ved lov nr. 1693 af 30. december 2024. Den gælder for disse kunstneres eller deres arvingers førstegangssalg af kunstnerens egne kunstgenstande. Salget må hverken i det løbende eller i det foregående kalenderår overstige kr. 350.000.

Virkningerne af overskridelse af en fritagelsestærskel er, at momsfrigtagelsen ophører med at finde anvendelse fra det tidspunkt, hvor en tærskel for fritagelse overskrides i løbet af et kalenderår. Det vil ikke være afgørende, om det er tærsklen på 350.000 kr. eller tærsklen på 50.000 kr., som overskrides først, da enhver overskridelse af en af de omhandlede tærskler vil have den virkning, at momsfrigtagelse efter 350.000 kr. grænsen ophører med at finde anvendelse.

Der betales først afgift af det salg, som finder sted efter registreringspligtens indtræden. Registreringspligten ophører, når der i et fuldt kalenderår ikke har været salg for over kr. 350.000 og ligeledes ikke er det i det indeværende år.

Se mere om kunstnermoms i afsnittet nedenfor.

Frivillig registrering

Selvom kunstneren har en omsætning under den registreringspligtige grænse for almindelig moms eller for kunstnermoms, kan man vælge at lade sig frivilligt registrere for moms med fremtidig virkning. Den frivillige registrering betyder, at man har fradrag for moms af indkøb efter de almindelige regler. For at opnå dette momsfradrag kan det således være en fordel at lade sig frivilligt registrere. Det er alene relevant for en kunstner at lade sig registrere frivilligt, hvis der ved kunstnerens leverancer indgår betydelige momsbelagte udgifter. Momsen på disse udgifter, der medgår til leverancen, kan fradrages som indgående moms og fragår således ved opgørelsen af momstilsvaret. Kunstnere, der leverer momsfrigitagne ydelser, kan ikke registreres frivilligt, da de ikke har mulighed for at fratrække indgående moms, når der er tale om momsfrigitagne ydelser.

Vælger kunstneren at lade sig frivilligt registrere, gælder dette for en periode af mindst 2 kalenderår.

Kunstneres indtægter/omsætning

Kunstneres salgsindtægter kan være

1. fritaget for moms som vederlag for kunstneriske ydelser,
2. omfattet af den særlige momsordning for billedkunstneres vederlag for førstegangssalg af egne værker (Kunstnermoms), hvor momssatsen reelt udgør 5%,
3. almindelige momspligtige vederlag, fx udstillingsvederlag, hvor momssatsen udgør 25%,
4. almindelige momspligtige vederlag ved fuld overdragelse af ophavsrettigheder, hvor momssatsen udgør 25%.

Opdelingen betyder, at momsregnskabet kompliceres, og at der i realiteten kan være tale om interne opdelinger, fordi momsregnskabet skal opdeles i disse kategorier.

I det følgende omtales forhold, der er særligt relevante for kunstnere: de momsfrigitte kunstneriske ydelser, kunstnermoms samt moms af undervisning og ved crowdfunding, hvor de generelle momsregler skal anvendes.

Momsfri kunstneriske ydelser

Levering af kunstneriske ydelser er undtaget fra den almindelige momspligt, jf. momsloven § 13, stk. 1, nr. 7.

Bestemmelsen blev nyaffattet ved lov nr. 1695 af 30. december 2024 med virkning fra 1. januar 2025. Efter nyaffattelsen omfatter fritagelsen nu efter ordlyden ikke overdragelse af ophavsrettigheder. Fritagelsen har imidlertid heller ikke før vedtagelsen af lov nr. 1695 af 30. december 2024 omfattet overdragelse af patenter, varemærker og lignende rettigheder samt meddelelse af licenser vedrørende disse rettigheder. Det har i den forbindelse været uafklaret, om ophavsrettigheder har været omfattet af begrebet "lignende rettigheder" i bilag X, del B, nr. 2, litra a, til momssystemdirektivet. Dansk praksis har imidlertid været sådan, at overdragelse af ophavsrettigheder har været momspligtige. Med nyaffattelsen af § 13, stk. 1, nr. 7, er denne uklarhed væk. Momsfritagelsen i momslovens § 13, stk. 1, nr. 7, hviler på en såkaldt stand-still bestemmelse, hvor Danmark er indrømmet en ret til at momsfritage ydelser leveret af forfattere og kunstnere, herunder udøvende kunstnere.

Det er alene den fulde overdragelse af ophavsrettigheder, der er underlagt momspligt. Meddelelse af licenser til ophavsrettigheder er ikke momspligtige, når de meddeles af kunstneren selv. Hvis de derimod leveres af andre end forfatteren eller kunstneren selv, f.eks. de kollektive forvaltningsorganer, er de momspligtige.

Levering af et værk eller kunstnerisk ydelse

Kunstneriske ydelser, der er afgiftsfrie, skal afgrænses overfor leverancer, der består i overdragelse af et værk. De sidstnævnte leverancer er afgiftspligtige, og vederlaget er som udgangspunkt momspligtigt. Vederlaget kan være omfattet af reglerne om kunstnermoms for billedkunstnere (se mere om denne afgrænsning nedenfor i afsnittet om momsfrigitte anden kunstnerisk virksomhed). Herudover kan der opstå momspligt ved fuldstændig overdragelse af ophavsret til et værk. Det er formentlig sjældent forekommende, at en kunstner overdrager sine fulde ophavsrettigheder til andre. I en afgørelse fra 1998, jf. TfS 1998, 796, fandt Landsskatteretten, at et forlags andel af Copydan-indtægter ikke udgjorde momspligtig omsætning, da der ikke var tale om levering mod vederlag.

Det vil sige, at indtægter fra Copydan i det hele taget er momsfri. Meddelelse af licenser vedrørende ophavsrettigheder vil fortsat være momsfritaget.

De kunstneriske ydelser, der efter bestemmelsen er momsfri, er:

- *forfattervirksomhed, herunder litterær oversættelsesvirksomhed*
- *komponistvirksomhed samt*
- *anden kunstnerisk virksomhed*

Ved anden kunstnerisk virksomhed forstås skabende og udøvende kunstneres ydelser af enhver art. Hovedområdet er udøvende kunstneres ydelser. Det kan være optræden, foredragsvirksomhed og lignende.

Billedkunstneres udsmykningsopgaver kan ifølge administrativ praksis være en momsfri kunstnerisk ydelse. Efter Dansk Kunstnerråds opfattelse kan en kunstners levering af et udsmykningsprojekt i visse tilfælde være levering af et fysisk værk, der er momspligtig efter ordningen for kunstnermoms. Det vil bero på en konkret vurdering af værket.

Konsulentvirksomhed kan være momsfri som ydelser leveret i forbindelse med kunstnerisk aktivitet, eller almindelig momspligtig virksomhed. Denne afgrænsning afhænger af ydelsens art (se mere nedenfor i afsnittet Ydelser i forbindelse med kunstnerisk aktivitet). Selvom det er en kunstner, der giver rådgivning om kunstnerisk udsmykning af et område eller fx et kontor, er det konsulentvirksomhed, hvis der alene er tale om rådgivning om kunstindkøb og lignende. Er der tale om anden rådgivning om kunstnerisk udsmykning, er det en momsfri ydelse efter bestemmelsen om ydelser i forbindelse med kunstnerisk aktivitet.

Forfattervirksomhed

Ifølge bestemmelsen er forfattervirksomhed momsfri.

Etablerer kunstneren/forfatteren sit eget forlag, er salget af bøger eller andre produkter (netversioner) momspligtige.

Forfattervirksomhed fortolkes bredt som udarbejdelse af artikler, bøger og lignende. Det er således uden betydning, om der er tale om skønlitterære værker eller faglige værker, herunder journalistik. Også litterære oversættelser er en momsfri kunstnerisk ydelse. Det samme gælder fx besvarelse af faglige spørgsmål i brevkasser til blade og tidsskrifter. Derimod skal oversættelse af teknisk og kommercielt materiale betragtes som momspligtig translatørvirksomhed.

Almindeligvis vil journalistiske ydelser være momsfritaget som forfattervirksomhed, men i praksis stilles der visse krav til, at journalisten skal præstere en individuel, selvstændigt skabende indsats. Journalisten skal altså have en sædvanlig grad af redaktionel frihed. Artikler, der reelt er reklamemateriale for en virksomhed, er dermed ikke momsfri. Skattestyrelsen har angivet retningslinjer for, hvilke almindeligt forekommende forfatter- eller journalistydelser der er momspligtige henholdsvis fritagne i SKM2004.111.TSS. Se tillige SKM2016.343.SR, hvor Skatterådet bekræftede, at arbejde som blogger er momsfritaget journalistisk virksomhed, jf. momslovens § 13, stk. 1, nr. 7.

Kunstneres udarbejdelse af materiale til kursusvirksomhed vil efter omstændighederne kunne være en momsfri ydelse. Anvendelsesområdet for momsfritaget undervisning er dog indskrænket, jf. mere herom nedenfor. Men selve produktet vil normalt være levering af en momspligtig vare, hvis det sælges enten i forbindelse med kurset eller blot udbydes generelt. Hvis en vare eller ydelse er uomgængeligt nødvendig for at gennemføre den momsfritagne undervisning eller kursus, vil levering af varen eller ydelsen være momsfri som tilknyttet til den momsfri hovedydelse. Således vil fx et

materiale til et tegnekursus være et produkt, der skal momsbelægges, mens levering af selve indholdet til fx en kursusvirksomhed vil være en momsfri forfatterydelse. Består materialet af et interaktivt tegnekursus, der udbydes på nettet mod betaling, så vil dette som udgangspunkt også være et momspligtigt produkt, allerede fordi der ikke er knyttet en undervisningsydelse til kurset, jf. om moms af undervisningsydelser nedenfor.

På baggrund af EU-Domstolens dom C-699/15, Brockenhurst College, er der sket en dansk praksisændring, hvorefter undervisningsinstitutioners levering af elevproducerede varer og ydelser anses for uomgængeligt nødvendige, hvis den momsfritagne undervisning ikke ville have en tilsvarende værdi for eleverne uden. I sagen var der tale om ydelser som led i elevers praktik i form af restaurationsydelser og teaterforestillinger. Det er en betingelse, at salg af disse varer og ydelser ikke tilsigter at give undervisningsinstitutionen yderligere indtægter. Prisen skal derfor højst svare til produktionsomkostningerne.
SKM 2018.536.

Komponistvirksomhed

Udarbejdelse af musikværker er en momsfri ydelse.

Hvis komponisten tillige står for produktion mv., kan vederlaget ifølge kontrakten være betaling for dels en momsfri, dels en momspligtig ydelse, og en del af vederlaget skal derfor eventuelt momsbelægges. Hvis det må vurderes, at der er tale om en samlet leverance, gælder et princip om, at der ikke i relation til momsregningen må ske en kunstig opsplitning af vederlaget. Det betyder, at det er den samlede leverance, der skal vurderes i relation til momspligt.

Indtægter, som musikere opnår ved licenser og royalties på musikudgivelser, er omfattet af momsfritagelsen. Men hvis en musiker overdrager ophavsrettigheder til et værk, er der tale om en momspligtig ydelse. På tilsvarende vis som salg af bøger er almindelige momspligtige leverancer, er salg af fysiske musikudgivelser som lp'er og cd'er almindelige momspligtige varesalg. En musikers indtægter ved salg af egne digitale salg i form af streaming eller download er omfattet af momsfritagelsen.

Ydelser i forbindelse med kunstnerisk virksomhed

Musikere, der engageres til en koncert, leverer en momsfritaget ydelse. Arrangøren af koncerten skal betale moms af entréindtægterne.

En musiker er momspligtig af entreindtægterne, hvis musikeren selv står som arrangør og omsætningen kommer op over grænsen for registrering på kr. 50.000. Aftaler en gruppe fx at spille på en bar, mod at gruppen opkræver entré og på den måde modtager vederlag, skal der afregnes moms af entréindtægterne. Hvis gruppen derimod har aftalt et vederlag med barens indehaver, så er levering af den musikalske underholdning momsfri.

Tegnere kan momsfrit sælge deres håndtegnede værker til aviser og som bogomslag og illustrationer. Derimod er reklametegninger og designs til industriel brug momspligtige.

Landsskatteretten har i en afgørelse af 14. juni 2017 (SKM2017.573.LSR) afgjort, at en tatovør efter en konkret vurdering ikke havde dokumenteret eller sandsynliggjort, at frihåndstatoveringer efter eget oplæg og design, var momsfri kunstneriske ydelser. I Landsskatterettens afgørelse af 21. februar 2006 (SKM2006.463.LSR) blev en tatovør, der arbejdede med egne kunstneriske forslag i forbindelse med tatovering, anset for at udøve kunstnerisk virksomhed og var dermed momsfritaget.

I U1985.122 H fandt Højesteret, at kun en mindre del af den virksomhed, som tatovører udfører, kan anses for omfattet af momslovens fritagelsesbestemmelse om kunstnerisk virksomhed. Landsskatteretten har i de nævnte afgørelser udtalt, at Højesterets dom fra december 1984 skal fortolkes således, at tatovørvirksomhed ikke som branche generelt kan anses for omfattet af fritagelsesbestemmelsen. Dommen er imidlertid efter Landsskatterettens opfattelse ikke udtryk for, at en konkret tatovørvirksomhed ikke under nogen omstændigheder vil kunne karakteriseres som kunstnerisk virksomhed, eller at en konkret tatovørvirksomhed, der kan karakteriseres som kunstnerisk virksomhed, ikke kan blive omfattet af fritagelsesbestemmelsen. Det må således bero på en konkret vurdering af den udførte tatovørvirksomhed, om virksomheden kan anses for kunstnerisk virksomhed omfattet af fritagelsesbestemmelsen. Der verserer for tiden en sag ved Skatteankestyrelsen, hvor spørgsmålet også er, om en tatovørs arbejde er momsfritaget efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 7.

Landsskatteretten har i en afgørelse fra november 2020 (j.nr. 16-0995500) afgjort, at et interessentskabs drift af et mobildiskotek ikke var omfattet af momsfritagelsen i momslovens § 13, stk. 1, nr. 7, men derimod almindelige momspligtige ydelser. Landsskatteretten henså til, at det efter en konkret vurdering ikke var godtgjort, at disc-jockeyernes indsats, der bestod i at afspille musik og mellem musiknumrene at introducere den næste kunstner og det næste musiknummer, var udtryk for en selvstændig, individuelt skabende indsats, der havde en vis originalitet, hvorfor ydelsen ikke kunne kvalificeres som anden kunstnerisk virksomhed (der er momsfritaget).

Skatterådet har i et bindende svar af 20. juni 2023 bekræftet, at levering af kryptokunst mod kryptovaluta var momsfritaget som kunstnerisk ydelse. Det samme gjaldt tilrådighedsstillelse/udlejning af kryptokunst mod vederlag på udstillinger. leveringerne faldt uden for lønsumsafgiftslovens anvendelsesområde. SKM2023.329.SR.

Ydelse eller værk

Der foreligger enkelte afgørelser om afgrænsningen mellem en momsfri kunstnerisk ydelse og et momspligtigt kunstnerisk fysisk værk.

Bestemmelsen i momslovens § 13, stk. 1, nr. 7, vedrører ydelser – dvs. leverancer af immateriel karakter – mens bestemmelsen om kunstnermoms i momslovens § 30, stk. 4, jf. § 69, stk. 4., vedrører leverancer af varer, altså kunstværker.

Generelt gælder, at det afgørende er, om det, der reelt købes, er kunstværket i dets fysiske form, eller om det er en ydelse.

Eksempel

En selvstændig kunstners aktiviteter med lysskulpturer/lyssætninger var levering af momsfri kunstneriske ydelser, jf. SKM 2004.136 LSR.

Efter Dansk Kunstnerråds opfattelse er udgangspunktet, at levering af en konkret udsmykningsopgave er levering af et fysisk værk. Dansk administrativ praksis er sparsom og afviger fra den opfattelse.

Eksempel

Landsskatteretten har i en afgørelse af 18. december 2021 (j.nr. 16-1452046) truffet afgørelse om, at et udsmykningsværk, der af Akademiraadet var defineret som en skulptur, skulle betragtes som en kunstnerisk ydelse, der var fritaget for moms efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 7. Kunstneren kunne herefter ikke fradrage indgående moms, der havde været forbundet med værkets frembringelse. Afgørelsen er indbragt for domstolene. Sagen er henvist til behandling ved Østre Landsret,

der i december 2025 har afsagt en forelæggelseskendelse med præjudicielle spørgsmål til EU-Domstolen om fortolkningen af de relevante bestemmelser i momssystemdirektivet.

Eksempel

En kunstners samlede leverance i form af udsmykning af en hall og et gangareal i en bygning blev anset for en momsfri kunstnerisk ydelse efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 7. Leverancen bestod i en installation bestående af granitskulpturer, lys- og vandinstallationer samt granitpaneler integreret i bygningens gulv og loft.

Skatterådet svarede, at der ikke var tale om levering af egentlige kunstgenstande i momslovens forstand. Leverancen var derfor ikke omfattet af reglerne om reduceret momsgrundlag ved levering af kunstgenstande, jf. § 30, stk. 4.

Skatterådet svarede endvidere, at såfremt kunstneren gør brug af medhjælpere ved fremstilling af skulpturer, vil der stadig være tale om kunstnerens egne kunstgenstande i momslovens forstand, og at dette forhold derfor ikke i sig selv vil være til hinder for, at salget af skulpturer kan være omfattet af § 30, stk. 4, SKM2007.540.SR.

Eksempel

Klageren, der var en anerkendt kunstner, indgik overenskomst med Statens Kunstfond om indvendig udsmykning af en større bygning. Vederlaget herfor blev anset for vederlag for levering af en kunstnerisk ydelse, hvorfor det var fritaget for moms, SKM2006.354.LSR.

Landsskatteretten anførte som begrundelse: Efter en samlet vurdering finder Landsskatteretten imidlertid, at det udbetalte beløb ikke kan anses for vederlag for levering af et kunstnerisk gode, men i stedet for levering af en kunstnerisk ydelse. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at værket efter sin art ikke kan sælges flere gange, og at der er tale om udførelse af et værk på bestilling, hvorved opdragsgiveren fra starten ejer kunstværket.

Konsekvensen af Landsskatterettens afgørelse er, at kunstneren ikke har fradrag for moms af indkøbte ydelser, materialer mv. til frembringelse af kunstværket.

Dansk Kunstnerråd finder, at afgørelsens rigtighed kan diskuteres. Det skyldes, at forudsætningen om, at værket ikke kan sælges flere gange, reelt ikke holder stik. Da kunstværket har en fysisk form, kan det omsættes. Endvidere er forudbetaling og bestilling af en udsmykningsopgave, der får en fysisk form, ikke afgørende for, om der foreligger et kunstværk eller en kunstnerisk immateriel ydelse.

Når der foreligger dom i den indbragte landsskatteretsafgørelse af 18. december 2021 (j.nr. 16-1452046), vil der med stor sandsynlighed være en større afklaring af, om en kunstnerisk leverance skal betragtes som en momsfritaget ydelse eller en momspligtig vare.

Huskunstnerordningen

Kunstneres deltagelse i projekter under huskunstnerordningen vil være momsfri som levering af en kunstnerisk ydelse, da det er kunstneren, der udformer projektet og leder processen. Et projekt under ordningen skal være involverende og give børn og unge erfaring med aktivt at følge og deltage og fordybe sig i en professionel kunstnerisk proces på kunstens egne præmisser

Kunstnermoms – billedkunstneres salg af værker

Billedkunstnere m.v. skal betale moms ved førstegangssalg af egne kunstværker, men efter særlige regler for kunstnermoms, jf. *Momsloven* § 30, stk. 4.

Omfattet af ordningen om kunstnermoms er kunstnere, der sælger egen produktion af "kunstgenstande", jf. definitionen heraf nedenfor. Der skal være tale om salg af kunstnerens egne værker, men det er praksis, at kunstneren kan anvende ordningen, også selvom han driver sin virksomhed i selskabsform, SKM2005.158. Kunstneren kan også anvende og videreføre ordningen efter en virksomhedsomdannelse, jf. SKM2018.616.

I EU-Domstolens dom af 5. september 2019 i sag C-145/18, *Regards Photographiques*, er det fastslået, at fotografier kan være omfattet af den lave momssats, og kan anses som kunstværker, hvis de opfylder de objektive kriterier, der er fastsat i momssystemdirektivet. Det vil sige, de skal være aftrykt af fotografen eller under dennes opsyn, være signerede og fremstillet i højst 30 eksemplarer. Afgrænsningen må ikke underlægges andre kriterier, medmindre disse er fastsat objektivt, klart og præcist i den nationale lovgivning. Det må således f.eks. ikke være op til de nationale myndigheder at vurdere den kunstneriske karakter af fotografierne.

Hvis en kunstners salg i et kalenderårs løb overstiger kr. 350.000, bliver kunstneren momspligtig for resten af året og det følgende kalenderår. Der blev med lov nr. 1693 af 30. december 2024 indsat nye regler i momsloven. Virkningerne af overskridelse af fritagelsestærsklen er, at momsfrigivelse vil ophøre med at finde anvendelse fra det tidspunkt, hvor tærsklen for fritagelse overskrides i løbet af et kalenderår.

Der skal kun betales merværdiafgift (moms) af salg, som finder sted, efter at registreringspligten er indtrådt. Det vil sige, at kalenderårets første salg er momsfrit, indtil grænsen på kr. 350.000 overskrides. Registreringspligten kan indtræde i løbet af et kalenderår. Når den ophører, vil det altid ske ved udgangen af et år, idet der er en karenstid på et kalenderår. Er registreringspligten ophørt, skal der ikke betales moms af salg efter dette tidspunkt, ligesom der ikke er fradrag for moms af køb af materialer mv.

I Danmark har vi kun en enkelt momssats på 25 %, men for kunst er grundlaget for beregning af den udgående moms ved kunstneres førstegangssalg kun 20 % af salgssummen, svarende til en effektiv momssats på 5 %.

Grundlaget for beregning af den indgående moms er udgifterne til køb af materialer m.v. til produktionen. Der er fradragsret for hele momsbeløbet, det vil sige alle 25 %.

Kunstnere kan sælge egne værker momsfrit (når omsætningen er under kr. 350.000) eller med kunstnermoms både fra eget atelier og på udstillinger, når salget foregår i kunstnerens eget navn. Salget kan ligeledes ske gennem gallerier, når det har en aftale med kunstneren om salg og det fremgår af salgsfakturaen, at salget er sket i kunstnerens navn og for dennes regning. Kunstneren skal have den fulde ejendomsret til kunstværket, indtil salget finder sted. Det er således en forudsætning, at galleriet alene medvirker som formidler i forbindelse med salget. Galleriet skal betale moms af formidlingshonoraret (provisionen) efter lovens almindelige regler. Dette gælder også provision for salg af udenlandske kunstneres værker. *TfS 1990,12.*

Vedrørende krav til fakturering, se afsnittet nedenfor om Fakturakrav.

Såfremt salg af kunstværker sker i galleriets eller kunsthandlerens eget navn, skal der betales moms af den fulde salgspris, medmindre galleriet m.fl. anvender reglerne om brugte varer, hvor momsen kun beregnes af forskellen mellem indkøbspris og salgspris (= bruttoavancen).

For at anvende reglerne om kunstnermoms ved førstegangssalg, skal der være tale om et "kunstværk", en kunstgenstand.

Momsloven har defineret begrebet kunstgenstande, jf. også Juridisk Vejledning afsnit D.A. 18.3.3.:

Følgende varer er omfattet af begrebet "kunstgenstande":

- a) *Varer, der hører under KN-kode 97 01 i den kombinerede nomenklatur i Toldtariffen. Det vil sige malerier, kollager og lign. tegninger og pasteller, der af kunstneren udelukkende er udført i hånden.*
- b) *Varer, der hører under KN-kode 97 02 i den kombinerede nomenklatur i Toldtariffen. Det vil sige originale stik, tryk og litografier.*
- c) *Skulpturer, der hører under KN-kode 97 03 i den kombinerede nomenklatur i Toldtariffen, udført af kunstneren, herunder afstøbninger af skulpturer i et antal på højst otte eksemplarer.*
- d) *Tapisserier og vægtekstiler der hører under KN-kode 58 05 og 63 04 i den kombinerede nomenklatur i Toldtariffen, udført i hånden på grundlag af kunstnerens originale tegninger, såfremt der ikke findes mere end otte eksemplarer af hver.*
- e) *Keramiske unika udført af kunstneren og signeret af denne.*
- f) *Emaljearbejder på kobber udelukkende udført i hånden i et antal på højst otte eksemplarer, som nummereres og signeres af kunstneren eller af kunstnerens atelier, bortset fra bijouterivarer og guld- og sølvsmedearbejder.*
- g) *Fotografier taget af kunstneren, aftrykt af denne eller under dennes tilsyn, signeret og nummereret i et antal på op til 30 eksemplarer, uanset formater og underlag. Fotografier blev omfattet af definitionen af "kunstgenstande" fra og med 1. juli 2006. Se [lov nr. 518 af 7. juni 2006.*

Som udgangspunkt vil der være tale om fotokunst, hvis det fotografiske værk er udført af en person, der er medlem af Kunstnersamfundet, Billedkunstnernes Forbund, Unge Kunstnere og Kunstformidlere (UKK), Danske Billedkunstneres Fagforening eller har gennemgået en uddannelse på Kunstakademiets Billedkunstskoler, Det Fynske Kunstakademi, Det Jyske Kunstakademi eller en udenlandsk uddannelsesinstitution på samme niveau.

Listen er udtømmende. Se momslovens § 69, stk. 4.

Eksempel

Landsskatteretten fandt, at der var tale om værker af håndværksmæssig art med karakter af handelsvarer, og varer med kommerciel karakter til dekoration og udsmykning, som ifølge de indledende bemærkninger til kapitel 97 i Toldtariffen ikke er omfattet af KN-kode 97 03. Sagen omhandlede salg af forskellige individuelt håndproducerede glasarbejder, fx vaser, skåle, smykker og figurer samt vinglas, vandkander og fyrfadslysestager. Ingen af genstandene var ens.
SKM2011.349.LSR.

Anvendelse af kunstnermoms gælder ifølge afgørelser truffet under den gamle momslovgivning ved kunstnerens salg af egne kunstværker, uanset om kunstværket betales som engangsydelse eller årlige licensydelse.

Eksempel

Landsskatteretten har den 26. oktober 2021 (j.nr. 16-0727927) truffet afgørelse om, at salg af en mailart-samling ikke var omfattet af momslovens § 30, stk. 4.

Eksempel

Det fremgår af SKM2002.167.TSS, at såfremt en kunstner leverer andre varer og ydelser udover salg af egne værker, skal disse afgiftsberigtiges efter momslovens almindelige regler.

Eksempel

Det fremgår af SKM2002.263.TSS, at udstillingsvederlag som en kunstner modtager for udstilling af egne værker, er vederlag for en momspligtig ydelse. Vederlaget skal derfor behandles efter momslovens almindelige regler, det vil sige med 25 % moms og med registreringspligt, såfremt udstillingsvederlaget og andre almindelige momspligtige vederlag overstiger kr. 50.000.

Eksempel

Landsskatteretten fandt i en afgørelse af 14. oktober 2025 (j.nr. 23-0112188), at håndlavede keramiske kopper og krus, der alle var forskellige (unika) enten i form af farver, design eller form, og signeret af kunstneren opfyldte betingelserne i momslovens § 69, stk. 4, nr. 4, om at være en kunstgenstand. Momslovens § 30, stk. 4, om kunstnermoms, fandt derfor anvendelse.

Kunstnere med store udstillingsvederlag vil skulle momsregistreres på grundlag af disse indtægter, allerede hvis registreringsgrænsen på kr. 50.000 overskrides, uanset at salgsindtægterne er under kr. 350.000. Konsekvensen heraf er, at det alene er momsen af udgifter vedrørende udstilling af kunstværker, der kan fratrækkes i momsregnskabet. Kunstneren kan således ikke fratrække moms af udgifter til fremstilling af kunstværkerne. Situationen vil dog kunne undgås ved at oprette og registrere særskilte virksomheder, f.eks. baseret på aktivitet, så afgiftspligtiges førstegangssalg af kunstgenstande sker i én virksomhed (virksomhed A), mens øvrige salg af varer og ydelser sker i en anden virksomhed (virksomhed B).

Skal der også fratrækkes moms af fremstillingsudgifterne, må kunstneren være registreret både efter momslovens almindelige regler og eventuelt frivilligt registreret for kunstnermoms.

Kunstnermoms omfatter også afsætning af gengivelsesrettighederne til kunstnerens egne arbejder, MNA 674/1980.

Det gælder også fremstilling af litografier, som sker ved et samarbejde mellem en kunstner og en grafisk virksomhed, og hvor kunstneren evt. betaler for medgåede materialer og foretager den kunstneriske udformning af det grafiske værk, medens virksomheden stiller værksted, maskiner og teknisk bistand til rådighed.

Hvis de fremstillede litografier deles med halvdelen til kunstneren og halvdelen til virksomheden, og parterne sælger hver deres del af oplaget, skal den grafiske virksomhed betale fuld moms, mens kunstneren enten er momsfri (ved omsætning under grænsen på kr. 350.000) eller kan beregne momsen efter kunstnermomssatsen, hvor kun 20 % af vederlaget indgår i opgørelsen af salgsmomsen.

Som det fremgår ovenfor, skal billedkunstnere momsregistreres, hvis omsætningen overstiger kr. 300.000 og momsen af salg beregnes med en "effektiv" sats på 5 %, mens købsmomsen af materialer m.v. fuldt ud kan fratrækkes.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at fradragsretten for købsmoms først indtræder på datoen for momsregistreringen. Man skal sørge for at få momsregistreringen på plads, så snart omsætningen overstiger registreringsgrænsen, da der normalt ikke er adgang til at få momsregistrering med tilbagevirkende kraft.

Det er indlysende, at kunstnere med store materialeudgifter vil have en særlig fordel ved momsregistreringen, men derudover kan der ved salg via gallerier opnås en betydelig besparelse i forhold til salg, der pga. registreringsgrænsen er momsfrit.

Eksempel

Nedennævnte eksempel kan illustrere forskellen. I begge tilfælde står kunstneren som sælger, og i begge tilfælde modtager galleriet halvdelen af salgssummen som bruttohonorar (provision).

Kunstneren ej momsregistreret

Salgspris	75.000
Galleriprovision inkl. moms	37.500
Kunstnerens andel	37.500

Kunstneren er momsregistreret

Salgspris inkl. moms	75.000
Galleriprovision inkl. moms	37.500
Kunstnerens andel	37.500

Salgspris ekskl. moms (100/105 af kr. 75.000)	71.428
- Galleriprovision (100/125 af kr. 37.500)	30.000
Kunstnerens andel	41.428

Beløbet fremkommer således:

Afregning fra galleriet	37.500
-------------------------	--------

Momsregnskab:

Salgsmoms (kr. 75.000 – kr. 71.428)	3.572	
Købsmoms (25 % af kr. 30.000)	7.500	
Tilbagebetaling af negativ moms fra Skattestyrelsen	- 3.928	3.928
Nettoindtægt for kunstneren		41.428

Ordningen er i praksis gunstigere, idet der i eksemplet kun er regnet med købsmoms af galleriprovisionen. Derudover får kunstneren købsmoms retur af alle materialekøb og øvrige momsbelagte erhvervsudgifter, hvilket i praksis vil betyde en omkostningsbesparelse på de momsbelagte udgifter.

Anvendelsen af den lave kunstnermomssats har været forelagt Landsskatteretten, som i en ikke offentliggjort kendelse af 24. august 2000, 2-6-1666-0038, har godkendt det pågældende system.

Told- og Skatteregionen var af den opfattelse, at det ikke var kunstneren, der solgte billedet direkte til den endelige køber, som det er kriteriet ved anvisningssalg, men at galleriet havde overtaget værket i kommission.

Kunstneren var uenig heri, idet malerierne kun var placeret i galleriet i en konkret udstillingsperiode, hvor værkerne kunne sælges. Galleriet foretog almindelig annoncering og markedsføring af udstillingen. Kunstneren deltog selv i ophængning af kunstværker, fastsættelse af pris og møder med købere. Det oplystes endvidere, at ca. 50 %-75 % af værkerne blev solgt ved ferniseringen, og at det alene var kunstneren, der kunne yde rabat i forhold til de aftalte priser.

Landsskatteretten var således enig i, at der forelå anvisningssalg, og at kunstnermoms kunne anvendes.

Anvisningssalg og kommission

I den forbindelse skal det bemærkes, at kommissionssalg momsmæssigt betragtes som et almindeligt salg, således at kunstneren, hvis galleriandelen andrager 50 %, har solgt maleriet til halv pris til galleriet, som herefter videresælger det til fuld pris. Der foreligger kun et kommissionssalg, hvis kommissionslovens regler er overholdt.

Udgangspunktet er således, at der foreligger anvisningssalg, medmindre galleriet og kunstneren indgår en aftale om, at galleriet får værkerne i kommission.

I enkelte tilfælde har kunstneren ud over galleriandelen selv afholdt udgifter til lokaleleje, annoncering m.v.

Det blev endvidere lagt til grund, at de hidtidige regler om anvisningssalg fortsat er gældende. På denne baggrund udtalte Landsskatteretten i den sag, der er omtalt sidst i forrige afsnit:

Efter momslovens § 4, stk. 1 betales der afgift af varer og ydelser, der leveres mod vederlag her i landet. Efter § 4, stk. 3, nr. 1 anses overdragelse af en vare i henhold til en kommissionsaftale med henblik på køb og salg som levering af en vare.

Ved kommission forstås, at en person (kommissionæren) indgår handler i eget navn, men for en andens (kommittentens) regning efter en bemyndigelse fra denne.

Efter det foreliggende har klageren ikke indgået skriftlige kommissionsaftaler med de benyttede gallerier i den omhandlede periode. Afgørelse af, om salgene af klagerens kunstværker kan anses for sket i kommissionsforhold eller som salg direkte fra klageren til de pågældende kunder, for hvilket gallerierne har oppebåret provision for deres ydelser som en procentdel af det af klagerens opnåede vederlag, må derfor bero på de fremlagte fakturaer og det oplyste om samarbejdet mellem klageren og gallerierne.

Henset til at der på de fremlagte fakturaer er benyttet vendinger som "faktureret for kunstner" eller lignende og til det oplyste om klagerens aktive indsats i forhold til køberne af klagerens kunstværker, finder Landsskatteretten ikke fornødent grundlag for at anse de omhandlede salg af klagerens kunstværker som sket i kommissionsforhold. Landsskatteretten antager således, at køberne kan rette eventuelle krav i anledning af handlerne direkte mod klageren, hvilket er i strid med kommissionslovens § 56.

Landsskatteretten finder derfor, at gallerierne må anses at have leveret en ydelse til klageren i form af lokaler og bistand med salg m.v. Momsen af klagerens udgift hertil er fradragsberettiget efter momslovens § 37, hvilket er tiltrådt af Told- og Skattestyrelsen.

Det kan herefter konkluderes, at galleriets tydelige tilkendegivelse af, at salget er sket for kunstnerens regning og sidst men ikke mindst, at galleriet tydeligt og separat fremsender faktura på galleriandelen tillagt 25 % moms er en forudsætning for, at de gunstige momsregler kan anvendes.

Spørgsmålet om detaljeret dokumentation for galleriandelen har været forelagt Skatteministeriet, som i udtalelse af 27. marts 2001 siger:

I den konkrete sag har Landsskatteretten afgjort, at der ikke er tale om kommissionshandel. Kunstneren er altså sælger til slutkunderne, hvorfor kunstneren skal udstede eller lade galleriet udstede fakturaer i kunstnerens navn, jf. § 52, stk. 1.

Har kunstneren eventuelt købt ydelser fra galleriet, skal kunstneren for at kunne fratrække momsen heraf kunne fremlægge en forskriftsmæssig faktura fra galleriet, jf. momslovens § 37.

Konklusionen er, at reglerne om anvisningssalg fortsat er gældende, men at det bør stå såvel kunstnerne som gallerierne klart, at dokumentationskravene i henhold til momslovgivningens almindelige regler er af yderste vigtighed. Dette gælder, både for så vidt angår salgsafregningen til den endelige køber, som galleriets fakturering af galleriandel til den enkelte kunstner.

Fakturakrav

Sondringen mellem direkte salg fra kunstneren og kommissionssalg er præciseret i SKM 2002.167.TSS.

Afgørelsen har sin baggrund i en konkret henvendelse fra et galleri og beskæftiger sig derfor generelt med momsregistrering, definition af kunstgenstande, beregning af det reducerede grundlag for momsberegning ved førstegangssalg m.v. Alt i overensstemmelse med den ovenfor refererede praksis.

Eksempel

Det fremgår af SKM2002.167.TSS, at kunstnere kan sælge egne værker med kunstnermoms på kunstudstillinger, når salget foregår i kunstnerens eget navn. Kunstneren kan også foretage førstegangssalg af egne kunstgenstande, når et galleri medvirker ved salget, når salget foregår i kunstnerens navn, og kunstneren har ejendomsret til kunstgenstanden, indtil salget sker. Det er således en forudsætning, at galleriet kun medvirker som formidler i forbindelse med salget, og at galleriet har en aftale med kunstneren om salg. Det er karakteristisk for et sådant salg, at en køber kan rette eventuelle krav i anledning af handlen direkte mod kunstneren.

Eksempel

Det fremgår af SKM2008.144.SKAT, at kunstnerens faktureringspligt kan opfyldes, hvis et galleri i kunstnerens navn og for dennes regning udsteder en faktura til køberen af kunstværket. Der er ikke krav om, at galleriet skal anvende kunstnerens fakturapapir. Kunstnerens navn, adresse og CVR/SE-nr. skal fremgå af fakturaen. Derudover gælder de samme fakturakrav som ved fakturering foretaget direkte af sælger. Det betyder også, at fakturaerne skal indeholde en fortløbende nummerering, der bygger på en eller flere serier, og som identificerer fakturaen. Fakturaer udskrevet for tredjemand kan ikke indgå i tredjemands egen nummerrækkefølge(r) for egne salg.

Afslutningsvis vises følgende eksempler på beregning af moms på et værk, prisfastsættelse af et værk og afregning af moms.

Eksempel 1, beregning af moms på værk

Værkets pris, ekskl. moms		kr. 10.000
Beregningsgrundlag for moms:	20 % af 10.000 = 2.000	
Salgsmoms:	25% af 2.000 =	<u>kr. 500</u>
Værkets pris, inkl. moms		kr. 10.500

Eksempel 2, beregning af moms på værk

Værkets pris, ekskl. moms		kr. 10.000
Salgsmoms:	5 % af 10.000 =	<u>kr. 500</u>
Værkets pris, inkl. kunstnermoms		kr. 10.500

Begge eksempler ovenfor beregner momsen til samme beløb, men når frem til beløbet på forskellige måder. Den enkelte kunstner kan anvende den beregningsform, som vedkommende finder nemmest.

Salgspris og moms

Når kunstneren prissætter et værk, skal der tages højde for momsen. Hvis man således sælger et værk for kr. 10.000, udgør momsen kr. 476,19 af salgsprisen. Det betyder, at kunstneren reelt sælger værket for kr. 9.523,81.

Eksempel 3, prissættelse af værk

Værkets pris, ekskl. moms		kr. 9.523,81
Beregningsgrundlag af moms	kr. 20 % af kr. 9.523,81 = kr. 1.904,76	
Moms 25 % af kr. 1.904,76 =		<u>kr. 476,19</u>
Værkets pris, inkl. moms, kr. 9.523,81 + kr. 476,19		kr. 10.000,00

Hvis kunstneren har fastsat prisen på et værk uden at have beregnet momsen, kan man altid regne baglæns og finde momsen ved at dividere salgsprisen med 105 og gange dette tal med 5.

Eksempel 4, beregning af moms ud fra salgspris

Værkets pris, inkl. moms		kr. 10.000,00
Salgsmoms	kr. 10.000 / 105 x 5 = kr. 1.904,76	
Moms 25 % af kr. 1.904,76 =		kr. 476,19

Afregning af moms

Det beløb, kunstneren skal afregne til Skattestyrelsen, er virksomhedens salgsmoms fratrukket den moms, virksomheden har betalt ved indkøb af varer og ydelser (købsmomsen).

Er resultatet positivt, skal kunstneren betale penge til Skattestyrelsen. Er resultatet negativt (købsmoms større end salgsmoms), skal kunstneren have penge retur fra Skattestyrelsen.

Eksempel 5, afregning af salgs- og købsmoms

Indtægter i momsperioden

Værk 1, salgspris inkl. moms, kr. 10.500

Salgsmoms, af værk 1 kr. 500,00

Værk 2, salgspris, inkl. moms, kr. 21.000

Salgsmoms af værk 2 kr. 1.000,00

Salgsmoms i alt kr. 1.500,00

Moms af følgende udgifter/indkøb

Galleriandel kr. 2.500,00

Maling kr. 200,00

Lærreder kr. 100,00

Rammer kr. 125,00

Pensler kr. 62,50

Købsmoms i alt kr. 2.987,50

Afregning af moms

Salgsmoms kr. 1.500,00

Købsmoms kr. - 2.987,50

Resultat kr. - 1.487,50

Da resultatet er negativt, skal kunstneren have beløbet udbetalt fra Skattestyrelsen.

Kunstneres undervisning

Momslovens almindelige udgangspunkt er, at levering af ydelser skal pålægges moms, jf. § 4. Kursusvirksomhed, der drives med gevinst for øje, og som primært retter sig mod virksomheder og institutioner, er momspligtig, jf. afgørelsen SKM2018.141.SR, der er omtalt nedenfor. Siden januar 2026 har undervisning af privatpersoner også været momspligtig. Visse former for privat undervisning er dog fritaget for moms. Det gælder

- undervisning, der i sig selv er en kunstnerisk ydelse, fx under huskunstnerordningen
- undervisning, der har karakter af faglig, erhvervsrettet uddannelse
- undervisning af børn og unge under 30 år.

Tidligere var kurser, der kunne sammenlignes med tilbud på momsfritagne skoler og uddannelsesinstitutioner, også momsfritaget. Denne mulighed er i praksis ophørt, da fritagelsen ikke længere gælder det enkelte kursus, men kun skoler og institutioner, der udbyder en bred og varieret mængde af emner inden for forskellige fag.

Det er Dansk Kunstnerråds opfattelse, at området for momsfritagelse efter de nye regler endnu ikke er klart afgrænset. I de tilfælde, hvor det ikke er oplagt, om der er tale om momspligtig eller momsfritaget undervisning, må det anbefales at bede Skattestyrelsen eller Skatterådet om at afgive bindende svar. Når Skatterådet og Skattestyrelsen har afgivet en række bindende svar, vil der højst sandsynligt kunne ske en mere generel afgrænsning af det momspligtige område for undervisningsydelse.

Af den grund må det generelt anbefales honorarmodtagere, der tilbyder undervisning, at lade sig momsregistrere. Men det vil bero på en konkret vurdering, idet der navnlig skal tages højde for, om deltagerne i undervisningen er børn og unge.

Momsfritagelse for kunstneriske ydelser

Levering af en kunstnerisk ydelse er momsfritaget, jf. omtalen af momsfri kunstneriske ydelser ovenfor.

Bliver kunstneren ansat af en skole mv. i projektperioden, er såvel løn som honorar fritaget for moms. Også når kunstneren fakturerer sit vederlag for at deltage i projekter under huskunstnerordningen, er det momsfrit som levering af en kunstnerisk ydelse, da det er kunstneren, der udformer projektet og leder processen. Et projekt under ordningen skal være involverende og give børn og unge erfaring med aktivt at følge, deltage i og fordybe sig i en professionel kunstnerisk proces.

Der er fra administrativ praksis eksempler på, at også andre ydelser er fritaget for moms som kunstnerisk ydelse:

Eksempel

Ydelser som kultur- eller kunstguide ansås for at være levering af en kunstnerisk ydelse, der er momsfritaget efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 7. Guiden havde selv forfattet teksterne til de enkelte foredrag og fortællinger. Der lægges vægt på, at der var en høj grad af frihed i udformningen af guideydelsen, således at der blev givet en personlig fortolkning af kultur, historie mv. for de enkelte seværdigheder.

SKM 2009.233.SR

Momsfritagelse af anden undervisning generelt

I august 2025 udsendte Skattestyrelsen tre styresignaler om moms på undervisning, som implementerede en række afgørelser fra EU-domstolen i dansk ret, og efterfølgende blev momslovens § 13 om momsfritagelse ændret, så stk. 1, nr. 3 nu også omfatter uddannelse af børn og unge under 30 år. Momsloven § 13, stk. 1, nr. 3, jf. lov nr. 1783 af 29. december 2025, fritager

- Uddannelse af børn og unge under 30 år
- Skoleundervisning
- Undervisning på videregående uddannelsesinstitutioner
- Faglig uddannelse, herunder omskoling

Fritagelsen omfatter også privattimer givet af undervisere på skole- eller universitetsniveau, hvilket blev præciseret ved lov nr. 904 af 21. juni 2022. Momsfritagelsen gælder også ydelser fra en underleverandør. Når en kunstner fungerer som underleverandør til en godkendt undervisningsinstitution, f.eks. folkeskolen, defineres de momsfritagne tjenesteydelser vedrørende undervisning nemlig på grundlag af arten af de leverede tjenesteydelser. De defineres ikke på grundlag af tjenesteyderen eller ydelsesmodtageren.

Momsfritagelsen for undervisning i momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 1. pkt. – altså uddannelse af børn og unge under 30 år, skoleundervisning og undervisning på videregående uddannelsesinstitutioner og faglig uddannelse – indeholder ikke et krav om, at udbyderen af momsfritaget undervisning skal stå i direkte kontraktforhold til modtageren af undervisningen. Dette er også anerkendt af EU-Domstolen i sag C-473/08, Eulitz, sag C-445/05, Werner Haderer, og sag C-434/05, Horizon College, ligesom det er anerkendt i dansk praksis, jf. SKM2015.87.SR og SKM2019.147.LSR.

Det er en forudsætning for momsfritagelsen, at undervisningsydelsen – set under ét – udgør en særskilt helhed, der opfylder de specifikke og væsentlige funktioner for den undervisning, der er omfattet af momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 1. pkt. Undervisningen skal derfor afgrænses over for kursusvirksomhed, der efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 3. pkt. netop ikke er fritaget for moms.

Momsfritagelse af undervisning af børn og unge under 30 år

Med de ændrede regler i momsloven fra 1.1.2026 vil al uddannelse af børn og unge under 30 år som udgangspunkt være momsfritaget. Uddannelse skal i den forbindelse forstås bredt, således at al undervisning af børn og unge under 30 år, som efter hidtidig administrativ praksis har været momsfritaget som "anden undervisning, der har karakter af skolemæssig undervisning", vil være omfattet af momsfritagelsen af uddannelse af børn og unge i stedet.

Med ændringen af momsloven vil undervisning i f.eks. musik, dans og drama m.v. til børn og unge under 30 år fortsat være momsfritaget. Det gælder også, selvom udbyderen driver sin virksomhed med gevinst for øje. Ligesom tidligere vil der være krav om et væsentligt element af undervisning.

Aldersgrænsen på 30 år betyder i praksis, at hvis et undervisningsforløb påbegyndes, mens eleven er 29 år, vil momsfritagelsen gælde det semester eller år ud, hvor eleven fylder 30 år. Afgørelsen af, hvor langt et undervisningsforløb er, vil skulle tage udgangspunkt i en konkret vurdering af den sammenhæng, undervisningen indgår i.

Eksempelvis vil undervisning på musikskoler typisk være tilrettelagt således, at undervisningsforløbene tilrettelægges på baggrund af en fast undervisningsplan, som følger skoleåret. F.eks. vil en elev, som fylder 30 år i september, og hvor den første lektion i klaverspil er i august, kunne modtage momsfri undervisning i hele forløbet frem til, at undervisningen slutter i juni i det følgende år. Dette gælder også, selvom betalingen for undervisningen måtte blive opkrævet kvartalsvis.

Er der derimod tale om undervisning, hvor lektionerne ikke har en nærmere sammenhæng, vil momsfritagelsen af undervisningen ophøre ved udgangen af den betalingsperiode, hvori dagen, hvor eleven fylder 30 år, falder. En sådan betalingsperiode vil f.eks. være en måned eller et år alt afhængig af hvad der er typisk for den pågældende branche.

Den indførte aldersgrænse indebærer en påvirkning af den delvise momsfradragsret for udbyderen, da salg af f.eks. holdundervisning til børn og unge vil være momsfritaget, mens det samme salg vil være momspligtigt ved salg til en voksen på 30 år eller derover.

EU-Domstolens afgørelser, der udgør grundlaget for Skattestyrelsen ændring af praksis, vedrører momsfritagelsen af skole- og universitetsundervisning i momssystemdirektivets artikel 132, stk. 1, litra i og j. Der foreligger ikke tilsvarende domme vedrørende direktivets momsfritagelse af uddannelse af børn og unge. Skatteministeriet har ved lov nr. 1783 af 29. december 2025 vurderet, at der ikke er holdepunkter for at antage, at betingelserne for momsfritagelse, som afgørelserne opstiller for denne del af bestemmelsen, herunder krav om undervisningens indhold af en bred og varieret mængde af emner og undervisningens rekreative karakter, kan udstrækkes til også at gælde for momsfritagelse af uddannelse af børn og unge.

Momsfritagelse af faglig undervisning

I styresignalet SKM2025.454.SKTST er der sket en praksisændring for så vidt angår momsfritagelsen af faglig undervisning. Der er tale om en lempelse af hidtidig praksis, som betyder, at momsfritagelsen af faglig undervisning ikke længere udelukkes af, at undervisningen i mindre grad kan anvendes

privat, når undervisningen i øvrigt udbydes, tilrettelægges og gennemføres med det hovedformål, at deltagerne skal anvende undervisningen til brug for udøvelsen af deres erhverv eller til brug for påbegyndelse af en ny faglig aktivitet.

I styresignalet angiver Skattestyrelsen, at praksisændringen vil kunne få betydning i relation til vurderingen af undervisning i enkeltfag, som ikke længere kan anses for momsfrataget skole- og universitetsundervisning, jf. styresignalet i SKM2025.453.SKTST.

Selv om der er sket en lille lempelse af reglerne for faglig undervisning, må de fleste former for undervisning mod vederlag med Skattestyrelsens praksisændring betragtes som levering af momspligtige ydelser.

Skatterådet fandt i SKM2018.141.SR, at nogle kurser ikke var faglig uddannelse, da kurserne ikke udelukkende var rettet mod et erhverv eller en profession, men også blev udbudt til private. Derimod fandt Skatterådet, at en række af de fysiske kurser havde karakter af skoleundervisning, som på det tidspunkt var momsfrataget efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, 1. pkt. En række onlinekurser blev samtidig vurderet som momspligtige. Efter praksisændringen kan det ikke udelukkes, at kurserne ville kunne momsfratages som faglig undervisning, også selv om det ikke var tilfældet tidligere. Det gælder både for kurser med fysisk fremmøde og online. Undtagelsen som skoleundervisning ville til gengæld næppe kunne opretholdes i dag.

Skolens ejer var billedkunstner og uddannet kunsthistoriker. Der var tale om holdkurser i maling og tegning i længere kursusforløb henholdsvis korte workshops. Formålet var at udvikle igangværende kunstneres kompetencer i brug af farver, komposition, motiver mv. Der blev også udbudt onlinekurser med male- og tegneopgaver, og deltagerne kunne tilvælge på to årlige fysiske kursusdage at få gennemgået de stillede opgaver. Spørger mente, at både fysiske kurser og online kurser var omfattet af momsfratagelsen som faglig undervisning, men fik ikke medhold heri.

Der blev i tidligere praksis lagt betydelig vægt på, om undervisningen var godkendt som tilskudsberettiget efter folkeoplysningsloven, eller om udbyder af undervisningen var sammenlignelig med en folkeoplysende forening. På baggrund af to afgørelser fra Skatterådet – SKM2016.236.SR og SKM2016.107.SR – blev den tidligere praksis ændret. På baggrund af SKM2025.455.SKTST kan det ikke udelukkes, at den tidligere gældende praksis igen kan blive relevant. Den momsfratagelse, der blev givet i SKM2016.236.SR og SKM2016.107.SR, kan ikke uden videre opretholdes efter praksisændringen, idet der dog må antages at være et vist bredere område for f.eks. faglig undervisning efter praksisændringen.

Baggrund: EU-Domstolens afgørelser og Skattestyrelsens styresignaler

Som følge af EU-Domstolens domme i sag C-449/17, A&G Fahrschul, sag C-47/19, HA, og sag C-373/19, Dubrovin & Tröger Aquatics, der alle omhandlede afgrænsningen af momssystemdirektivets bestemmelser om momsfratagelse for undervisning, udstedte Skattestyrelsen i august 2025 tre styresignaler: SKM2025.453.SKTST, SKM2025.454.SKTST og SKM2025.455.SKTST. Styresignalerne har gyldighed fra 1. januar 2026.

Praksis har indtil styresignalernes udstedelse været sådan, at momsfratagelsen i momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, om skole- og universitetsundervisning – udover skole- og universitetsundervisning givet på folkeskoler, gymnasier, universiteter mv. – på visse betingelser også omfattede f.eks. undervisning i musik, legemsøvelser og tegning. Kunstnere, der har udført sådanne undervisningsydelser, har således i nogle tilfælde været berettigede til at udføre disse ydelser som momsfratagne ydelser.

Men Skattestyrelsen er af den opfattelse, at de ovenfor nævnte domme har underkendt dansk praksis i relation til momsfrigagelsen af skole- og universitetsundervisning.

Af styresignalet i SKM2025.453.SKTST fremgår det, at følgende betingelser, som hidtil ikke har været en del af dansk praksis ved vurderingen af, om en undervisningsydelse kan momsfrigages efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, skal være opfyldt:

- (1) Momsfrigagelsen omfatter ikke specialiseret undervisning i afgrænsede emner, idet undervisningsydelsen i sig selv skal medføre en overførsel af viden og færdigheder vedrørende en bred og varieret mængde af emner.
- (2) Der skal ske en uddybning- og udvikling af denne viden og disse færdigheder hos eleverne, efterhånden som de skrider fremad og specialiserer sig inden for de forskellige dele af skolesystemet.
- (3) Det er ikke tilstrækkeligt, at en specialiseret undervisning, som udbydes af tredjemand, indgår et i samlet uddannelsesforløb på en skole eller universitet.
- (4) Momsfrigagelsen omfatter ikke specialiseret undervisning, der tilbydes på ad hoc-basis.
- (5) Momsfrigagelsen omfatter ikke aktiviteter af rent rekreativ karakter.

Det er Skattestyrelsens opfattelse, at momsfrigagelsen af skole- og universitetsundervisning ikke kan omfatte undervisning i enkelte emner som eksempelvis musik og legemsøvelser mv. Undervisning i tegning må også antages at være omfattet og kan således ikke momsfrigages. I styresignalet SKM2025.453.SKTST angives det, at selvom disse fag kan indeholde en række varierende underemner – inden for musik f.eks. undervisning i forskellige instrumenter, læsning af noder, musikhistorie mv. – er dette ikke tilstrækkeligt til at opfylde betingelsen for momsfrigagelse.

Det er Skattestyrelsens opfattelse, at den momsfrigagne skole- og universitetsundervisning skal gives inden for rammerne af et skolesystem, hvor der på forhånd er fastlagt et forløb, som omfatter en bred og varieret mængde af emner. Der skal med andre ord være tale om et uddannelsesforløb, som kan være af kortere eller længere varighed.

Momsfrigagelsen omfatter ikke undervisning, der tilbydes på ad hoc-basis, og som ikke i sig selv kan sidestilles med overførsel af viden og færdigheder vedrørende en bred og varieret mængde af emner såvel som uddybning og udvikling heraf.

Det er også Skattestyrelsens vurdering, at momsfrigagelsen af privattimer i relation til skole- og universitetsundervisning alene kan omfatte privat undervisning af en eller flere elever, når undervisningen er planlagt og gives som et uddannelsesforløb, der svarer til eller erstatter forløb, som udbydes af skoler og universiteter.

Det er Skattestyrelsens opfattelse, at når det skal vurderes, hvorvidt en undervisningsydelse indeholder en bred og varieret mængde af emner, så kan der ikke henses til, om udbyderen i øvrigt udbyder undervisning i mange forskellige emner, ligesom der heller ikke kan henses til, om den pågældende elev i øvrigt har fulgt, følger eller planlægger at følge anden undervisning, som samlet set vedrører en bred og varieret mængde af emner. Det er således afgørende, hvilket indhold den konkrete undervisningsydelse har.

Momsfrigagelsen af undervisning omfatter ikke aktiviteter af rent rekreativ karakter. EU-Domstolen har ikke nærmere defineret begrebet rekreativ karakter. Ud fra en almindelig sproglig forståelse må begrebet tolkes som undervisning vedrørende fritidsaktiviteter, som ikke har relevans for arbejdslivet. Skattestyrelsen angiver i styresignalet, at efter en konkret vurdering vil eksempelvis undervisning i motion og bevægelse samt musik/sang/drama mv. været omfattet af begrebet.

Overordnet om momsfrigtagelsen af skole- og universitetsundervisning anfører Skattestyrelsen, at fritagelsen alene kan omfatte undervisningsforløb, som gives i en bred og varieret mængde af emner, ligesom formålet med undervisningsforløbet skal være at udvikle og uddybe elevernes viden og færdigheder.

Undervisningsydelser, som alene omfatter enkelte fag eller afgrænsede emner, kan efter praksisændringen ikke længere omfattes af momsfrigtagelsen. Dette gælder også, selvom undervisningsydelserne omfatter en række underemner eller selvom de kan siges at indgå i et samlet undervisningsforløb. De pågældende betingelser gør sig ligeledes gældende i relation til momsfrigtagelsen af privattimer.

Aftenskoleundervisning i form af eksempelvis kreative kurser samt musik- og sangundervisning har efter hidtidig praksis været momsfritaget, men fritagelsen kan ikke opretholdes efter Skattestyrelsens praksisændring. Tilsvarende vil undervisning på daghøjskoler og folkeuniversiteter heller ikke fremadrettet været omfattet af momsfrigtagelsen. I et andet styresignal – SKM2025.455.SKTST – angiver Skattestyrelsen dog, at undervisningsydelser, der er berettiget til tilskud efter folkeoplysningsloven, kan anses for omfattet af momsfrigtagelsen i momslovens § 13, stk. 1, nr. 6, når disse ydelser leveres af aftenskoler, daghøjskoler og folkeuniversiteter.

Lønsumsafgift

Virksomheder med undervisning, der er momsfritaget efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, om undervisning, vil som udgangspunkt skulle betale lønsumsafgift. Overskuddet ved aktiviteten udgør lønsumsafgiftsgrundlaget. Kunstneres virksomhed med undervisning vil med Skattestyrelsens praksisændring fra 1. januar 2026, jf. beskrivelsen ovenfor, i højere grad end tidligere blive betragtet som momspåligtig levering af ydelser, hvorved der ikke skal beregnes lønsumsafgift. Der kan om beregningen af lønsumsafgiften henvises til Skattestyrelsens vejledning, der kan findes på <https://skat.dk/erhverv/loensumsafgift/beregning-af-loensumsafgift>. Virksomhed med undervisning skal anvende metode 4 ved beregningen af lønsumsafgift.

Lønsumsafgiftspligten gælder dog ikke aktiviteter vedrørende folkeoplysende undervisning, uanset om udbyder er en offentlig institution eller en privat institution eller forening, jf. lov om lønsumsafgift § 1, stk. 2. Fritagelsen er begrænset til undervisning omfattet af musikskoleloven og folkeoplysningsloven, dvs. til private institutioner, der modtager offentligt tilskud. Fritagelsen gælder dermed ikke anden privat virksomhed. Fritagelsen gælder uanset om ydelserne momsfrigtages efter momslovens § 13, stk. 1, nr. 3, eller momslovens § 13, stk. 1, nr. 6.

Selvstændige udbydere af undervisning i musik, tegning mv. er derfor lønsumsafgiftspligtige (hvis der er tale om momsfritaget undervisning), selvom det giver en ulige konkurrence med udbydere, der kan modtage offentlige tilskud.

Virksomheden skal kun registreres for lønsumsafgift, hvis afgiftsgrundlaget vedrørende de momsfrigitagne undervisningsaktiviteter årligt overstiger 80.000 kr.

Reglerne for opgørelse af afgiftsgrundlaget omtales ikke her i detaljer. Princippet for opgørelse er virksomhedens lønsum for ansatte med tillæg af overskud opgjort eksklusive fradrag for konjunkturudligning (virksomhedsskatteloven §22b), og afgiftssatsen er 4,12%. Lønsumsafgiften er fradragsberettiget som en driftsomkostning.

Internationale forhold

Ved internationale transaktioner – salg af varer eller ydelser til virksomheder eller privatpersoner i udlandet, har det betydning, om den pågældende køber befinder sig i et EU-land eller uden for EU.

EU's medlemslande er: Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Kroatien, Letland, Litauen, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Man skal dog være opmærksom på, at begrebet EU dækker flere forskellige geografiske områder. Selvom et land er medlem af EU, kan dele af landet blive betragtet som ikke omfattet af EU's momsregler, fx Færøerne og Grønland (Danmark), De Kanariske Øer (Spanien) og Ålandsøerne (Finland). Den nærmere afgrænsning fremgår af Skattestyrelsens Juridiske Vejledning afsnit D.A.2.2.

I det danske rigsfællesskab gælder, at Grønland ikke har indført moms, og at Færøerne aldrig har været medlem af EU, men på trods heraf har indført en momslovgivning.

Hovedprincippet i Danmarks og EU's momslovgivning er, at der sondres mellem tjenesteydelser (immaterielle ydelser) og varer (materielle ydelser). Ifølge momslovens § 13, stk. 1, nr. 7, er ydelser leveret af forfattere og kunstnere, herunder udøvende kunstnere, i forbindelse med forfattervirksomhed og kunstnerisk aktivitet fritaget for moms, mens fysiske værker enten anses for kunstneriske værker omfattet af de særlige regler for "kunstnermoms" eller betragtes som almindelige momsplichtige leverancer. For sidstnævnte type varer betyder det, at den sædvanlige momssats skal anvendes (25 % i Danmark), og virksomheden er registreringspligtig, hvis omsætningen overstiger kr. 50.000.

Salg til udlandet

En momsregistreret kunstner, der sælger værker eller kunstneriske ydelser til en køber i et andet EU-land, skal se på, om køber er

1. en afgiftspligtig virksomhed
2. en institution mv. (business-to-business)
3. en privat person (business-to-consumer)

I situation 1 og 2 vil fakturering kunne ske uden moms, idet den købende virksomhed skal afregne udenlandsk moms af købet (købsmomsen). Det er en betingelse for det momsfrie eksportsalg, at kunstneren på sin faktura oplyser den udenlandske købers momsnr. (CVR-nr.). Kunstneren skal i øvrigt anvende de særlige rubrikker for momsfrit EU-salg i momsangivelserne.

Ved salg til private i et andet EU-land skal kunstneren beregne moms efter samme regler som ved salg til kunder i Danmark.

Kunstnere, der sælger musik som elektronisk ydelse til private i andre EU-lande, skal afregne moms af salget i forbrugslandet. Hvis omsætningen ligger på under 100.000 euro om året, er det dog muligt at ansøge om i stedet at betale moms til virksomhedens hjemland. Ordningen kaldes "Momsfri Små".

Sælger en dansk kunstner værker eller ydelser til en køber i tredjelande, sker det som momsfri eksport, dvs. uden moms. Køber skal herefter betale moms og/eller andre afgifter i henhold til dette lands regler.

Momspligtige danske kunstnere skal være opmærksomme på, at Grønland og Færøerne i momsmæssig henseende er tredjeland. Det betyder, at der ikke skal pålægges moms, og at kunstneren skal anvende de særlige rubrikker "eksport til tredjelande".

Erhvervsmæssige køb i udlandet

Er kunstneren momsregistreret, skal cvr.nr. oplyses til sælger, der hermed ved, at der er tale om erhvervsmæssigt køb i modsætning til privat køb. Ved erhvervsmæssigt køb kan den udenlandske sælger fakturere uden moms. Kunstneren skal så medregne købet i sin momsopgørelse, dels som erhvervelsesmoms med 25 % (skyldig moms), dels som købsmoms, hvis kunstneren har fuldt eller delvis fradrag for moms af varekøb.

Mange kunstners virksomhed er momsfri, og kunstneren er dermed ikke momsregistreret. Ved momsfri virksomhed er der tale om et erhvervsmæssigt køb, men der skal ikke beregnes erhvervelsesmoms af varekøbet, hvis det samlede årlige køb fra EU-lande er under kr. 80.000. Er der tale om køb af ydelser, skal kunstneren beregne dansk moms (erhvervelsesmoms) af købet, selvom købet er på under kr. 80.000.

Overstiger det årlige varekøb beløbet, eller er det køb af ydelser, skal kunstneren momsregistreres for at kunne betale EU-erhvervelsesmoms. Det vil sige, at kunstneren har pligt til selv at beregne og afregne moms af det udenlandske køb over for Skattestyrelsen. Har den kunstneriske virksomhed kun momsfri aktivitet, er der ikke fradrag for købsmoms.

Ved erhvervsmæssig import af varer og ydelser fra tredjelande skal der ligeledes betales moms (importmoms) af købet med 25 %. Der er kun fradrag for købsmoms, hvis den kunstneriske virksomhed har momspligtig omsætning. Ved import af varer og ydelser fra lande uden for EU kan der desuden blive tale om told. Der skal ske registrering som importør.

TOLD

EU's indre marked er den toldunion, som medlemsstaterne udgør. Toldunionen bevirker, at al intern told er afskaffet inden for EU, ligesom der er fælles toldregler og satser over for lande uden for unionen. Ved ind- og udførsel af varer mellem EU-medlemslande og tredjelande skal der udfærdiges tolldokumenter.

Internationalt er der indgået aftaler, der sikrer at kunstnere frit kan transportere kunst mellem de mange lande, der deltager i aftalerne, når det er kunstneren selv, der rejser med sine værker.

Dog skal følgende betingelser overholdes:

- Kunstneren anvender et IAA-certifikat.
- Varerne indføres til fremvisning på en offentlig udstilling, som skal godkendes af toldmyndigheden, og er bestemt til at blive genudført efter fremvisningen.
- I fortoldningsbegæringens rubrik 44 henvises til IAA-certifikatet.

Herudover gælder der regler om midlertidig indførsel. Hvis der er fuldstændig toldfrihed ved indførsel, gælder tillige, at indførsel er fritaget for moms. Ved midlertidig indførsel forstås, at varerne allerede ved indførslen er bestemt til at skulle genudføres fra EU i uforandret stand indenfor en frist på 24 måneder.

Der kan gives toldfritagelse for kunstgenstande, der indføres for at blive udstillet med henblik på salg. Der skal i det pågældende land søges om fritagelse for told i forbindelse med indførsel.

LITTERATURHENVISNINGER

www.skat.dk	Juridisk Vejledning, revideres 2 gange årligt
Skatteministeriet 1992	Redegørelse om retssikkerhed, kap. VII om sondring mellem hobbyvirksomhed og erhvervsvirksomhed
Skat, februar 2001	Indkomstoppgørelsen i ikke-erhvervsmæssig virksomhed
Skatteretsrådet 26. april 2001	Notat om ikke-erhvervsmæssig virksomhed
www.skat.dk	Afgørelser, domme mv. SKM + årstal og løbenr.
www.afgoerelsesdatabasen.dk	Landsskatterettens afgørelser, inkl. afgørelser, der ikke offentliggøres af SKAT under SKM-nummer

FORKORTELSER

LSR	Landsskatteretten
SKM	Afgørelser, domme mv. offentliggjort af Skattestyrelsen på dennes hjemmeside www.skat.dk under <i>Jura</i> og <i>Afgørelser</i>
TfS	Tidsskrift for Skatteret
UfR	Ugeskrift for Retsvæsen
BRD	Byretsdom
ØLD	Østre Landsrets dom
VLD	Vestre Landsrets dom
HD	Højesterets dom